

ΝΕΟΙ ΑΠΟΜΟΙ

ΑΘΗΝΑΙ ΙΟΥΛΙΟΣ 1939 ΑΡΙΘ. 19

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ
ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ

Πρόεδρος

ΕΠ. ΧΑΡΙΛΑΟΣ πρώην ύπουργός

Άντιπρόεδρος

Γ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ αντιστράτηγος.

Ι Δ Ρ Υ Τ Α Ι

ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΕΩΡΓΑΤΟΣ—ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ—ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ν. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ—ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ—ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ—ΠΕΤΡΟΣ Ζ. ΛΟΚΩΣΤΑΣ—ΑΓΓΕΛΟΣ ΚΑΝΕΛΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΡ. ΚΟΥΖΗΣ—Κ. ΜΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ—† ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΜΕΤΑΞΑΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ—ΜΙΧΑΗΛ ΡΙΝΟΠΟΥΛΟΣ—ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΣΤΑΘΑΤΟΣ—ΑΝΔΡΕΑΣ ΧΑΤΖΗΚΥΡΙΑΚΟΣ.

ΕΔΡΑ: ΑΘΗΝΑΙ. ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ. ΟΡΟΦΟΣ 1ος — ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ 32-633

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΥΝΤΗΡΗΤΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ. ΟΡΟΦΟΣ 1ος

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 5

ΙΟΥΛΙΟΣ 1939

ΕΤΟΣ 2ον

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 19

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΔΡΧ. 60

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Η ΤΕΧΝΗ

Πλατεία Αγ. Θεοδώρων Σκουλερίου 1

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ν. Π. Αποστολόπουλος — Άλ. Ίατρίδης — Ν. Χαρίλαος.

(Τὰ περιοδικὰ δημοσιεύματα κτείνονται τρίτων διὰ τῆς σημαγίδος αὐτῶν καὶ διὰ τῆς διοργανώσεως ἑνὸς τῶν μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Τὸ πνεῦμα τῆς πολυτελείας, ὑπὸ Ε. Ι. Χατζησαβάντου. Μαθήματα Φορολογικοῦ Δικαίου, ὑπὸ Γ. Κεφίνα. Ἡ Κυριακή, ποίημα D i e g o V a l e r i, κατὰ μετάφρασιν Ἑλένης Π. Ψημένου. Ἡ Πατρίδα, ποίημα Ρ. Κράουε. Ἡ Ὅσια Φιλοθέη καὶ αἱ Ἀθῆναι τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, ὑπὸ Μαρίας Γ. Μουμφορράτου. Ἡ Κολυμβήτρια, ποίημα C a r l o N i c o l e t t i, κατὰ μετάφρασιν Ἑλένης Π. Ψημένου. Τὸ σπίτι τοῦ Βλάχου, ὑπὸ Ν. Π. Αποστολοπούλου. Νεοέλληνες ποιηταί, εἰκὼν Ροῦλοῦ. Αἱ Βάκχαι τοῦ Εὐριπίδου, ἀναλυτικὴ μελέτη ὑπὸ Ἀλεξάνδρου Θ. Φιλαδελφέως. Ὁ Κατάδικος, ποίημα Βαρβάρας Θεοδωροπούλου—Λιβαδά. Ἐνα ἄλογο, ποίημα Καλλιόπης Λιακάκου. Ἐγκυκλοπαιδεία τοῦ Δικαίου, ὑπὸ Στεφάνου Γ. Στρέϊτ. ΧΡΟΝΙΚΑ: Ἐσωτερικὰ καὶ Ἐξωτερικὰ γεγονότα τοῦ λήξαντος μηνός. Ἡ κίνησις τῆς Σιβιτανιδεῖαι Σχολῆς. Ἡ κίνησις τῆς Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν. Ἡ κίνησις τοῦ Ἡφαίστου, Βιβλία καὶ χειρόγραφα. Νεκρολογία Ἰακίνθου Κ. Φίξ. Ἡ Οἰκοκυρικὴ καὶ Ἐπαγγελματικὴ Σχολὴ ὑπὸ Μ. Μ. Ἡ Πινακοθήκη Βασιγκτῶνος. Ἡμερολόγιον τῶν Ἀρχαιολογικῶν γεγονότων τοῦ τρέχοντος ἔτους, συντάσσόμενον ὑπὸ τῆν ἐποικτεῖαν Ἀλεξ. Θ. Φιλαδελφέως.

ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 19

ΙΟΥΛΙΟΣ 1939

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΤΟΑ ΠΕΣΜΑΖΟΓΛΟΥ

ΟΔΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ. ΟΡΟΦΟΣ 1ος

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ: 32-633

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΗΣ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ

Ἄρθρον ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ Ι. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ

Καὶ πάλιν σφοδραὶ ἠγέρθησαν συζητήσεις εἰς τὴν πολυτέλεια συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν κοινωνικῶν κακῶν καὶ ἄπειρα ἀναπτύσσονται ἐπιχειρήματα ἐντεῦθεν καὶ ἐκεῖθεν τῶν μὲν ὑποσηριζόντων ὅτι αὕτη ἀποτελεῖ πραγματικὴν κοινωνικὴν μάστιγα, τῶν δὲ ἰσχυριζομένων ὅτι αὕτη εἶναι κρόξενος μᾶλλον καλοῦ ἢ κακοῦ.

Βεβαίως δὲν εἶναι ζήτημα, ὅταν παρασταθῇ ἐνώπιον ἡμῶν τὸ ἀποτρόπαιον αὐτῆς μέρος—ὅταν ὀρίσωμεν βλέμμα ἐλέους εἰς τὰ θύματα αὐτῆς—ὅταν βλέπωμεν αὐτὴν ἐγείρουσαν τὸ ἄγαλμα τῆς πτωχαλαζονείας ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ εἰς πᾶσαν οἰκογένειαν ἀναγκαίου ἰσοζυγίου τῶν εἰσοδημάτων καὶ τῶν δαπανῶν αὐτῆς—ὅταν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν πόσοι οἰκογενεάρχαι, κλείοντες τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔμπροσθεν τοῦ χαίνοντος πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῶν βαράθρου, ἐπισωρεύουσι χρεὴ ἐπὶ χρεῶν καὶ δάνεια ἐπὶ δανείων. Ὅταν ἐκ τοῦ μέρους τούτου θεωρήσωμεν τὴν πολυτέλειαν, τότε ἀναμφιβόλως θέλωμεν τὴν ἰδεῖ ὡς τὴν στυγερωτέραν μάστιγα τοῦ ἀνθρώπινου γένους, καὶ κανεὶς χρηστὸς καὶ τίμιος ἄνθρωπος δὲν θέλει ἀρνηθῆναι ἐκφώνησιν κατ' αὐτῆς πᾶσι συνειδήσει τὸ ἄρον.

Τὸ περὶ πολυτελείας ὅμως ζήτημα ἀναφαίνεται εἰς τὴν ἀναφορὰν αὐτῆς πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐργασίας καὶ τὴν εὐκολίαν τῶν ἀνταλλαγῶν. Εἰς τὴν σκέψιν ὅτι ἡ πολυτέλεια εἶναι ἰδέα ὅλως σχετικὴ διαφέρουσα κατὰ τοὺς καιροὺς καὶ κατὰ τὰς ἀτομικὰς θέσεις, εἰς τὴν δυσκολίαν τῆς ἀκριβοῦς ἐκτιμήσεως τοῦ ἀναγκαίου καὶ τοῦ περιττοῦ ἐν τῷ ἀνθρώπινῳ βίῳ. Προσθετέον δὲ ἀκόμη καὶ εἰς τὸν φόβον μήπως καὶ κατὰ τὴν βεβαίωσιν τοῦ κακοῦ καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς θεραπείας, ἀναμιχθῇ προκατάληψις τις, εἴτε ἐκ πνεύματος ἄγαν αὐστηροῦ, εἴτε ἐκ ζηλοφθονίας προερχομένη, ἥτις, γενικεύουσα ὅτι πρέπει νὰ εἰδικευθῇ, καὶ ἀποβλέπουσα εἰς τὴν ἰσοπέδωσιν τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων, προτιμήσῃ μᾶλλον νὰ μεταβιβάσῃ τὰ ὑψηλὰ πρὸς τὰ κάτω ἢ νὰ ἀναβιβάσῃ τὰ χαμηλὰ πρὸς τὰ ἄνω, ὅπερ οὐσιωδῶς ἀντίκειται εἰς τὰ προοδευτικὰ συμφέροντα καὶ τῆς κοινωνίας καὶ τῶν ἀτόμων.

Ἡ ἀπόλυτος καὶ ἀμείλικτος καταφορὰ ἐναντίον τῆς πολυτελείας κατέρχεται παροπαράδοτος ἀπὸ τῶν ἀρχαίων χρόνων. Καὶ ἡ πολιτεία τοῦ Λυκούργου ἐν ἐφαρμογῇ, καὶ ἡ πολιτεία τοῦ Πλάτωνος ἐν θεωρίᾳ, συμφωνοῦσι κυρίως εἰς ἓν, τὴν ἀποθέωσιν τῆς λιτότητος τῶν ἡθῶν καὶ τοῦ βίου.

Κρίνοντες ὅμως σήμερον περὶ τούτων ὑγιᾶς, εὐρισκόμεθα εἰς ἄλλην θέσιν παρ' ἐκείνην εἰς ἣν εὐρέθησαν οἱ πρὸ ἡμῶν. Ὅτι χαρακτηρίζει κυρίως τὸν σημε-

οινόν πολιτισμόν είναι ή πανταχοῦ ἀναφαινομένη τάσις καί τῶν πνευμάτων καί τῶν πραγμάτων εἰς τήν ὀφέλειαν καί τήν πρόοδον τῶν πλειόνων.

Ἄλλοτε, καί συγγραφεῖς καί διδάσκαλοι καί πολιτικοί εἶχον μᾶλλον ὑπ' ὄψιν τὰ συμφέροντα τῶν ὀλίγων ἐκλεκτῶν, παρὰ τήν τῶν πολλῶν εὐδαιμονίαν.

Ἐνῶ ἀντιθέτως σήμερον, οὐδεὶς δὲν ὑποστηρίζει νὰ γίνεται ὁ λαὸς στυλοβάτης τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, οὔτε νὰ χρησιμεύῃ ὡς ἀπλοῦν ὄργανον πρὸς χρῆσιν τῶν ἠρώων. Τὴν ἐπιρροήν τῆς τάσεως ταύτης δὲν διέφυγε καί ἡ πολυτέλεια. Σήμερον ἡ πλειονότης εἶναι οἱ ἀπολαύοντες καί ἀσυγκρίτως περισσότερον ἀκόμη οἱ ἀξιούντες ν' ἀπολαύσωσι τῶν ἀγαθῶν αὐτῆς, ὑπὸ τὸ ὄνομα τῆς ἀνέσεως καί τῆς εὐεξίας. Δὲν εἶναι λοιπὸν δυνατόν ἡ σημερινὴ πολυτέλεια νὰ ἐξομοιωθῇ πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων, οὔτε νὰ ἐκφωνηθῶσιν κατ' αὐτῆς αἱ ἐπιτιμήσεις τοῦ Κάτωνος καί τῶν λοιπῶν τιμητῶν τῆς Ρώμης.

Ὅ,τι ἤδη πρόκειται καί ὅτι πρέπει καί ὅ,τι δικαιούμεθα νὰ ἐξετάσωμεν εἶναι ἂν ἡ πολυτέλεια, ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς ἠθικῆς μετριότητος ἐνεργουμένη, καί μὴ οὕσα ἀνεγνωρισμένον προνόμιον ὀλίγων βαθυπλούτων, ὀφελεῖ τὰ πλήθη—ἐνισχύουσα τὴν ἐργασίαν καί πολλαπλασιάζουσα τὰς συναλλαγὰς—ὠθοῦσα τὴν κοινωνίαν εἰς τὴν πρόοδον καί συντελοῦσα εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῶν κοινωνικῶν στρωμάτων, καθιστῶσα τὸν λαὸν μέτοχον ἀπολαύσεων ἀνωτέρων, καί τῆς χρήσεως πολλῶν ἐπωφελῶν καί εὐαρέστων πραγμάτων.

Πῶς πρέπει λοιπὸν νὰ θεωρήσωμεν τὴν πολυτέλειαν ἵνα ψέξωμεν καί καταδικάσωμεν αὐτήν; Ἰδοῦ. Γυμνώσατε αὐτὴν τοῦ ἐνδύματος τῆς κοινῆς ὀφελείας, ἐνδύσατε αὐτὴν τὰ ῥάκη τῆς ἀσωτίας καί τότε ἡ ἀποδοκιμασία ἡμῶν εἰς τοσοῦτον βαθμὸν φθάνει, ὥστε, ἀπέναντι τοιαύτης ἀσώτου πολυτελείας, προτιμῶμεν καί τὴν φυλαργυρίαν.

Πρὸς συνετὴν καί κοινωφελῆ οἰκονομίαν παραβαλλομένη, ἡ ἀσώτος πολυτέλεια εἶναι βεβαίως ἀξία τῆς κοινῆς ἀποδοκιμασίας καί ἀποστραφῆς. Ἀλλὰ καί ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τῶν δυσμενῶν τούτων κρίσεων, ἀλλὰ καί ἀποδοκιμαζόντες καί ἀποστραφόμενοι, πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν δύο σοφῶς καί ὑψηλῶς διδασκαλίας, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν μίαν παρέχει ἡμῖν ἡ φιλοσοφία καί τὴν ἑτέραν ἡ θρησκεία. Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ οὐκ' ἐφ' ἡμῖν, λέγει ἡ φιλοσοφία. Τὸ δὲ ἀληθὲς πνεῦμα τῆς Χριστιανικῆς θρησκείας παραγγέλει εἰς ἕκαστον ἡμῶν αὐστηρότητα μὲν πρὸς ἑαυτὸν, ἀνοχήν δὲ καί συγκατάβασιν πρὸς τοὺς ἄλλους.

Ἐξετάζων ἕκαστος τὰ πρὸς ἑαυτὸν, θέλει κατανοήσῃ ὅτι τὸ πρῶτον, ὅπερ ὀφείλει νὰ πράξῃ εἶναι νὰ περιορίσῃ τὰς δαπάνας του, ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὰ ὅρια τῆς μετριότητος καί τῆς ἠθικῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸ μέτρον τῶν ἰδίων του εἰσοδημάτων. Καί οὕτω συντελῶν εἰς τὴν κοινὴν ὀφέλειαν. τῷ ἔπ' αὐτῷ νὰ εὐχεται νὰ εὕρισκῃ μιμητὰς καί παρὰ τοῖς ἄλλοις.

Ἐν μιᾷ λέξει ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι ὅλα εἶναι ἀλληλένδετα ἐν τῇ μεγάλῃ στρατιᾷ τῶν ἐργατῶν τῆς ἀνθρώπινης διανοίας. Τὸ ὀφέλιμον συνδέεται μετὰ τοῦ καλοῦ, τὸ περιττὸν μετὰ τοῦ ἀναγκαίου. Οἱ πλούσιοι παρασύρουν τοὺς πτωχοτέρους, οἱ ἰσχυρότεροι τοὺς ἀσθενεστέρους. Ἡ ὄψις ἔρχεται ἐκ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω, καί οὕτω κατορθοῦται ἡ νίκη τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τῆς φύσεως. Καθὼς δὲ εἰς τὰς κοινὰς στρατίας, εἶναι καί ἐνταῦθα ἐπίσης ἀναγκαῖαι καί τῶν στρατηγῶν αἱ ἀνώτεροι γνώσεις καί τῶν ἀξιωματικῶν ἡ παιδεία καί ἡ τόλμη, καί τῶν στρατιωτῶν ἡ πειθαρχία καί ἡ ἀφοσίωσις. Μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς ὅτι, εἰς τὰς κοινὰς στρατίας, οἱ ἀναγκαῖοι οὗτοι ὄροι δὲν εἶναι καί πάντοτε ἐπαρκεῖς, διότι ἐκεῖ, μεταξὺ δύο στρατιῶν, μία ἐξ ἀνάγκης ἔσται ἡ νικῶσα καί μία ἡ νικωμένη. Ἐνῶ ἐνταῦθα, νικῶσα εἶναι πάντοτε ἡ ἀνθρώπινη διάνοια, νικῶνται δὲ μόνον τὰ κτηνώδη προσκόμματα, ἡ πτωχεία καί ἡ δυστυχία.

ΞΕΝΟΦΩΝ ΙΩ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

(Κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ πρώην ὑπουργοῦ κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΟΦΙΝΑ εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.)

§ 6. Ἡ συνταγματικὴ ἀρχὴ τῆς ἰσότητος τῶν δημοσίων βαρῶν

Ἡ ἀρχή, ὅτι ὁ φόρος πρέπει νὰ εἶναι δίκαιος ταυτίζεται πρὸς τὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ πολῖται εἶναι ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου καί συνεισφέρουσιν ἀδιακρίτως εἰς τὰ δημόσια βάρη, ἀναλόγως τῶν δυνάμεων τῶν. Ἡ διάταξις αὕτη ἀποτελεῖ θεωρητικὴν ἀρχήν, ἀπορреύσασαν ἐκ τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1789 καί ἀποβλέπει εἰς τὴν ἰσότητά καί τὴν δικαιοσύνην, ἧτις εἶναι θεμελιώδης βάσις τῆς φορολογίας.

Ἐν τούτοις, ἐν τῷ φορολογικῷ δικαίῳ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν θεωρητικῶν ἀρχῶν, δὲν κατέστη πάντοτε δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῇ φορολογικὴ δικαιοσύνη, ἰδίως ὡς πρὸς τοὺς μᾶλλον ἀποδοτικούς φόρους, οἱοὶ τυγχάνουσιν οἱ τῆς καταναλώσεως. Εἶναι ἀληθές, ὅτι τὰ εἶδη πολυτελείας βαρύνονται περισσότερον ὑπὸ τῆς φορολογίας ἀπὸ τὰ λεγόμενα εἶδη πρώτης ἀνάγκης ἢ γενικωτέρας χρήσεως, ἀλλ' ἐπίσης εἶναι ἀληθές, ὅτι ἐκ τῶν τελευταίων τούτων, τὰ ὁποῖα βαρύνουσι τὸν καταναλωτὴν, ἀδιαφόρως πρὸς τὴν οἰκονομικὴν του ἀντοχήν, ἀπορρέουσιν οἱ μᾶλλον ἀποδοτικοὶ φόροι καταναλώσεως, οἵτινες βαρύνουν τὰς λαϊκὰς μάζας.

Μετὰ τὸν παγκόσμιον ὁμῶς πόλεμον τοῦ 1914, ἀνεπτύχθη σπουδαίως ὁ συνθετικὸς φόρος τῶν καθαρῶν προσόδων καί ὁ φόρος τῶν κληρονομιῶν, διὰ τῶν ὁποίων λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ σύνολον τῆς περιουσίας καί τῶν προσόδων ἑκάστου τῶν φορολογουμένων καί ἡ ἀληθὴς του οἰκονομικὴ κατάστασις, πρὸς ἐπιμέτρησιν τῆς φορολογίας, προοδευτικῶς καί προσωπικῶς ἐπιβαλλομένης. Διὰ τῶν φόρων τούτων μετριάζονται τὰ ἄτρεπα ἐκ τῆς ὑπὸ τῶν λοιπῶν φόρων ἀνίσου ἐπιβαρύνσεως. Ἀλτєραστίως ὁμῶς ἐξογκούμεναι δαπάναι τοῦ Κράτους, προωθούμεναι ἐκ τῆς ἐπικρατήσεως σοσιαλιστικῶν ἰδεῶν, συνετέλεσαν σπουδαίως, εἰς τινὰ κράτη, εἰς τὴν μεταμόρφωσιν τῶν δύο τούτων προοδευτικῶν φόρων, ὡς ἔγραφε διὰ τὴν Γαλλίαν, προσφάτως εἰς ἄρθρον τοῦ ὁ Gaston Jéze, εἰς φόρον διευθυνόμενον κατὰ ὠρισμένης κοινωνικῆς τάξεως καί ἐπήνεγκον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ οἰκονομικοῦ προγράμματος τῶν μαρξιστῶν, καθ' ὃ ὁ φόρος εἶναι μέσον πρὸς ἐξαναγκασμὸν τῶν πλουσίων νὰ πληρῶνωσιν, ἀδιαφόρως πρὸς ἀρχὰς δικαιοσύνης.

§ 7. Πλατμπολεμικὴ ἐξέλεξις τοῦ φορολογικοῦ δικαίου

Ἡ αὐτονομία τοῦ φορολογικοῦ δικαίου, ὡς ἐπιστήμης διακεκριμένης ἀπὸ τὴν δημοσιονομίαν, ἔτυχε κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐξαιρετικῆς

ἀναπτύξεως ἐν ταῖς γερμανικαῖς χώραις καὶ ἐν Ἰταλίᾳ. Ἐν Ἑλλάδι δὲ ἡ αὐτόνομος διδασκαλία τοῦ φορολογικοῦ δικαίου εἰσῆχθη διὰ τοῦ ἐν ἔτει 1929 ἐκδοθέντος παρ' ἑμοῦ «Ἐγχειριδίου τοῦ Φορολογικοῦ Δικαίου».

Ἐν Γερμανίᾳ, αἱ πολιτικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ ριζικαὶ μεταβολαί, αἱ γενόμεναι ἀπὸ τοῦ 1927 καὶ ἐφεξῆς, ἔσχον ἰσχυρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ δικαίου. Τὸ ἐθνικοσοσιαλιστικὸν σύστημα, ὄχι μόνον εἰσήγαγε μεγάλας μεταρρυθμίσεις εἰς τὴν φορολογικὴν νομοθεσίαν, ἀλλὰ καὶ ἐπέδρασε σπουδαίως εἰς τὴν νομολογίαν καὶ εἰς τὴν δημοσιονομικὴν ἐπιστήμην. Διὰ τῶν μεταρρυθμίσεων τούτων ἐξήρθη ἔτι μᾶλλον ἡ αὐτονομία τοῦ φορολογικοῦ δικαίου.

§. Β. Ὁρισμὸς τοῦ φόρου.

Ὁ εἰδικώτερος προσδιορισμὸς τῆς νομικῆς φύσεως τοῦ ἐκ τοῦ φόρου χρέους, τὸ ὅποιον κυρίως ἀποτελεῖ, οὐχὶ τὸ μοναδικόν, ἀλλὰ τὸ οὐσιαστικώτερον περιεχόμενον τῆς νομικῆς σχέσεως τοῦ φόρου, ἀπετέλεσεν ἀντικείμενον πολλῶν ἀντιγνώμων.

Κατὰ τὸν Otto Mayer, ἡ φορολογικὴ ὑποχρέωσις εἶναι ὑποχρέωσις δημοσίου δικαίου καὶ ἀπορρέει ἐκ σταθεροῦ νομικοῦ κανόνος, δηλαδὴ καθορίζεται συμφώνως πρὸς γεγονότα, ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένα καὶ ἐμφανιζόμενα κανονικῶς πως. Ἐχει δὲ ὁ φορολογικὸς νόμος τρία ἀντικείμενα περιεχομένου, τὸ ἀντικείμενον τοῦ φόρου, τὸ ποσοστὸν αὐτοῦ καὶ τὸν τρόπον τῆς εἰσπράξεως.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς φορολογικῆς νομοθεσίας ἤγαγεν εἰς νομοθετικὴν διατύπωσιν τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ φόρου. Ὁ γενικὸς φορολογικὸς νόμος τοῦ γερμανικοῦ Reich τῆς 19ης Δεβρίου 1919, συμπεριληφθεὶς εἰς τὸ ἐνιαῖον κείμενον τῆς 24ης Μαρτίου 1934, διατυπώνει, ἐν παραγρ. 1, τὸν ὁρισμὸν τοῦ φόρου, ὡς ἐξῆς:

«Οἱ φόροι εἶναι παροχαί εἰς χρήμα, στιγμιαῖαι ἢ περιοδικαί, αἱ ὁποῖαι δὲν παριστάνουν ἀντιπαροχὴν διὰ εἰδικὴν παροχὴν, καὶ τὰς ὁποίας νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου ἐπιβάλλει, διὰ νὰ ἀρυσθῇ ἔσοδα, εἰς πάντας ἐκείνους, παρὰ τοῖς ὁποίοις ἐπαληθεύεται ἡ προϋπόθεσις, ἀπὸ τὴν ὅποian ὁ νόμος ἀρύεται τὸ καθήκον τῆς παροχῆς».

Ὁ νομοθετικὸς οὗτος ὁρισμὸς εἶναι ἀναλυτικὸς, ἀλλ' ἐπεκρίθη ὡς κακόζηλος εἰς διατύπωσιν. Ἡ οὐσία του βασιζέται ἐπὶ τῆς θεμελιώδους ἰδέας, ὅτι ὁ φόρος ἔχει, ὡς μοναδικὸν νομικὸν θεμέλιον, ὡς χαρακτηρὰ διακριτικόν, τὴν κυριαρχίαν τοῦ Κράτους. Εἶναι, ἄλλως τε, ἀρχαῖον ἀξίωμα τῆς θεωρίας τοῦ δημοσίου δικαίου, ὅτι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ φόρου ἔχει τὴν βάσιν του εἰς τὴν ὑποταγὴν εἰς τὸ Κράτος.

Δὲν πρόκειται ἐνταῦθα νὰ μνημονεύσωμεν τοὺς διαφόρους ὁρισμοὺς, τοὺς ὁποίους συναντῶμεν εἰς τὰ συγγράμματα τῆς δημοσίας οἰκονομίας καὶ οἵτινες, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον, δὲν εἶναι διάφοροι τῆς προμνησθείσης νομικῆς ἐννοίας καὶ διὰ τῶν ὁποίων ἐξαίρεται μὲν ὁ σκοπὸς τοῦ φόρου νὰ προμηθεύῃ εἰς τὸ Κράτος τὰ οἰκονομικὰ μέσα, τὰ ὁποία χρειάζεται πρὸς λειτουργίαν τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, δὲν παραλείπεται ὅμως νὰ τονισθῇ, ὅτι ἡ προμνησθεῖσα σχέσηισ μεταξὺ τοῦ φόρου καὶ τῆς δράσεως τοῦ Κράτους ἢ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου, περιστρεφόμενη εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν γενικῶν σκοπῶν του, χρησιμεύει μόνον νὰ δικαιολογήσῃ, κατ' ἀρχήν, τὸν θεσμὸν τοῦ φόρου, καὶ οὐχὶ νὰ

καθορίσῃ τὸ περιεχόμενον τῆς σχέσεως μεταξὺ τοῦ νομικοῦ προσώπου καὶ τοῦ φορολογουμένου.

Προτοῦ ἐπιληφθῶμεν λεπτομερεστέρως ἀναπτύξεως τῶν περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ φόρου θεωριῶν, ἐπανερχόμενοι εἰς τὸ θέμα τῆς αὐτονομίας τοῦ φορολογικοῦ δικαίου, παρατηροῦμεν, ὅτι αὕτη ἐξήρθη ἐν Γερμανίᾳ διὰ τοῦ προμνησθέντος νόμου τῆς 16ης Ὀκτωβρίου 1934, διὰ τοῦ ὁποίου διετυπώθησαν γενικοὶ περὶ τοῦ φορολογικοῦ δικαίου ὁρισμοί, περὶ τῆς ἐρμηνείας, τῆς ἐλευθέρας ἐκτιμήσεως ἐκ μέρους τῶν φορολογικῶν ἀρχῶν, τῆς γενέσεως τοῦ ἐκ φόρου χρέους, τῆς κατὰ τὴν ἐννοίαν τῶν φορολογικῶν νόμων κατοικίας καὶ λοιπῶν, περὶ τῶν ὁποίων προσήκει νὰ γίνουσι ἰδιαίτερα μαθήματα.

Ὁ σκοπὸς τοῦ φόρου νὰ προμηθεύῃ εἰς τὸ Κράτος ἔσοδα εἶναι βεβαίως ἐκ τῶν διακριτικῶν χαρακτηριστικῶν του, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀποκλειστικός. Ἄλλως τε, δύναται νὰ χρησιμεύῃ ὁ φόρος καὶ πρὸς ἐπίτευξιν σκοπῶν μὴ ταμειυτικῶν, π. χ. πρὸς ἐπίτευξιν κοινωνικῆς κατανομῆς τοῦ πλούτου, διαφοροτικῆς τῆς ὑπαρχούσης, καθὼς καὶ νὰ ἐπιζητηθῇ, διὰ ὑψωμένης φορολογίας, νὰ περισταλοῦν ἐκδηλώσεις τῆς οἰκονομικῆς ἢ κοινωνικῆς ζωῆς, θεωρούμεναι ὡς ἐπιζήμια εἰς τὴν ὀλότητα. Τὰνάπαλιν δέ, ἢ ἐκ φόρου ἀπαλλαγῇ χρησιμεύει, ἐκτὸς ἄλλων, νὰ εὐνοήσῃ ὠρισμένας ἐνεργείας θεωρουμένας κοινωνικῶς ὠφελίμους.

§. Γ. Ἡ ἀνταλλακτικὴ καὶ λοιπαὶ θεωρίαι τοῦ φόρου.

Ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως, ὁ φόρος ἐμφανίζεται ὡς ἀπορρέων ἐκ τῆς συνταγματικῆς διατάξεως, τῆς ὀριζούσης, ὅτι ἐπιβάλλεται διὰ νόμου, ὅστις ἐπιτακτικῶς καθορίζει τὴν φορολογικὴν ὑποχρέωσιν, ὡς περιοριστικὴν τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας. Ἡ ἀνταλλακτικὴ θεωρία, ἣτις ἰδίως ἀνεπτύχθη ἐν Ἰταλίᾳ, διδάσκει, ὅτι ἡ θυσία τοῦ φόρου δὲν περιορίζει τὴν ἀπολαυτὴν τοῦ πλούτου, διότι ἔχει ἀντιστάθμισμα εἰς τὰ πλεονεκτήματα, τὰ ὁποία ἕκαστος ἔχει ἐν τῷ Κράτει, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐκφρασις νομικῆς σκέψεως, ἀλλ' ἔχει ἀξίαν ἐν τῇ ἐρεῦνῃ τοῦ φόρου ἐξ ἀπόψεως δημοσίας οἰκονομίας.

Κατὰ τὴν θεωρίαν ταύτην, τῆς ὁποίας ὑπέρμαχος εἶναι ὁ Καθηγητὴς Benvenuto Griziotti, τὸ Κράτος προαφαιρεῖ τὸν φόρον, ἐπιβάλλον αὐτὸν κατὰ μέτρον τῶν τεκμαιρομένων πλεονεκτημάτων ἢ συμφερόντων, τῶν προκυπτόντων ἐκ τῆς κρατικῆς λειτουργίας ὑπὲρ τῶν φορολογουμένων, οὕτω δέ, διὰ τῆς θεωρίας ταύτης, ἀναγνωρίζεται ἡ λειτουργία αὕτη ὡς αἰτία τοῦ φόρου. Ἡ φορολογικὴ ἱκανότης δὲν βαρύνεται ἀπὸ τοὺς ἀληθεῖς φόρους, καθ' ἑαυτὴν καὶ δι' ἑαυτήν, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἀποτελεῖ ἔνδειξιν τῆς διὰ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ἐνισχύσεως τῆς παραγωγῆς, ἢ καὶ τῆς καταναλώσεως, τοῦ βαρυνομένου πλούτου. Πάντως ὅμως ἡ ἀντιστοιχία μεταξὺ τῶν ὑπὸ τῶν φορολογουμένων καταβαλλομένων φόρων καὶ τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ἀνταποκρίνεται μόνον εἰς πολιτικὴν, καὶ οὐχὶ εἰς οἰκονομικὴν, ἐννοίαν.

Ἡ νομικὴ σχέσηισ τοῦ φόρου ἔχει εὐρύτατον περιεχόμενον, διότι, ἐκτὸς τῆς κυρίας φορολογικῆς ὑποχρεώσεως, παρέπονται καὶ ἄλλαι, θετικαὶ ἢ ἀρνητικαί, ὑποχρεώσεις, π. χ. παροχῆς πληροφοριῶν, πολλάκις ἀσχετοὶ πρὸς τὴν ὑπαρξιν, βεβαίαν ἢ τεκμαιρομένην, φορολογικῆς ὑποχρεώσεως.

Κατὰ ταῦτα, ἡ εἰς φόρον ὑποχρέωσις ἔχει ἐν τῷ νόμῳ τὸ νομικὸν της

θεμέλιον, γεννᾶται ἐκ νόμου (ex lege), ἀντιστοιχεί δὲ εἰς αὐτὴν δικαίωμα τοῦ νομικοῦ προσώπου δημοσίου δικαίου. Ἡ ὑποχρέωσις αὕτη, λαμβανομένη ἐν τῷ συνόλῳ τῆς, ἔχει, ἀφ' ἑνός, ὡς ὑποκειμενον, ὡς δημοσιονομικὴν ἐξουσίαν, τὸ Κράτος ἢ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, καὶ ἀφ' ἑτέρου, ὡς ὑποτασσόμενον, τὸ πρόσωπον, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ νόμος ἐπιβάλλει ποικίλας ὑποχρεώσεις, θετικὰς ἢ ἀρνητικὰς. Λαμβανομένη δὲ μᾶλλον εἰδικῶς, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τοῦ ἐκ τοῦ φόρου χρέους, ἐμφανίζει, ἀφ' ἑνός, τὸ νομικὸν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, ὡς πιστωτὴν, καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸν ὀφειλέτην τοῦ φόρου. Ἡ διάκρισις αὕτη, ὀφειλομένη εἰς τὴν λεπτολόγον γερμανικὴν ἐπιστήμην, σκοπὸν ἔχει νὰ μὴ συγχέηται ἢ ὑποχρεωτικὴ σχέσις τοῦ φόρου μετὰ τῆς ἐκ τοῦ ἀστικοῦ δικαίου σχέσεως τοῦ δανειστοῦ καὶ τοῦ ὀφειλέτου. Καὶ ὅπως, ἀντιστοίχως, ἐν τῇ Ἰταλικῇ ἐπιστήμῃ συνήθως λέγεται, ὑπάρχει τὸ εἰς τὸν φόρον δικαίωμα καὶ τὸ ἐκ τοῦ φόρου δικαίωμα. Ἄλλ' ἢ δημοσιονομικὴ ἐξουσία καὶ τὸ εἰς τὸν φόρον δικαίωμα καὶ, ἀντιστοίχως, ἢ εἰς τὴν ἐξουσίαν ταύτην τοῦ Κράτους ὑποταγῆ, εἶναι ἔννοιαι λογικῶς προγενέστεραι τῆς συγκεκριμένης φορολογικῆς σχέσεως, ἥτις, ὡς προεῖρηται, ἔχει τὴν βᾶσιν τῆς εἰς τὸν νόμον, καὶ δὲν δύναται, ὡς ἐκ τούτου, νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς ἐκδήλωσιν τῆς νομικῆς σχέσεως τοῦ φόρου.

Ὁ Ezio Vanoni, χαρακτηρίζει τὸν φόρον ὡς νομικὸν κανόνα καὶ ὡς τοιοῦτον ἐμφανίζοντα διμερῆ χαρακτήρα, ἐνῶ ἀφ' ἑνός ἐπιβάλλει καθήκον, ἐξ ἄλλου συνιστᾷ δικαίωμα τοῦ Κράτους εἰς εἴσπραξιν τοῦ φόρου. Ἡ διμερὴς αὕτη σχέσις δὲν ἔχει τὴν ἐν τῷ ἰδιωτικῷ δικαίῳ ἔννοιαν τῆς ἀμφοτεροβαροῦς σχέσεως, ἀλλ' εἶναι οὐσιαστικῶς χαρακτηριστικὴ τοῦ νομικοῦ κανόνος, ὅστις, ἔχων σκοπὸν νὰ διακανονίσῃ, κατὰ τρόπον ὑποχρεωτικόν, τὰς σχέσεις τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, ἐνῶ ἀφ' ἑνός ἀναγνωρίζει καὶ περιορίζει σφαιρὰν ἐνεργείας, ἐξ ἄλλου τὴν ἐγγυᾶται κατὰ πάσης παρεμβάσεως τρίτων, ἐπιβάλλων εἰς αὐτοὺς τὸν σεβασμὸν τῆς ἀναγνωρισθείσης ἐνεργείας, ἐντὸς τῶν ὀρισμένων ὁρίων.

Παρατηρεῖ δὲ ὁ αὐτὸς Καθηγητὴς, ὅτι ἡ σχολὴ τοῦ Mayer ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν τυπικὴν ἔποψιν τοῦ φόρου καὶ παραβλέπει τὸ οὐσιαστικόν του στοιχείον. «Ὁρθὴ νομικὴ ὑπόστασις τοῦ φόρου, λέγει ὁ Vanoni, ὅσον νὰ λαμβάνη ὑπ' ὄψιν, ὄχι μόνον τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ κανὼν ὑποχρεώσεως ἀναγορεύεται κανὼν δικαίου, διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ νομοθέτου ἀναγνωρίσεώς του, ἀλλὰ πρέπει νὰ βραδύεται καὶ ἐπὶ τῆς ἀκριβοῦς κατανοήσεως τῆς οὐσιαστικῆς φύσεως τοῦ κανόνος ὑποχρεώσεως». Παρατηρεῖ δὲ ὅτι ἐν τῷ θεωρητικῷ πεδίῳ τοῦ φορολογικοῦ δικαίου ἢ γερμανικῆς σχολῆς ἠρνήθη πᾶσαν νομικὴν ἔξαρσιν εἰς τὴν φορολογικὴν σχέσιν. Ὁ Mayer, ὁ ὁποῖος καθορίζει τὸν φόρον, ὡς καταβολὴν, τείνουσαν εἰς ἀξίωσιν τῶν ἐσόδων τοῦ Κράτους, δὲν ἀσχολεῖται περὶ τῶν σκοπῶν, διὰ τοὺς ὁποῖους αἱ δημόσιοι πρόσοδοι εἶναι ἀναγκαῖαι.

Ἡ ἔποψις τοῦ Mayer δύναται, κατὰ τὸν Vanoni, νὰ ἐξηγηθῇ ὡς ἀνιδρασις κατὰ τῆς θεωρίας τῆς φιλελευθέρου οικονομικῆς σχολῆς, ἥτις βασίζεται ἐπὶ ἀνυπάρακτου ποσοτικῆς ἀντιστοιχίας τῶν παροχῶν τοῦ Κράτους καὶ τοῦ ἀτόμου, ἐνῶ παραβλέπει τὸ τυπικόν στοιχείον τοῦ φόρου. Ἄλλ' εἶναι βέβαιον, ὅτι ὁ ὀρισμὸς του δὲν εἶναι πλήρης. Ὁ σκοπὸς τοῦ φόρου δὲν εἶναι ἀπλῶς νὰ προσπορίσῃ ἔσοδα εἰς τὸ Κράτος, ἀλλὰ νὰ τὰ προσπορίσῃ, διότι δι' αὐτῶν δύναται ν' ἀντιμετωπισθοῦν αἱ δημόσιαι ἀνάγκαι.

Ἐξ ἀπόψεως τοῦ δικαίου, μεταξὺ φόρου καὶ κρατικῆς ἐνεργείας ὑπάρχει σχέσις μέσου καὶ σκοποῦ, ἥτις δὲν εἶναι ἀδιάφορος ἔναντι τοῦ δικαίου καὶ ἢ ὁποῖα δέον νὰ λαμβάνηται ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ νομικῇ συνθέσει τοῦ φόρου. Ὁ οἰκονομικο—νομικὸς λόγος τοῦ φόρου ἔγκειται εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπαρκέσῃ τὸ Κράτος εἰς ἐκπλήρωσιν τῶν ἔργων του. Ἡ αἰτία (causa) τοῦ φόρου ἔγκειται εἰς τὴν ἀνάγκην τῆς κρατικῆς ὀργανώσεως, ὡς προϋπόθεσις τῆς ἐκπληρώσεως τῶν καθηκόντων του.

«Τὸ γεγονός, ἐπιλέγει ὁ Vanoni, ὅτι ἡ θεωρία τῆς αἰτίας ἀνεπτύχθη ἐν τῇ νεωτέρῃ νομικῇ ἐπιστήμῃ, σχεδὸν ἀποκλειστικῶς, εἰς τὸ νομικὸν συνάλλαγμα ἰδιωτικοῦ δικαίου, δύναται νὰ γεννήσῃ ἀμφιβολίαν περὶ τῆς σκοπιμότητος τῆς μεταφορᾶς τῆς θεωρίας εἰς τὸ πεδῖον τοῦ δημοσίου δικαίου καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης νὰ ληφθῇ αὕτη ὑπ' ὄψιν ἐν τῇ συστάσει οἰασδῆποτε νομικῆς σχέσεως. Ἄλλ' εἶναι εὐκόλον ν' ἀντιταχθῇ, ὅτι δὲν ὑφίσταται νομικὴ σχέσις ἄνευ αἰτίας».

Ἡ αἰτία δὲν εἶναι στοιχείον χαρακτηριστικόν μόνον τῶν νομικῶν συναλλαγμάτων, ἀλλ' ἀποτελεῖ τὴν τελεολογικὴν δικαιολογίαν τοῦ νομικοῦ διακανονισμοῦ τῆς σχέσεως, δὲν δύναται νὰ λείψῃ εἰς οὐδεμίαν νομικὴν σχέσιν, εἴτε αὕτη εἶναι τοῦ δημοσίου, εἴτε τοῦ ἰδιωτικοῦ δικαίου, ἀπορρέουσα ἐξ ἀντικειμενικοῦ ὄρου ἢ ἐκ τῆς θελήσεως τῶν μερῶν. Ὁ Vanoni ἐλέγχει πλανώμενον τὸν Blumenstein, ὅστις δέχεται, ὅτι ἡ αἰτία τοῦ φόρου ἔγκειται εἰς τὸν νόμον. Ἡ πλάνη δὲ δύναται νὰ ἐξηγηθῇ, ἐφ' ὅσον καὶ εἰς τὸ ἰδιωτικὸν δίκαιον, κατ' ἀκολουθίαν τῆς ποικιλίας τῶν ἐννοιῶν. τὰς ὁποίας ὁ ὄρος «αἰτία» δύναται νὰ σημαίη, καὶ ἐν μέρει ἐκ τοῦ ὅτι οἱ ἀστικοὶ νόμοι τῶν λατινικῶν χωρῶν ὁμιλοῦν περὶ τοῦ νόμου, ὡς πηγῆς ὑποχρεώσεων, ἐνίοτε ὑφίσταται ἀμφιβολία μετὰ τὴν πηγῆς τῆς ὑποχρεώσεως καὶ αἰτίας τοῦ νομικοῦ συναλλάγματος καὶ λέγεται ὁ νόμος ὡς αἰτία τῶν ὑποχρεώσεων.

Ἄλλὰ πηγὴ μὲν τῆς ὑποχρεώσεως εἶναι τὸ νομικὸν γεγονός, διὰ τῆς ἐπαληθεύσεως τοῦ ὁποίου προκύπτει ὁ συγκεκριμένος δεσμὸς μετὰ τῶν προσώπων, αἰτία δὲ, ἀντιθέτως, εἶναι ἡ ἀντικειμενικὴ οἰκονομικὴ καὶ νομικὴ δικαιολογία τῆς ἀφηρημένης σχέσεως. Καὶ ἐὰν πρὸς στιγμὴν δεχθῶμεν, ὅτι ἐν τῷ νόμῳ ἔγκειται ἡ πηγὴ τῆς συγκεκριμένης φορολογικῆς ὑποχρεώσεως, εἶναι φανερόν, ὅτι ἡ αἰτία τῆς φορολογικῆς σχέσεως, ὅταν ἐξετάζηται, ὡς τὸ οὐσιαστικόν στοιχείον τῆς αὐτῆς σχέσεως, ὡς ἡ λειτουργία, τὴν ὁποῖαν ἢ σχέσις ὀφείλει νὰ ἐξηγήσῃ, ὡς ὁ πρακτικὸς λόγος, ὅστις δικαιολογεῖ τὴν ἐγγύησιν τὴν ὁποῖαν ἢ νομικὴ ὀργανωσις παρέχει, δὲν δύναται, κατὰ τὸν Vanoni, νὰ συνιστᾶται ὑπὸ τοῦ νόμου.

§. 10. Ἐννοιαι τῆς φορολογικῆς ὑποχρεώσεως καὶ συνέχεια τῶν περὶ φόρου θεωριῶν.

Ἡ συγκεκριμένη φορολογικὴ ὑποχρέωσις γεννᾶται, καθ' ἣν στιγμὴν ἐπαληθεύεται τὸ γεγονός τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ νόμος ἀποδίδει τὴν γένεσιν τῆς φορολογικῆς ὑποχρεώσεως, δηλαδή καθ' ἣν ὁ νόμος προβλέπει στιγμὴν, ὡς διδάσκει ἡ γερμανικὴ φορολογικὴ θεωρία, καὶ εἶναι τότε ἐναργές, ὅτι, καθὼς ἡ πηγὴ τῆς ἐξ ἀδικήματος ὑποχρεώσεως εἶναι ἀξιόποινον γεγονός, οὕτω πηγὴ τῆς φορολογικῆς ὑποχρεώσεως εἶναι τὸ γεγονός, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ νόμος ἀποδίδει τὴν γένεσιν τοῦ φορολογικοῦ χρέους: ἢ εἴσπραξις προσόδου, ἢ σύναψις συμβολαίου, ἢ

έπαγωγή κληρονομίας, ή πώλησις έμπορεύματος, ή εισαγωγή έμπορεύματος εις τό Κράτος, ή ή βιομηχανική παραγωγή έμπορευμάτων κλπ.

Ή αίτια είναι μόνον έν τή ούσια της άντικειμενικών στοιχείων της νομικής σχέσεως, δύναται όμως νά θεωρηθί και ύποκειμενικώς, δηλαδή έξ απόψεως των προσώπων, εις τά όποια ή νομική σχέση άφορά. Ύποκειμενα δέ της φορολογικής ύποχρεώσεως είναι τό Κράτος και ό φορολογούμενος. Ο πρακτικός λόγος, όστις δικαιολογεί τόν φόρον ώς πρός τό Κράτος, είναι ή ανάγκη της παροχής των οικονομικών μέσων, των αναγκιών διά τήν πραγματοποίησιν των σκοπών της ύπάρξεώς του και ή αίτια, θεωρουμένη έξ απόψεως του ένεργητικού ύποκειμένου (του Κράτους), δέν διαφέρει από τήν αίτιαν του φόρου, άντικειμενικώς θεωρουμένην, έκτός μείζονος έξάρσεως της μορφής του αυτού ύποκειμένου. Και έξ απόψεως έτι του φορολογουμένου, δύναται τις είπειν, ότι ή αίτια του φόρου εύρηται έν τή κρατική άποστολή. Άλλ' ένώ, ώς πρός τό Κράτος, ό κύκλος, ό παριστάμενος υπό του φορολογικού φαινομένου, δύναται νά θεωρηθί έξηντλημένος, καθ' ήν στιγμήν ή κρατική ένεργεια έκπληροῦται, τό άτομον βλέπει εις τήν κρατικήν ένεργειαν μέσον μόνον, άποβλέπον εις σκοπόν, δηλαδή εις τήν ίκανοποίησιν ώρισμένων αναγκών, αίτινες δύνανται νά είναι διαφόρου φύσεως (ύλικαί ή μη ύλικαί, οικονομικά, πολιτικά, πνευματικά ή ήθικά κ.λ.π.), άλλ' αίτινες αναφέρονται πάντοτε εις άτομα. Ούτως, ώς πρός αυτά, άποκτά ιδιαίτεραν σημασίαν ή στιγμή της ίκανοποίησεως των κοινών αναγκών υπό της κρατικής ένεργείας και υπό τήν έννοιαν ταύτην, και έξ απόψεως παθητικού ύποκειμένου, δύναται τις είπειν, ότι ή αίτια του φόρου έγκείται εις τά γενικά ή ιδιαίτερα πλεονεκτήματα, τά όποια ή ένεργεια του Κράτους είναι ίκανή νά παράγη και τά όποια είναι ό πρακτικός σκοπός ή ό οικονομικός και νομικός λόγος του φόρου. Εις τό κράτος δικαίου, ό ήθικός κανών καθίσταται νομικός κανών και άποτελεϊ τό λογικόν θεμέλιον των δημοσίων βαρών. Ο Γρίζιοττι δέχεται μόνον, ότι τό δικαίωμα του φορολογείν έχει αναγκάως τήν καταγωγήν του, τό θεμέλιόν του ή τόν νομικόν τίτλον του, εις τήν κυριαρχίαν του Κράτους, αλλά θεωρεί, ότι, εάν φορολογούμενος δέν μετέχη των ιδιαίτερων πλεονεκτημάτων των άπορρεόντων έκ της κρατικής δραστηριότητος, δέν δύναται λογικώς νά έπιβαρυνθί, ειμή έντός των όρίων του τεκμαιρομένου γενικού συμφέροντος, τό όποιον άρύεται αυτός ώς άνήκων εις τό Κράτος. Έφ' όσον δέ ή φορολογία έξέρχεται των όρίων τούτων, τά όποια ένίοτε δέν δύνανται νά καθορισθόν, ειμή διά πολιτικών ύποκειμενικών εκτιμήσεων, δέον αύτη, κατά τόν συγγραφέα τουτου, νά θεωρηται ώς πρός τό ύπερβάλλον, ώς φορολογία άδικαιολόγητος ή άνευ αίτίας.

Αντιθέτως, ό Francesco d' Alessio θεωρεί τήν δημοσιονομικήν ένεργειαν ώς μέρος ή μορφήν της όλης διοικητικής ένεργείας, ήτις σκοπόν έχει τήν δαπάνην διά τας δημοσίας ανάγκας, προσέτι δέ έχουσαν τρεις φάσεις: τήν έίσπραξιν, τήν διαχείρισιν και τήν δαπάνην. Ή δέ αύτονομία του φορολογικού δικαίου, κατά τόν αυτόν συγγραφέα, έχει μόνον διδακτικήν έπιστημονικήν σημασίαν, ώς ύπεστηρίχθη ιδίως από τόν Trotabas και γενικώς από τούς μελετητάς του φορολογικού και διοικητικού δικαίου.

DIEGO VALIERI

(Από τό βιβλίον «Ποιήματα
και νέα Τραγούδια»)

ΚΥΡΙΑΚΗ

Περσότερες καμπάνες, σέ μιá άτμόσφαιρα πιό άδεια,
Οι φωνές σπανίζουν και μοιάζουν με σούσουρα.
Κι' από τ' άνοιχτά γαλάζια παράθυρα
μπαίνει ή θλυβερή, ιερή Κυριακή.

Οι άρρωστοι κυττάζουν τά κίτρινα
χέρια τους, ' πάνω στο λευκό σεντόνι.
Κι άκοῦν νάνεβαίνουν από τήν κουρασμένη τους καρδιά
χαμένοι άχοί ήχων μακρυνών...

Έτσι, τήν Κυριακή μέσα στο Νοσοκομείο,
με σκούφια λευκή και μαύρη περιβολή,
Κινοῦνται λέγοντας τήν προσευχή τους
ανάμεσα στο λευκό κενό των αίθουσών.

Ο γέρος δέν βλέπει, δέν άκούει :
σιωπηλός στο κρεβατάκι του, άκίνητος,
κρατά άκίνητα τά σβυσβένα βλέφαρά του
πάνω σέ κάποιο άλλο άδειανό.

Και ξαφνικά, ξεπετιώνται
πίσω από τίς στέγες, τά χελιδόνια
σχιίζουν τόν ούρανό, στριγλίζοντας,
σαν τό διαμάντι πάνω στο τζάμι.

(Πεζή μετάφρασις
ΕΛΕΝΗΣ Π. ΨΗΜΕΝΟΥ)

ΑΥΤΗ Η ΠΑΤΡΙΔΑ...

Πάνω γαλάζιος ούρανός,
Κάτω γαλάζιο κύμα.
Στις κορυφές τὰ ἔλατα,
Στὸν κάμπο ἢ ἐλήα, τὸ κλῆμα,
Καὶ ὄλουθε τὸ στεφάνωμα
Τοῦ πεύκου ποδὸς μυρώνει,
Τῆς θάλασσας τὸ φλοισβισμα
Ποῦ ἀπὸ παντοῦ τὴν ζώνει,
Αὐτὴ ἡ πατρίδα, μὲ βουνά
Ποῦ ἀετώματα θυμίζουν,
Μὲ ὄνματα ποῦ ἀθάνατα
Τὸ διάστημα φωτίζουν,
Αὐτὴ ἡ πατρίδα νέοι καὶ νηές,
Αὐτὴ παιδιὰ ἢ πατρίδα
Ποῦ σὰς καλεῖ νὰ ζήσετε
Μὲ πίστη καὶ μ' ἐλπίδα!

2
Αὐτὴ εἶναι ἡ χώρα τῶν θεῶν,
Καὶ τῶν ἡρώων ἡ χώρα
Ὅπου ἔγιναν ἡμίθεοι
Καὶ ἡμίθεοι ζοῦν ἔως τώρα.
Αὐτὴ εἶναι ἡ χώρα ὅπου ἀνθισε
Τῆς Τέχνης ἢ λατρεία
Αὐτὴ ὅπου ἡ σκέψη ὑψώθηκε
Κι' εἰδείξε ὅτι εἶναι θεία.
Αὐτὴ εἶναι ἡ χώρα τῶν ποιητῶν
Καὶ τῶν μαντιῶν ἢ χώρα,
Μὲ ἀσύγκριτα τῆς ἔμπνευσης
Καὶ τῆς ψυχῆς τὰ δῶρά,
Αὐτὴ ἡ πατρίδα νέοι καὶ νηές,
Αὐτὴ παιδιὰ ἢ πατρίδα
Ποῦ σὰς καλεῖ νὰ ζήσετε
Μὲ ἀγνὴν ὁρμὴν κι' ἐλπίδα!

3
Κι' ἦρθε ὁ Χριστὸς! Καὶ ὁ λόγος Του
Ἐφώλιασε στὰ στήθη:
Μὲ Αὐτὸν ἡ χώρα ἐπάλεψε,
Ἐνίκησε, ἀνεστήθη
Ἀπὸ τὸν μαῦρο τὸν χαμό,
Ἀπ' τῆς σκλαβιάς τὰ χρόνια
Ποῦ ἦσαν, φαρμάκι καὶ χολή,
Γεμάτα καταφρόνια.
Μὲ Αὐτὸν οἱ θαλασσοβλῦκοι
Κι' Ἀρματωλοί, μονάχοι,
—Ὅλοι μιά χούφται— ἐτόλμησαν
Καὶ ἐκέρδισαν τὴ μάχη!

Αὐτὴ ἡ πατρίδα νέοι καὶ νηές,
Αὐτὴ παιδιὰ ἢ πατρίδα
Ποῦ σὰς καλεῖ νὰ ζήσετε
Μὲ θάρρος καὶ μ' ἐλπίδα!

4
Ἡ Σαλαμίνα ἀπὸ μακρὰ
Ἐγνεψε τοῦ Κανάρη
Κι' ἦρθαν τοῦ Τύμβου ὄλοι οἱ νεκροί
Στοῦ Διάκου τὸ λιθάρι
Ὁ Κόδρος ἐγονάτισε
Στοῦ Βασιλῆα τὸ μνημα,
Ποῦ ἔπεσε τοῦ καθήκοντος,
Πιστὸς Ἀκρίτης, θῦμα,
Κι' οἱ Κωνσταντίνοι, στὸ ἄλογο,
Κι' οἱ δυὸ Μαρμαρωμένοι
Προσμένουνε τὴν ὥρα τους,
Γιὰ πάντοτε ἐνωμένοι!
Αὐτὴ ἡ πατρίδα νέοι καὶ νηές,
Αὐτὴ παιδιὰ ἢ πατρίδα
Ποῦ σὰς καλεῖ νὰ ζήσετε
Μὲ θείαν ὁρμὴν κι' ἐλπίδα!

5
Δικὴ σας νέοι καὶ νηές αὐτὴ
Ἡ χώρα ἢ δοξασμένη!
Τὰ Ἰδανικά, τὰ Σύμβολα,
Ὅ,τι Καλὸ κι' Ἀμόλυτο,
Ἰερό, Μεγάλο, Ὁραίο
Ποῦ περιμένει νὰ φανῇ
Ξανά σὲ ἀνθισμα νέο
Ὅλα δικά σας! Κι' ἔρχεται
Ἄπ' τὴς κορφές, δροσᾶτο,
Κάποιο καινούργιο φύσημα
Πίστη κι' ὁρμὴν γιομάτο.
Θρησκεία, Πατρίδα, Βασιληᾶς!
Θρησκεία, Πατρίδα Σπίτη!
Ὅλοι φρουροὶ στὸν τόπο αὐτό,
Παιδιὰ, σὰν τὸν Ἀκρίτη!

6
Γιατὶ ἡ Πατρίδα, Νέοι καὶ Νηές,
Γιατὶ, Παιδιὰ, ἢ Πατρίδα,
Θέλει γι' αὐτὴν νὰ ζήσετε
Μὲ πίστη καὶ μ' ἐλπίδα!

P. ΚΡΑΟΥΣ

Ἡ ΟΣΙΑ ΦΙΛΟΘΕΗ ΚΑΙ ΑΙ ΑΘΗΝΑΙ ΤΟΥ ΔΕΚΑΤΟΥ ΕΚΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ

Υπό ΜΑΡΙΑΣ Τ. ΜΟΜΦΕΡΡΑΤΟΥ

(ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΩΝ. Μία ἀτμόσφαιρα μελαγχολίας ἐπι-
κρατεῖ στὰς Ἀθήνας. Οἱ κάτοικοι μαζὺ μὲ τοὺς Μωσαμεθανοὺς εἶναι 25.000.
Στέκουν ἀκόμη ἄθικτα τὰ μνημεῖα τῆς ἀρχαιότητος, ὁ Παρθενῶν, τὰ Προ-
πύλαια, τὸ Ἐρεχθεῖον, ὁ Ναὸς τῆς Ἀπτέρου Νίκης, ἡ Πινακοθήκη. Εἰς
τοὺς πρόποδας τῆς βορείου πλευρᾶς τῆς Ἀκροπόλεως εἶναι κτισμένη ἡ πό-
λις μὲ τοὺς στενοὺς δρομίσκους, τοὺς ἰσοπίους διασχίζεις μὴ βλέποντας παρὰ
πόρτες καὶ ντουβάρια. Κάθε πόρτα ἀνοίγει σὲ μιὰ αὐλὴ καὶ στὸ βάθος εἶ-
ναι κτισμένο τὸ σπήτι. Οἱ Ἀθηναῖοι ζοῦν τὴν ζωὴ τοῦ σπητιαῦ. Δὲν ὑπάρ-
χει καμιὰ εὐχαρίστησις ἔξω. Μέσα στὸ σπήτι ἢ Ἀθηναῖες κερτοῦν καὶ ὑφαί-
νουν, καὶ ἐορτάζουν μὲ πολὺ διάθεσι τὰς οικογενειακὰς καὶ θρησκευτικὰς
ἐορτάς. Σὲ τέτοιες μέραις μαζεύονται ὀλόγυρα στὸν σοφρᾶ οἱ φίλοι τῆς οἰ-
κογενείας. Πίνουσι καὶ τραγουδοῦν. Ὑπάρχουσι καὶ μερικὲς ἐορτὲς τοῦ ὑπαί-
θρου. Ἡ πρώτη Μαρτίου—ποῦ ἀρχίζει τὸ οἰκονομικὸν ἔτος—τοὺς συνακέν-
τρωνε εἰς τοὺς ἀγροὺς, καθὼς καὶ ἡ πρωτομαγιά. Ἡ ἀποκρῆμὴ μὲ τοὺς μα-
σκαράδες καὶ τὴν γκαμήλα ἦτο ἐπίσης διασκεδάσις τῆς πόλεως, καὶ ὁ τριῆ-
μερος ἐορτασμός τοῦ Πάσχα μὲ χοροὺς εἰς τὸ Θησεῖον.
Σὲ τέτοιο περιβάλλον γεννᾶται περὶ τὸ 1522 ἡ Ρεβούλα κόρη τοῦ λογίου
Ἀθηναίου Ἀγγέλου Μπενιζέλου. Παντρεύτηκε πολὺ νέα ἀλλὰ ἐχρήσπε.
Μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων τῆς ἀποφασίζει νὰ ἀφοσιωθῇ στὴν θρησκείαν).

Ἡμποροῦμεν τώρα νὰ φαντασθῶμεν τὴν μικρὰν Ρεβούλαν μὲ τὸ μακρὸν
ἔως τοὺς ἀστραγάλους φῶρμα καὶ τὸ κόκκινο φεσάκι ἐπάνω ἀπὸ τὰ ξεπλεγμένα
μαλλιά τῆς, νὰ παίζη εἰς τὴν αὐλὴν τῆς ἢ νὰ προσεύχεται εἰς τὸ οἰκογενειακὸν ἐκ-
κλησάκι. Ἀκούομε τὴν μητέρα νὰ τὴν ναυθετῇ καὶ νὰ τῆς ἐμπνέει τὴν ἀγάπην
πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς τοὺς δυστυχεῖς, διδάγματα τὰ ὅποια ἡ καρδιὰ τῆς μι-
κρᾶς κόρης ἦτο ἐκ φύσεως ἔτοιμη νὰ δεχθῇ.
Ἡμποροῦμε νὰ τὴν παρακολουθῶμεν εἰς τὰ δρομάκια τῆς Πλάκας, ὅταν
ἐπήγαινε εἰς τὸ λουτρὸν συνοδευομένη ἀπὸ τὴν μητέρα ἢ τὴν ὑπηρέτριαν.
Φινταζόμεθα τώρα εὐκόλα τὸ περιβάλλον τῆς, ὅλας ἐκείνας τὰς γυναῖκας
τῆς καλῆς κοινωνίας, αἱ ὅποιαι κλεισμένα εἰς τὰ σπίτια των, εἶχον ὡς μόνην δια-
σκεδάσιν τὸ κέντημα καὶ φυσικὰ καὶ τὴν κακογλωσσίαν, ἥτις εἶναι ἀναπόφευκτος
συνέπεια τῆς πνευματικῆς ἀργίας.
Δὲν ἠμποροῦμεν βεβλῶς πολὺ νὰ τὰς κατηγορήσωμεν δι' αὐτὸ, διότι δὲν
ἔξελεσαν μόναι τὸν τρόπον τῆς ζωῆς των. Τῆς ἀνελευθερίας, τῆς ἐλλείψεως μορ-
φώσεως φυσικὸν ἐπακολούθημα ἦτο τὸ ἐνδιαφέρον διὰ τὸν γείτονα καὶ τὴν γειτό-
μισσαν. Τὸ παραμικρὸν ἐπεισόδιον ἐλάμβανε διαστάσεις παγκοσμίου γεγονότος.
Τὰ σχόλια, οἱ ἐπικρίσεις καὶ τὰ περιπαίγματα ἔδιδαν καὶ ἔπερναν καὶ τὸ πνεῦμα
κατέτριβετο εἰς αὐτὸν τὸν περιορισμένον κύκλον.
Πῶς λοιπὸν νὰ μὴ θαυμάσωμεν, ὅταν μέσα ἀπὸ ἓνα τοιοῦτον περιβάλλον,

μὲ ἀντιλήψεις μεσαιωνικὰς, ἐμφανίζονται διὰ μιᾶς μία νεαρὰ γυναῖκα μὲ θέλησιν καὶ μὲ ἀποφασιστικότητα ἀνδρῶς, μὲ ἰδέας ἀνωτέρας, μὲ πρωτοβουλίαν καὶ θάρρος ἐξαιρετικά. Ἐχει μέσα της τὸ θεῖον πῦρ.

Θέλει ὄχι μόνον αὐτὴ ν' ἀπολυτρωθῆ ἀπὸ τὴν ἀνωφελεῖ καὶ κενὴν αὐτὴν ζωὴν, θέλει καὶ τὰς ὁμοφύλους της νὰ παρασύρῃ.

Ἀφοῦ ἐξεπλήρωσε μέχρι τέλους τὸ πρὸς τοὺς γονεῖς της καθήκον, κυρία ἀπόλυτος τοῦ ἑαυτοῦ της, ἐνδίδει εἰς τὸν παλαιὸν της πόθον.

Εἶναι τώρα ἡ Ρεβούλα εἰς ὅλην τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητος καὶ τῆς εὐμορφίας της. Δὲν εἶναι περισσότερον ἀπὸ 28 ἔτων καὶ ἡ γοητεία τῆς μορφῆς της, τὸ λαμπρὸν της παράστημα ἐπιβάλλονται εἰς ὅλους. Ὁ λαὸς τὴν καλεῖ Κυράν. «Ἡ κυρά τοῦ Ἀγγέλου».

Ἐγκαταλείπει διὰ μιᾶς τὴν ἀνετον ἄρχοντικὴν ζαήν, τὰς φίλας, τὰς διασκαδάσεις, καὶ μὲ ἀξιοθαύμαστον αὐταπάρνησιν καὶ ἀκατάβλητον δραστηριότητα ἀρχίζει τὸ ἔργον της.

Μετατρέπει δι' ἐξόδων της εἰς μοναστήριον τὸν οἰκογενειακὸν ναῖσκον, ὁποῖος εὗρισκετο εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, ἐκεῖ δηλ. ὅπου καὶ σήμερον εὗρισκεται, πλησίον τοῦ μεγάρου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, προσοθέουσα ἄρκετὰ κελλιά. Καὶ μόλις ἠτοιμάσθη ἡ μονὴ, κόπτει τὴν κήμην της ἡ Ρεβούλα, περιβάλλεται μὲ ράσον καὶ γίνεται μοναχὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Φιλοθέη.

Δὲν σκοπεύει ὅμως νὰ μένῃ ἐκεῖ ἄεργος καὶ ἄχρηστος. Ἡ μεγάλη καρδιά της ἦτο γεμάτη συμπάθειαν διὰ τὰς ἀπόρους συμπολιτιδὰς της.

Θέλει μερικὰς τοῦλάχιστον ἀπ' αὐτὰς νὰ σώσῃ ἀπὸ τοὺς κινδύνους τοῦ διέτρεχαν ἐκ μέρους τῶν κατακτητῶν καὶ συγχρόνως νὰ ταῖς δώσῃ πόρον ζωῆς.

Παραλαμβάνει λοιπὸν οἰκοτρόφους εἰς τὸ μοναστήριον της ὅσας χωρεῖ καὶ καὶ τὰς διδάσκει ὄχι μόνον τὴν εὐσέβειαν, ἀλλὰ καὶ ὀλίγα γράμματα καὶ τὴν χειροτεχνίαν. Ἐμάνθανον αἱ κόραι ἐκεῖναι ὑπαντικὴν, ράψιμον καὶ κέντημα. Ἴδρυσεν οὕτω ἡ Φιλοθέη τὸ πρῶτον Παρθενάγωγεῖον, τὴν πρώτην Ἐπαγγελματικὴν Σχολὴν καὶ αὐτὸ τῷ 1550, πρὸ τεσσαρῶν αἰώνων.

Ἀλλὰ δὲν ἤρκεσθη εἰς αὐτὸ μόνον. Ἴδρυσεν ἐντὸς τῆς μονῆς νοσοκομεῖον διὰ τοὺς πτωχοὺς τῆς πόλεως, καὶ γηροκομεῖον διὰ τοὺς ἀπόρους γέροντας. Ἀκόμη δὲ καὶ ξενῶνα. Ἔθεσε δηλ. τὰς βάσεις ὅλων σχεδὸν τῶν φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων.

Διέθεσε ὀλόκληρον τὴν περιουσίαν της διὰ νὰ προικίσῃ τὴν μονὴν μὲ πολλὰ κτήματα, ἀφιέρωσε δὲ εἰς τὸ εὐσπλαχνικόν, ἀλλὰ καὶ ἐκπολιτιστικόν αὐτὸ ἔργον, ὅλην τὴν ψυχικὴν της δύναμιν καὶ ὅλην τὴν καλωσύνην της.

Αἱ μοναχαὶ τώρα ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος πληθύνονται, αἱ πρόσοδοι τῆς μονῆς ἐκ τῆς ἐργασίας των ἀυξάνουν. Τὸ οἰκοτροφεῖον τῶν Ἀθηναίων δὲν ἐπαρκεῖ πλέον διὰ τὰς προσερχομένας γυναῖκας.

Ἡ φήμη τῆς Φιλοθέης ἔχει ἐξαπλωθῆ καὶ πέραν τῆς Ἀττικῆς. Πολλοὶ ἔρχονται ἀπὸ διάφορα μέρη διὰ νὰ ζητήσουν τὴν ὑλικὴν ἀρωγὴν της ἢ καὶ τὴν ψυχικὴν των ἀπολύτρωσιν. Μὲ τὸ ἔξοχον πνεῦμα της, μὲ τὴν μόρφωσιν της ἡ Φιλοθέη ἐπιβάλλεται, διδάσκει, νουθετεῖ.

Οἱ πλούσιοι συμπολιταὶ της ἔρχονται τώρα ἄρωγοὶ εἰς τὸ ἔργον της προσφέροντες γενναίως εἰσφορὰς εἰς τὸ Μοναστήριον.

Ἦτο πράγματι μεγαλεπήβολος γυνὴ ἡ Φιλοθέη καὶ ἂν εἶχε δοῦσαι εἰς εὐρόν τερον περιβάλλον καὶ ὑπὸ ἄλλας συνθήκας θὰ εἶχε ἀναδειχθῆ παγκοσμίως. Κτίζει τώρα ἄλλην μονὴν εἰς τὰ Πατήσια καὶ μετόχι εἰς τὴν θέσιν ἣτις εἶξ αὐτῆς ὄνομασθῆ Καλογραῖζα, καὶ ἄλλο εἰς τὴν Αἴγιναν καὶ ἄλλο εἰς τὴν Κέα.

Ἄνοίγει καὶ πηγὰδι εἰς τὸ Ψυχικόν.

Καὶ φαντάζεται κανεὶς τί θέλησιν, τί σθένος ἀπηγοῦντο διὰ νὰ κατορθώσῃ ἅ' αὐτὰ μὲ τὰ ἄπειρα ἐμπόδια τοῦ θὰ τῆς παρουσιάζοντο.

Δὲν ἤρκετο ὅμως ἡ Φιλοθέη μόνον εἰς τὴν φιλανθρωπίαν. Ἡ Φιλοθέη ἦτο πατριώτης, ἐφρόντιζε καὶ διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν σκλαβωμένων κοριτσιῶν. Κάποτε κατέφυγον εἰς αὐτὴν ἰσσοαρες κόραι χριστιαναὶ αἱ ὅσαι ὑπηρέτου ὡς σκλάβαι εἰς τουρκικὰς οἰκογενείας καὶ τὰς ὅποιας οἱ αὐθένται των ἤθελον ν' ἀναγκάσουν ν' ἀλλαξοπιστήσουν.

Ζητοῦν τὴν προστασίαν τῆς Κυράς τοῦ Ἀγγέλου καὶ ἐκείνη δὲν διστάζει νὰ τὰς βοηθήσῃ καὶ κατορθώνει νὰ τὰς φηγαδεύσῃ.

Αὐτὸ ὅμως ἐξήγειρε τὴν ὀργὴν τῶν μωμεθανῶν οἱ αὐθένται τῶν θεραπαινίδων ἐνήργησαν νὰ συλληφθῆ ἡ Φιλοθέη καὶ νὰ συρθῆ πρὸ τοῦ Βοσβόδα, ὅστις τὴν ἤπειλησε μὲ θάνατον.

Παρενέβησαν τότε οἱ προεστώτες καὶ καταβαλόντες καὶ χρήματα ἔρκετὰ τὴν ἔσωσαν. Ἐκτοτε ὅμως πολλοὶ ἀπὸ τοῦς συμπολίτας της ἤρχισαν νὰ τὴν θεωροῦν ἐπικύνδινον καὶ ἐπιβλαβῆ. Ἠρχισαν τὰς ραδιουργίας καὶ τὰς συκοφαντίας καὶ ἔφεραν πολλὰ προσκόμματα εἰς τὸ ἔργον της.

Δὲν εἶναι λοιπὸν παράδοξον ἂν ἡ στασις αὐτῆ τῶν Ἀθηναίων ἐξώργισε καὶ ἐξενέουσε τὴν Φιλοθέην, καὶ ἐνῶ ἡ καταδίωξις τῶν τούρκων δὲν κατέβαλε τὸ θάρρος της, ἡ συμπεριφορὰ ἐκείνων ὑπὲρ τῶν ὁποίων τόσα εἶχε πράξει τὴν ἐπλήγωσε, φυσικὰ, κατάκαρδα.

Συγχρόνως, ἔνεκα περιουσιακῶν ζητημάτων ἤλθον εἰς διενέξεις μὲ τὸν Ἠγούμενον τῆς Μονῆς Πνεύτης Τιμόθεον καὶ ἐν τῇ ὀργῇ της ἀτηγόρευσε τὴν εἰσοδὸν ἀνδρῶν εἰς τὴν μονὴν της. Εἰς ἐκδίκησιν ἀπηγόρευσε καὶ ὁ Τιμόθεος τὴν εἰσοδὸν γυναικῶν εἰς τὴν ἰδικὴν του μονὴν.

Ἀπογοητευμένη ἀπὸ ὅλα αὐτὰ ἀπεσύρθη ἡ Φιλοθέη ἐπὶ τινα καιρὸν εἰς τὸ Μετόχι τῆς νήσου Κέας. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ ἐριδες καὶ οἱ διαπλητισμοὶ μεταξὺ τῶν μονῶν ἐξηκολούθουν, ἤναγκάσθη τὸ Πατριαρχεῖον νὰ στείλῃ ὡς διαιτητὴν καὶ ἔταρχον τὸν Μέγαν Λογοθέτην Ἰέρρακα. Ὁ Ἰέρραξ κατήγετο ἀπὸ τὰς Ἀθήνας καὶ ἦτο ἄνθρωπος ἐξαιρετικῆς μορφώσεως εἶχε σπουδάσει φιλολογίαν καὶ νομικὴν καὶ κατεγίνετο καὶ εἰς ἱστορικὰς μελέτας, προσέτι δὲ ἔγραφε καὶ ποιήματα. Ἐν συντόμῳ δηλ. ἦτο εἷας ἔξοχος ἄνθρωπος.

Διὰ τῆς συνέσεώς του καὶ τῆς διπλωματικότητός του κατώρθωσε καὶ τοὺς Τούρκους νὰ καταπραΰνῃ καὶ τῶν συμπατριωτῶν του τὰς προσωπικὰς πρὸς τὴν Φιλοθέην ἀντιπαθείας νὰ κατευνάσῃ. Φαίνεται δὲ ὅτι κατὰ τὴν διαμονὴν του ἐν Ἀθήναις, γνωρίσας ἐκ τοῦ πλησίον τὴν Φιλοθέην ἔδειξε πρὸς αὐτὴν μεγάλην ἐκτίμησιν καὶ συμπάθειαν.

Αυστυχῶς, ὀλίγον μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ἰέρρακος, αἱ ραδιουργίαι, αἱ διαβολαὶ καὶ αἱ ὕβρεις κατὰ τῆς Φιλοθέης ἐπανήρχισαν καὶ τότε δικαίως ἀγανακτῆσασα ἔγραψεν αὕτη ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἰέρρακα ἐν τῇ ὅποιᾳ καταφέρεται δριμύτητα κατὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ τοὺς χαρακτηρίζει μὲ ἐκφράσεις καυστικωτάτας.

Ἴδου ἡ ἐπιστολή :

«Σωρὸς ἀγαθῶν ὠφθῆς ἡμῖν, καθά που παροιμία φησὶν ἤδη γὰρ ἐνιαυτὸς εἶν' οἱ ἡλυθε εἰς πόλιν τοῦ Κέκροπος ἐκ τῆς βασιλευσύνης' τότε δὲ κατ' ἐμοῦ σφόδρα ἐλύθησαν Ἀτικοὶ μάτην σπουδάσαντες, οὐδ' ἐξουθένησας ὡς εὐήθειες καὶ ὀνηλάτας καὶ πρὸς κέντρα λακτίζοντας' τὸ δὲ φρύαγμα αὐτῆς κατέβαλες ὡς ὁ Δαυὶδ τὸν ἀλλόφυλον, ὡς δὲ κανθάρους ἐρράπισας τῇ πέτρῳγι τοῦ λόγου καὶ φυγάδες ὦχοντο ἐκ τῆς θέας σου, λογώτατε' εἶπας γὰρ εἶπας δίκην ἐμὴν. Ἐβούλοντο γὰρ οἱ μάταιοι τὸν ἀριστον νικῆσαι, μὴ εἰδότες ἐκεῖνο τὸ παροιμιώδες ρητόν, ἀετὸς ἐν νεφέλαις ἰπτάμενος...

Πρὸς δὲ τοσοῦτοις καλοῖς ποιῶ σοι ἀμοιβή πρὸς ἐμοῦ ἀξία γενήσεται; εὐχὴ μοι εἶναι ἐκτενὴς πρὸς Θεὸν ὑπὲρ σοῦ, καίπερ ἀναξία οὖσα, ἵν' ὑγιαίνης τῷ ἔσω ἀνθρώπῳ σου τῷ ἔξω. τῆς θείας αὐτοῦ χάριτος αἰεὶ ἐνεργούσης καὶ ἅπαν ἀβούλητον τιθεμένης ἀτέλεστον· χαίρω μὲν ἐπὶ τῇ σῇ ἀγάπῃ, ἧς οὐδὲν ἂν ἐμοὶ γένοιτο ἰερώτερον· λυπούμαι δὲ λίαν, ὅτι ἐπὶ μακρὸν ἤδη χρόνον στεροῦμαι τῆς χρυσεῆς σου ψυχῆς, καὶ τῶν ἀδύλων ἡθῶν· ἀλλ' εὐχομαι τυχεῖν τοῦ ποθομένου ὁ δοῖη ποτὲ Χριστός, καὶ ἴδοιμί σε καὶ καταπολαύσαι μοι τῆς ἡθίστες σου ὁμιλίας καὶ τερψιθύμου, καὶ ἐμοὶ δηλώσαις τινὰ κρύφια καὶ μυστηριώδη ἐκ τῆς θείας Γραφῆς, ἃ ποθῶ ἐρωτῆσαι τὴν σὴν ἀγγέλιον.

Ἄβουλῳ φερόμενοι Ἀττικοὶ οὐκ οἶδουσι διάκρισιν καλοῦ τε καὶ κακοῦ· διὸ τὰς μὲν ἀρετὰς μισοῦσι, τὰς δὲ κακίας φιλοῦσι... εἰ δὲ καὶ μαρτύρων χρεῖα, οὐκ Ἀθηναῖοι στήσονται, ἀγοραῖον γένος... τοῦτο δὲ τὸ γένος ἀβούλευτον, ἀποιενοημένον... τὸ στόμα εὐλυτον ἔχον πρὸς λοιδορίαν, μεμημίμορον, βαρβαρόφωνον, φιλαίτιον, φιλοτάραχον, μικρολόγον, μικρόψυχον, στωμύλον, ὑπερφίαλον, δολερόν, περιεργον, ἀγρυπνον ἐπὶ συμφοραῖς ἑτέρων... Πῶς δὲ οὗτοι ὀρθῶ νοήσουσιν; ὧν γὰρ τὸ ἔργον βλάβηρον, τούτων καὶ ἡ γνώμη βλάβηρος· οὐδαμῶς οὗτοι τῆς δίκης μάρτυρες στήσονται, ἀλλ' ἐντιμοὶ ἄνδρες, ἢ ἐλλόγιμοι, συνιέντες ἀλήθειαν. Νηλέες ἀνοίδεν Ἀττικοί, οἳ τοὺς ἀρίστους ἀπόλεσαν, Σωκράτης ἀδίκως ἀπέθανε συκοφαντηθεὶς ὑπ' αὐτῶν, καὶ Θεμιστοκλῆς ὁ τὴν Ἑλλάδα ἐλευθερώσας ἐξηλάθη καὶ Μιλτιάδης γέρον ὧν ἐν δεσμοτηρίῳ ἀπέθανε· τοιοῦτοι πολοὶ ἄτιμοι.

Πολλοὶ ἠμφισβήτησαν ἂν ἡ ἐπιστολὴ συντάχθη ὑπὸ τῆς Φιλοθέης ἢ ἀπὸ κανένα σοφὸν καλόγηρον ἀπ' ἐκείνους ποὺ εὗρισκοντο εἰς τὰ μοναστήρια ὡς πνευματικοὶ καὶ ἑλίτροποι καὶ τοῦτο διότι ἓνα ἑγκώμιον πρὸς τὴν Θεοτόκον τῆς Φιλοθέης εἶναι γραμμένον εἰς ἀπλήν γλῶσσαν.

Μὴ λησιμονῶμεν ὅμως διὰ ἧτο κόρη λογίου ἀνδρός, ὅστις πιθανώτατα ἰδίδεξε εἰς τὴν μοναχοίβην κόρην του τὰ ἑλληνικὰ γράμματα.

Ἐν τούτοις παρ' ὅλας τὰς διαβολὰς καὶ τὰς διώξεις αἱ οὐκ οὐκ τῆς Φιλοθέης ἠῦξανον. Ὁ ἀριθμὸς τῶν καλογραιῶν ἐφθίσε τὰς 200, ἀριθμὸς πραγμάτων καταπληκτικὸς. Τὰ οἰκοτροφεία τῆς ὁλοκαύσαν με κινύλας ὅπου ἐντατικὴ ἐργασία γίνετο. Ὅλην τὴν ἡμέραν ἀντήχουν ἀπὸ τὸν βόμβον τῆς ἀνέμης καὶ ἀπὸ τὸ κτύπημα τοῦ ἐργαλειοῦ.

Καὶ ἐν τῷ διατὰς οἰκοτρόφους τῆς εἶχε δωμάτια ἀντὶ καὶ περιποιημένα ἢ Φιλοθέη ἔμνε εἰς ἐν ὑπόγειον ἀσκηταρεῖο. Ἐκεῖ μέχρι τοῦ 1821 ὅπως διηγεῖται ἡ Μαριάννα Καμπούρογλου· ἐσώζετο ἀκόμη τὸ προσευχητήριόν τῆς, ἓνα σχοινὶ κρεμασμένον ἀπὸ ἓνα κρῖνον, ὁ ἀνυφαντόλακός τῆς, ἡ ἀνέμη τῆς, τὸ ἀδράκτι καὶ ὁ ἀγκάλιστρος, ὅλα δηλ. τὰ σύνεργά τῆς.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία διὰ ἂν ἡ Φιλοθέη ἐκίνησε τὸ μῖσος μερικῶν ἰδιοτελῶν ἀνθρώπων, τὰ ἐνέπνευσε ὅμως τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἀγάπην, εἰς ὅλους τοὺς καλοὺς Ἀθηναίους. Ἐν τούτοις τὰ ἔτη παρήχοντο. Ἡ νέα καλογραῖα εἶχε πλέον γηράσει, τὸ ὠραῖον πρόσωπόν τῆς ἀπὸ τὰς στερήσεις καὶ τὰς νηστείας εἶχε ρυτιδωθῆ, ἀλλὰ τὸ μῖσος ποὺ ἔτρεφον ἐναντίον τῆς οἱ ἐντόπιοι τοῦρκοι ἦτο πάντοτε ἀκμαῖον. Ἐκαραδόκουν νὰ εὗρουν εὐκαιρίαν διὰ νὰ τὴν ἐκδικηθοῦν.

Μίαν νύκτα τοῦ Ὀκτωβρίου ἐν τῷ προσήχθετο εἰς τὴν ἐν Πατησίοις μονὴν ὤρμησαν, τὴν ἐσυραν ἔξω καὶ τὴν ἐμαστίγωσαν τῶσον σκληρὰ ὥστε τὴν ἀφήκαν ἡμιθανῆ. Αἱ καλογραῖαι τῆς ἔσπευσαν νὰ τὴν ἀναγείρουν καὶ τὴν μετέφεραν εἰς μίαν κρύπτην παρὰ τὴν Καλογραῖζαν καὶ ἐκεῖ τὴν ἐνοσήλευσαν ἐπὶ ἀσθενὸν καιρόν. Ἀλλὰ τὰ τραύματά τῆς ἦσαν δεινὰ καὶ τὴν 19 Φεβρουαρίου τοῦ 1589 ἡ ὑπέροχος ἐκείνη Ἀθηναῖα ἀπέθανεν ὡς ἀληθῆς μάρτυς.

Πρὸ καιροῦ εἰς τὸν θάνατον ὅπου εἶναι σήμερον ὁ συνοικισμὸς ὅστις φέρει

τὸ ὄνομά τῆς, ἔξαφνα, εἰς ἓνα λόφον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἔβγαζαν πέτραν εὐρέθη μία κοιλότης. Ὁ σεβαστὸς ἱστοριοδίφης τῶν Ἀθηνῶν κ. Καμπούρογλου κληθεὶς ἀπεφάνθη ὅτι αὕτη εἶναι ἡ κρύπτη ὅπου ἐνοσηλεύθη καὶ ἀπέθανεν ἡ δούλα. Καὶ εἶσι δι' ἄλλην μίαν φορὰν ἡ σκαπάνη ἀποδεικνύει ἀληθινούς τοὺς θρούλους.

Ἡ παράδοσις λέγει ὅτι εἴκοσι ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατόν τῆς ὁ τόπος ἐκείνος ἀνέδωκε εὐωδίαν καὶ ὅταν τῷ 1600 ἐγένετο ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τῆς εὐρέθη τῷτο ἀκέραιον.

Κατόπιν ἀναφορᾶς τῶν μητροπολιτῶν Ἀθηνῶν, Κορινθίας καὶ Θηβῶν ὁ Πατριάρχης Ματθαῖος ὁ Β' καθηγίασεν αὐτὴν καὶ ὥρισεν νὰ πανηγυρίζεται ἡ μνήμη τῆς τὴν 19ην Φεβρουαρίου.

Κατ' ἀρχὰς τὸ λείψανον τῆς δούλας κατατέθη εἰς τῷ ναῷ τοῦ Ἀγ. Ἀνδρόου ὅστις εὗρισκτο ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς μονῆς, ἐκεῖ δὲ τῆς πλακὸς εἶχε χαραχθῆ τὸ ἔξῃς ἐπιτύμβιον:

Φιλοθέης ὑπὸ σῆμα τόδ'
ἀγνῆς κεύθει σῶμα
Ψυχὴν δ' ἐν μακάρων θήκετο
ὑψιμέδων

Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν ὅμως κατεστράφη ὁ ναὸς καὶ τότε τὰ ὀστᾶ τῆς μετεφέρθησαν καὶ εὗρισκονται ἀκόμη ἐντὸς τῆς ὠραιότητας μικρᾶς ἐκκλησίας Παναγίας τῆς Ἰοργωπεηκόου ἧτις μετωνομάσθη εἰς Ἀγ. Ἐλευθέριον, ἵσως διότι εἶναι κτισμένη ἐπὶ τῶν ἐρείπων τοῦ ἀρχαίου ναοῦ τῆς Εἰλεῖ θείας τῆς προστάτιδος τῆς μητρότητος. Ἐκεῖ εὗρισκονται καὶ σήμερον. Ἡ κοινότης Φιλοθέης ὅμως φιλοδοξεῖ καὶ πολὺ δικαίως νὰ θάψῃ τὸ σκήνωμα τῆς δούλας εἰς τὸ μέρος ὅπου ἀπέθανε, εἰς τὴν κρύπτην τῆς, ἢ ὁποῖα θὰ καταστῆ οὕτω ἓνα προσκύνημα τῶν Ἀθηναίων.

Τόσον καλὰς βάσεις εἶχε θέσει ἡ Φιλοθέη εἰς τὸ ἔργον τῆς ὥστε καὶ μετὰ τὸν θάνατόν τῆς ἐξηκολούθησε νὰ ὑπάρχῃ ἐπὶ δύο ἀκόμη αἰῶνας.

Ἐν τούτοις αἱ διαρκεῖς διώξεις καὶ καταδρομαὶ ἠλάττωσαν πολὺ τοὺς πόρους τῆς μονῆς. Αἱ δυστυχεῖς μοναχαὶ ἠναγκάσθησαν διὰ νὰ συντηρηθοῦν νὰ συνάψουν βεβρύτατα δάνεια καὶ ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἠλαττοῦτο.

Κατὰ τὸ 1747 εἶχον ἀπομένει ὀκτώ μόνον καλογραῖαι, κατὰ δὲ τὸ 1752 τέσσαρις. Μολαταῦτα ἡ μονὴ δὲν ἠρημώθη ἐντελῶς καὶ μέχρι τοῦ 1845 ὑπῆρχον ἀκόμη δύο καλογραῖαι αἱ ὁποῖαι ἐξηκολούθουν νὰ ζοῦν ἀπὸ τὴν ἐργασίαν των, τὴν ὑφαντικὴν. Τοιαύτη λοιπὸν ἦτο ἡ δύναμις τῆς πνοῆς τῆς Ἰδρυτρίας ὥστε καὶ μετὰ 300 ἔτη ἀκόμη τὸ ἔργον τῆς εἶχε ζοῦν. Πρωτοφαιεὶς σχεδὸν δι' ἔργον ἑνὸς μόνου ἀτόμου. Καὶ τῶρα δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν χωρὶς ὑπερβολῆν ὅτι ἡ Φιλοθέη ὑπῆρξεν ἀναμφισβητήτως μία ἀπὸ τὰς μεγαλειέρας γυναικείας μορφᾶς τοῦ τόπου μας, διότι συνήνωνε ἐν ἑαυτῇ τρεῖς ἀρετὰς, αἱ ὁποῖαι σπανιώτατα ἀπαντῶνται μαζί:

Μεγάλον πνεῦμα, μεγάλην δραστηριότητα καὶ μεγάλην ψυχικὴν ἀνωτερότητα.

Ἀξίζει δὲ ἡ μνήμη τῆς νὰ λατρεύεται ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὅλους τοὺς Ἕλληνας καὶ ἰδίως ἀπὸ τὸς Ἑλληνίδας διότι ἡ Φιλοθέη δὲν ὑπῆρξε μόνον καλὴ χριστιανὴ καὶ ἀνωτέρα γυναῖκα ὑπῆρξε πρὸ πάντων μία ὑπέροχος Ἑλληνίς.

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΒΛΑΧΟΥ

Υπό Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ

CARLO NICOLETTI

Η ΚΟΛΥΜΒΗΤΡΙΑ

“Έχεις ένα τέλειο κορμί άσημένιο
 που στριφογυρίζει σαν κορδέλλα έλικοειδής.
 Κάθε μέλος του κορμιού σου
 κουρασμένο από τό κολομπι,
 μέσα στο γαλάζιο νερό
 μοιάζει με κλώνο λουλουδιού
 που τό κουνά ο άγέρας
 κάτω από τό γαλάζιο ούρανό.

Και κουνιέσαι σαν τρελλή άπ' τή δροσιά
 με τά λεπτά ρουθούνια που άναπνέουν
 τό άλμυρό άρωμα των φυκιών
 κολυμβήτρια τό πρωί με τήν αύγή.

Νοιώθεις τή νιότη νά δονείται
 μέσα στο θερμό σου αίμα
 και σε ταραίζει, στο πλευρό σου
 ο σύντροφος, πώχει ολόγυμνο κορμί.
 Είσαι σειρήνα κατακτήτρια
 στη γαλανή άνταύγεια
 και είσαι ή Εύα γυμνή,
 τής γής, πάνω στο κόμα.

“Έκστασι των αισθήσεων
 και πόθο παράφορο άφήνουν άμείλικτα
 οι εϋωδιές του κορμιού σου.

(Πεζή μετάφρασις ΕΛΕΝΗΣ Π. ΨΗΜΕΝΟΥ.)

Είς τήν έφημερίδα «Έστία» τής 11ης Μαΐου τρέχοντος έτους, ο πολύ τιμος ιστοριογράφος κ. Δ. Γατόπουλος, έγραψεν ένα σημείαμα έξ άφορμής του θανάτου τής κυρίας Έλένης Βλάχου, συζύγου του επιφανούς λογίου Άγγέλου Βλάχου.

Είς τό σημείωμά του ο κ. Γατόπουλος άναφέρει και δύο—τρεις στίχους από τους «χαιρετισμούς». Οι «χαιρετισμοί» ήσαν σά υρα γραφείσα από τον Γεώργιον Σουρή και τον Γεώργιον Δροσίνη. ‘Ο κ. Γατόπουλος, άναμνησθείς των χαιρετισμών, μου έδωκεν άφορμήν εις τό νά άναζητήσω τό κείμενον αυτών.

‘Αλλά του κειμένου ή άξία κινδυνεύει νά ζημιωθεί άν δέν προηγηθούν ώς είδος προλόγου τά εξής :

‘Ο Άγγελος Βλάχος φυσιογνωμία δεσπόζουσα εις τά γράμματα, άλλα έξέχουσα και εις τήν πολιτικήν, είχεν έν τω οίω του κίνησιν έξαιρετικήν. Διακεκριμένοι ξένοι διερχόμενοι έξ ‘Αθηνών τον έπισκέπτοντο, ένω παραλλήλως ο σκεπτόμενος κόσμος των ‘Αθηνών, ήτο μόνιμος θαμών τής οικίας Βλάχου.

Θι ή δύνατό τις νά εΐτη οτι ο θέλων νά μελετήσει τά φιλολογικά σαλόνια των ‘Αθηνών, θα άρχιση ίσως από τό σαλόνι του Κοζάκη Τυπάλδου, και άφού προσέξη μετά τό σαλόνι του Φιλήμονος—ένθα έφιλοξενήθη και ο ‘Αλέξανδρος Δουμά—θα φθάση κατόπιν εις τό σαλόνι του Βλάχου, και μετά ταύτα εις τό σαλόνι του Σουρή.

Παρατηρώ εις τό Χριστουγεννιάτικον ήμερολόγιον τής «Έστίας» του 1899 ένα πολύ άληθή χαρακτηρισμόν περί του Βλάχου :

«Είνε ή καθουρομένα τής φιλολογίας μας και τό σπῆτι του κέντρον των λογίων και των καλλιτεχνών μας, διότι τό έξωραΐζει πολύτιμος δέσποινα, ή κυρία Βλάχου, ή τις εινε και ή μόνη ‘Ελληνίς ή άποκτήσασα άληθινόν λεύκωμα πραγματικής φιλολογικής και καλλιτεχνικής άξίας.»

Δυστυχώς τό λεύκωμα έχάθη.

‘Η άείμνηστος σεβαστή κυρία ή άποτα έκαμε τό λάθος νά τό δανείση.

‘Εν έτει 1887 ο Άγγελος Βλάχος έτοποθετήθη ως πρέσβυς εις τό Βερολίνον.

Αυτήν τήν τοποθέτησιν του Βλάχου εις τό Βερολίνον τήν έχαιρέτησεν ο Σουρης λαβών ούτω άφορμήν νά σημαγορήσῃ τον επιφανή άνδρα :

‘Ο Άγγελος ο Βλάχος ως πρέσβυς των ‘Ελλήνων
 μάς φεύγει ώρα ώρα κι' αυτός στο Βερολίνον.
 Τόν διακρίνει πνεύμα καθ' όλα θετικόν,
 Τόν διακρίνει τόση άγχίνοια και κρίσις,
 κεφάλι δίχως βίδες και τετραγωνικόν
 χωρίς πολλαίς ρωμάντζαις και δίχως διαχύσεις

Χωρίς μεγάλη λίμα, χωρίς βορσιαις και πάθη,
 εις τάς αρχάς του πάντα άσάλευτος έστάθη.
 Και όταν ή ‘Αθήνα τον είδε βουλευτή,
 κανείς δέν τον κρατούσε ποτέ από ταύτι,
 και ούτε του θεού του δέν έκαμε ρουσφέτι,
 κι' ός τον θαρρούσαν όλοι στρυφνόν και τζαναμπέτη.

Δαφνοστεφής ανέβη και εις τὸν Ἑλικῶνα
κι' ἐξέδωσε και τόμους καλλίστων ποιημάτων,
κι' ἀνδρείως ἠγωνίσθη τὸν βέλτιστον ἀγῶνα
ἐν τῇ φιλολογίᾳ τῶν ὑγιῶν γραμμάτων.
Ἐνθέρμως δὲ εὐργάσθη ὅσον ποτὲ κανεῖς
κι' ὑπὲρ τῆς τρισαθλίας Ἑλληνικῆς σκηνῆς.

Ἄγγελος ὁ Βλάχος ὡς πρέσβυς τῶν Ἑλλήνων,
μᾶς φεύγει ὦρα ὦρα κι' αὐτὸς στὸ Βερολίνον.
Ἡ βάρκα τὸν προσμένει κι' ἀνοίγει τὸ πανί,
ἀλλὰ ἐκεῖ ποὺ πάει ἄς μὴ μᾶς λησμονῆ,
καὶ ἄς μᾶς στέλλῃ μύρεσ και κρύα φαγητὰ
καὶ ἂν ἰδῇ τὸν Βίσμαρκ νὰ μᾶς τὸν χαιρετᾷ.

Ὁ Βλάχος ἀφῆκε τὴν οἰκογένειάν του εἰς τὰς Ἀθήνας, εἰς τὴν ἐπὶ τῆς
ὁδοῦ Σωκράτους οἰκίαν του. Κατὰ τὴν ἀπουσίαν του αὐτὴν ἐξ Ἀθηνῶν, διαρ-
κῆσαν μέχρι τοῦ 1891 (ὅτε τὸν ἀνεκάλεσεν ὁ Δηλιγιάννης) ἐγίνοντο εἰς τὸ
σπίτι του ἡ «Πέμπτες» τῆς κυρίας Βλάχου.

Συνεκεντροῦτο ἐκεῖ κάθε Πέμπτην ἓνας κόσμος ὁλόκληρος, ἀπηγγέλλοντο ἢ
ἀνεγινώσκοντο ἔργα, και τὴν ἐπομένην δ' ἀθηναϊκὸς τύπος προσέβαινε εἰς σχε-
τικὴν περιγραφήν τῆς «χθεσινῆς φιλολογικῆς Πέμπτης» τῆς Κυρίας Βλάχου.

Ὁ Βλάχος πληροφόρηθεις ταῦτα εἰς Βερολίνον, ἐμήνυσεν εἰς τὰς ἐδῶ ἐφη-
μερίδας νὰ παύσουν αἱ περιγραφαί.

Αὐτὴν τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ Βλάχου, παρακαλῶσαντος νὰ λείψῃ ἢ διαφῆμισις,
μοῦ τὴν ἀνέφερον πρό τινων ἐτῶν ὁ Ἰωάννης Δαμβέρογης. Ἐπάνω δὲ εἰς αὐτὴν
τὴν ἐπιθυμίαν στηριχθέντες ὁ Σουρῆς και ὁ Δροσίνης, συνέγραψαν τοὺς «Χαι-
ρετισμοὺς» θέλοντες νὰ παραστήσουν θυμωμένον τὸν Βλάχον, δι' αὐτὴν τὴν ἐν
ἀπουσίᾳ του φιλολογικὴν κίνησιν.

Οἱ χαιρετισμοὶ ἐγράφησαν εἰς τὸ τυπογραφεῖον Κασδόνη, ἐνθα ἦσαν
τὰ γραφεῖα τοῦ περιοδικοῦ «Ἐστία». Ἀπηγγέλθησαν δὲ ἀπὸ τὸν
Σουρῆ τὴν 25ην Μαρτίου 1889 εἰς τὴν οἰκίαν Βλάχου, ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ὀνομα-
στικῆς τοῦ Βλάχου ἑορτῆς.

Κατὰ τὴν ἑσπερίδα ἐκείνην ἢ αἰθουσα τῆς οἰκίας ἦτο κατάμεστος κόσμος.

Δὲν εἶναι ὅμως ἀκριβῆ τὰ σχετικῶς παρὰ τοῦ Θεοδώρου Βελλιανίτη γρα-
φέντα (μὲ τὸ ψευδώνυμον Γάιος) εἰς τὴν ἐφημερίδα «Καθημερινὴν» ἐν ἔτει 1926.

Αἱ ἀνακρίβειαι τοῦ Βελλιανίτη εἶναι α) ὅτι ἀνέγνωσαν τὸ κείμενον τῶν
χαιρετισμῶν ὁ Σουρῆς και ὁ Δροσίνης, ἐνῶ τὸ ἀνέγνωσεν μόνον ὁ Σουρῆς.

β) ὅτι κατὰ τὴν ἑσπερίδα ἐκείνην παρίστατο ὁ διάσημος φλαουτίστας
Ἐδρουσθένης Γκίζας, τέρψας μὲ τὸ φλάουτον αὐτοῦ. Ὁ κ. Γ. Δροσίνης ἐνθυμεῖται
καλὰ ὅτι δὲν ἔπαιξε ὁ Γκίζας τὸ βράδυ ἐκεῖνο εἰς τοῦ Βλάχου.

Ἀπήγγειλεν λοιπὸν τοὺς χαιρετισμοὺς ὁ Σουρῆς και ἤρξατο οὕτω :

Ἄγγελος Βλάχος ἐφθασεν εἰπεῖν εἰς τὴν Ἑλῆνην
τὴν σύζυγόν του τὴν κομψὴν και τὴν περιλημμένην.
Χαῖρε ὅτι ἀρχίνησες νὰ κάμῃς ἑσπερίδας.
Και ὄλο γράφουνα γι' αὐτὲς εἰς τὰς ἐφημερίδας.
Χαῖρε ὅπου ἐμάζεψες πολλοὺς λογιῶν νέους,
Τουρκομερίτες μερικοὺς και ἄλλους Ἀθηναίους.
Χαῖρε ὅπου σοῦ βάλθηκε τὸν κόσμο νὰ χαλάσῃς.
Χαῖρε ποῦ κουβαλήθηκε στὸ σπῆτι μας κι' ὁ Βλάσσης (1)
Χαῖρε ποῦ σοῦ ἐπήρανε ἄερα τὰ μυαλὰ

(1) Ὁ διευθυντὴς τῆς «Ἀκροπόλεως» Βλάσσης Γαβριηλίδης ἀπέφυγε τὰς κοσμικὰς
συγκεντρώσεις. Ἐν τούτοις κατέφθασεν εἰς τοῦ Βλάχου και αὐτὸς.

Και ποιητὴ μοῦ ἔβγαλες και τὸν Θεοφιλά. (2)
Χαῖρε ποῦ ὁ Κορομηλάς (3) ἤλθε μετὰ τοῦ Λάππα (4)
Φορῶντας τὴν ἱστορικὴν ζαγοριανὴν του κάππα,
Ποῦ γιὰ τὰ τόσα δράματα δὲν τὸν λυποῦμαι τόσο,
ὅσο λυποῦμαι τὰ παιδιὰ και τὴν κυρία Φρόσω.
Χαῖρε ποῦ ἐμαζεύθηκαν πολλοὶ ἀνοιχτομάται,
Χαῖρε ποῦ κι' ὁ Πρωτόπουλος (5) σὰν πρῶτα δὲν κοιμᾶται,
Χαῖρε ποῦ κι' ὁ Καμπούρογλου μετὰ τὸν Ἀριστομένη (6)
Διὰ τοῦ «Ρήγα» τῆ δουλειὰ δὲν εἶναι θυμωμένοι,
Χαῖρε ποῦ και τὸν Παλαμᾶ ἐκόν' ἐπ' τὰ Πευκάκια
Τὸν ἔκανες νὰ τριγυρνᾷ τῆς νύχτες τὰ σοκάκια (7).
Κι' ἀπὸ τὸ φιλανθρωπικὸ μοῦ ἔφερες παζάρι
Τὸν Βελλιανίτη τὸ χαζὸ ποῦ μὲ γυαλιὰ κοζάρι !
Τὸν ἀδελφὸ του δ' ἔφερες μαζί τὸν Εὐθυμάκη
Ποῦ τὴν σονάτα τραγουδεῖ τοῦ Σοῦμπερι μὲ μεράκι.
Χαῖρε ποῦ ἀριβάρισε κι' ὁ Θέμος (8) ἐδῶ πέρα
Νὰ βάλῃ εἰς τὸ «Ἄστν» του τὴν κάθε μία λέρα.
Χαῖρε ὅπου μοῦ χάλασες τὴν κάθε κάμαρά μου.
Χαῖρε ποῦ ἐξεμύλισες κι' αὐτὴ τὴν πεθερά μου.
Χαῖρε ὅπου στὸ σπῆτι μου πήραν τὴν ἐξουσία
ἢ τραπεζίτη; Μαριγῶ καθὼς κι' ἡ Ἀσπασία. (9)

(2) Ὁ διευθυντὴς τοῦ Πολυτεχνείου Θεοφιλάς ἐγραψεν στίχους. Ὁ Βελλιανίτης
λέγει περὶ αὐτοῦ: «Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἀφῆκε και ἄλλους στίχους, ἀλλ' ἐνθυμοῦμαι τὸ
δίστιχόν του πρὸς μίαν τῶν κυριῶν τὸ ὁποῖον ἀπήγγειλε συγκεκριμένως :

Οἱ λέγοντες τὰς χάριτας
τρεῖς μόνον, ἀπατῶνται.
Ἐνῶ χιλιάδες χάριτας
στὸ στόμα σου πλανῶνται»

(3) και (4). Ὁ Λάππας ἦτο ἐπιφανὴς φιλόλογος, κατ' ἐπανάληψιν γενικὸς γραμ-
ματεὺς τοῦ ὑπουργείου Παιδείας και στενὸς φίλος τοῦ Βλάχου.

Ὁ Δημήτριος Κορομηλάς, πατὴρ πολυματοῦς οἰκογενείας και δραματικῶς συγγρα-
φῆς ἐσυνήθιζεν νὰ φορῇ ἓνα παλτὸ ἀπὸ ὕφασμα ζαγοριανῆς κάππας. Φρόσω ἦτο ἡ σύζυ-
γὸς του. Ἡ σάτυρα ἐδῶ τὸν πειράζει διὰ τὰ ἀσήμαντα κέρδη ποῦ εἶχον τότε αἱ δραμα-
τικὸὶ συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων τὰ δικαιώματα ἦσαν ἐλάχιστα κατωχυρωμένα.

(5) Ἐννοεῖ τὸν ἱατρὸν Βασίλειον Πρωτόπουλον.

(6) Ἐννοεῖ διένεξιν τοῦ Ἰωάννου Καμπούρογλου μετὰ τοῦ Ἀριστομένου Προβε-
λεγγίου σχετικὴν μετὰ τὸν «Ρήγα» τοῦ Προβελεγγίου, δράμα γραφὸν τὸ 1888.

(7) Ὁ ποιητὴς Κωστῆς Παλαμᾶς κατοικῶν τότε ἐναντι τῆς ἐκκλησίας Ἀγίου Νικο-
λάου, και μὴ πολὺ φίλος τῶν ἀνὰ τὴν πόλιν νυκτερινῶν ἐξόδων, περιπλανήθη γιὰ νὰ
φθάσῃ εἰς τὴν ὁδὸν Σωκράτους !

(8) Ὁ ἐπιφανὴς γελοιογράφος Θέμος Ἄννινος ἐξέδιδε τότε τὸ «Ἄστν» πολιτικο-
σατυρικὴν ἐφημερίδα.

(9) Ἐδῶ γίνεται μνεῖα τῶν δύο δεσποινίδων Μαντζαβίνου, αἱ ὁποῖαι ἦσαν νεώτεραι
ἀδελφαὶ τῆς Κυρίας Βλάχου. Ἡ νεώτερά εἶναι ἢ μετέπειτα Κυρία Ἀσπασία Νάξου, ἢ
δὲ Μαριγῶ Μαντζαβίνου ἢ ὁποῖα πράγματι εἶχεν μίαν ἐπίδοσιν εἰς τὰ οικονομικὰ, ἀπε-
βίωσεν κατὰ τοὺς βαλκανικοὺς πολέμους ὡς ἀδελφὴ νοσοκόμος, ἐξ ἀφορμῆς αὐτοκινή-
του δυστυχήματος ἀπερ συνέβη ἐν Ἡλείῳ διαρκοῦντος τοῦ ἀγῶνος τοῦ Μπιζανίου.

Χαίρε όπου συνένοχον τὴν ἀδελφὴν μου πῆρες (10)
 Καὶ ἡ δυὸ μαζὺ μοῦ κάνετε τῆς μισοκακομοίρας
 Χαίρε όπου κουβάλησες κι' ἄκείνον τὸν ντεμπέλη,
 Καζάζη τὸν λογιώτατο ποὺ νὰ συγγράφῃ θέλει (11)
 Καὶ ἔφρες μαζὺ μ' αὐτὸν καὶ τῆς Αὐλῆς ἀνθρώπους
 Τοῦ Χατζηπέτρου τοὺς υἱοὺς γιὰ νὰ μᾶς μάθουν τρόπους (12)
 Χαίρε όπου μᾶς ἔφερες νὰ στέκουν ἐν ἔκστασι.
 Τοὺς ταιλαιώρους ἀδελφοὺς τοῦ φίλου Ἀναστάση. (13)
 Χαίρε όπου προσέθεσες εἰς ταύτην τὴν ἀγέλην
 Ἀπὸ τοὺς Παγανέληδες τὸν ἕνα Παγανέλην (14)
 Χαίρε ὅτι προσέθεσες καὶ ἄλλον παραπάνω
 Κανάκην τὸν καὶ ρουσικὸν γιὰ νὰ χαλᾷ τὸ πιάνο. (15)
 Χαίρε όπου προσκάλεσες ἔδῳ μὲ τὴν βίαν
 Καὶ τοῦ συντάκτου τοῦ «Ρωμηοῦ» τὴν γόνιμον συμβίαν (16)
 Καὶ τίποτε π' ἔφευγε νὰ ῥῆθῃ καυμιὰ φορὰ
 Τραβῶντας ἀπὸ πίσω της τὰ τέσσερα μωρά.
 Χαίρε ποῦ μὲ τὰ κόκκινα μᾶς ἦλθε κι' ἡ Μανούση (17)
 Κ' ἔκείνη ὡς ἐκ περισσοῦ τοὺς ποιητὰς ν' ἀκούσῃ,
 Κι' ἔφερε καὶ τὸν ἄνδρα της ἔδῳ τὸν Κωνσταντῖνον,
 Εἰς δλους εἰσιτήρια νὰ δώσῃ γιὰ τὴν Τῆνον.
 Καὶ προσετέθη σὺν αὐτῇ ἀκόμη μία ἄλλη

(10) Ἀδελφὴ τοῦ Βλάχου ἦτο ἡ Κυρία Ἀγλαΐα Προβελεγγίου σύζυγος τοῦ ποιητοῦ.

(11) Ὁ Νεοκλῆς Καζάζης πολιτειολόγος. Διετέλεσεν βουλευτὴς, καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς κ.λ.π.

Ὁ Νεοκλῆς Καζάζης ὅστις καὶ πολλὰ ἐμελέτησεν καὶ πολλὰ συνέγραψεν, ὑπῆρξεν θῦμα μιᾶς ἀτυχοῦς μεταφράσεως. Τὸ γαλλικὸν κείμενον ἔλεγεν περὶ «πασσάλων ριπτομένων εἰς τὴν τάφρον». Ὁ δὲ Καζάζης ἴσως ἀπὸ διαβολικὴν ἀφηρημάδα ἰδὼν τὴν λέξιν *ripiu* (πασσαλός) ἐνόμισεν ὅτι ἦτο ἡ λέξις *ripiux* ἡ ὁποία σημαίνει εὐλαβής. Καὶ μετέφρασεν ὡς ἔβλεπε: Ρίπτουν τοὺς εὐσεβεῖς εἰς τὴν τάφρον!!! Ἐπὶ δεκαετηρίδας ἡ σάτυρα τοῦ ἐνεθούμιζεν αὐτὸ τὸ λάθος!

(12) «Υἱοὺς τοῦ Χατζηπέτρου» ἐννοεῖ ἡ σάτυρα τὸν καλοκάγαθον ἀξιωματικὸν τοῦ πυροβολικοῦ Χρήστον Χατζηπέτρου ἐπὶ μακρὸν ὑπασπιστὴν τοῦ Διαδόχου Κωνσταντίνου, καὶ τὸν πολιτευτὴν Κόκκον Χατζηπέτρου, υἱοῦς τοῦ Εὐθυμίου Χατζηπέτρου, παλαιῶ Δαγγαλέως τοῦ Βασιλέως Γεωργίου.

(13) Πρόκειται περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν τοῦ μεγάλου ἑλληνοῦ δημοσιογράφου Ἀναστασίου Βυζαντίου.

Ἦσαν ὁ Ἀλέξανδρος Βυζάντιος (ποιητὴς καὶ δημοσιογράφος) καὶ ὁ συμπαθὴς Γρηγόριος Βυζάντιος ὅστις δὲν ἔδρασεν κατὰ τὴν ζωὴν του, διότι ὑπέφεραν ἀπὸ βαρνοκοίαν.

(14) Οἱ Παγανέληδες ἦσαν τρεῖς. Ὁ Στάμος ὅστις ἀπεβίωσεν ἀρροπαγίτης, ὁ Γεώργιος (συχνὰ Νομάρχης) καὶ ὁ Σπυρίδων ὁ λόγιος. Ἀξίον ἀπορίης πῶς τὰ δύο μεγάλα ἑλληνικὰ λεξικά τῶν τελευταίων ἐτῶν (Μακρῆ καὶ Ἐλευθεροπούλου) οὐδὲ λέξιν ἀναφέρουν περὶ τοῦ Σπυρίδωνος Παγανέλη. Ὁ λόγιος Σπυρίδων Παγανέλης πολὺ ξεχώριζε ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους λογίους ἀτόμη. Διασχίζων τὰς ὁδοὺς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόνος, μὲ τὴν ὠραίαν φυσιογνωμίαν του, εἶχεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὴν κεφαλὴν μισοσετραμένην πρὸς τοὺς αἰθέρας. Ἀλησμόνητος ὁ χαρακτηρισμὸς ποὺ τοῦ ἔδωκεν κάποτε ὁ Σουρῆς:

Ὁ Παγανέλης λείψανον τῆς σμίλης τοῦ Φειδίου
 βρίσκειται εἰς τὰ σύνεφα καὶ στὴν ὁδὸν Σταδίου.

(15) Πρόξενος τῆς Ρουμανίας καὶ ἐρασιτέχνης μουσικός.

(16) Περιττὸν νὰ σημειώσωμεν ὅτι σύζυγος τοῦ Συντάκτου τοῦ Ρωμηοῦ, ἦτο ἡ Κυρία Σουρῆ.

(17) Ὁ Κωσταντῖνος Μανούσης ἦτο πρῶτως ἀεροπλοϊκῆς Ἑταιρείας.

Ντυμένη κατακόκκινα ἡ Κοῦλα ἡ Πετσάλη.
 Καὶ ἐνεφάνησες ἔδῳ κοντὰ στὰ ἄλλα δλα
 Τὸν Μαυρουδῆ τὸν εὐγενῆ τὸν μάρτυρα Νικόλα,
 Τὸν μένοντα εἰς τὸν συρτὸν ἀέλιος πιστὸν
 Ποῦ στὸ παζάρι γ' ἄλλαξαν ἡ ντάμες τὸν Χριστόν (18)
 Χαίρε ὅτι ἐκάλεσες μαζὺ μ' αὐτὰ τὰ φροῦτα
 Τὸν Τραπεζίτη τὸν ἄγνον τὸν Δημητράκη Σγούρα. (19)
 Τὸν Θεοτόκη τὸν ἄβρον μὲ τὸ κομψὸ σκαρπίνι (20)
 Καὶ τὸν Σκουλούδη ποὺ νερὸ μόνον τῆς Χίου πίνει (21)
 Καὶ τὸν Στεφάνοβικ ἔδῳ ἐκάλεσες ἐπίσης (22)
 Νὰ ὑποστῇ ἀνύποκτος τοσαύτας συγκινήσεις.

Τὸ τέλος τῆς σατύρας εἶχεν οὕτω:

«Χαίρε ὅτι μοῦ ἔφερες στὸν πάτο τὸ ταμεῖο
 Καὶ μοῦ κάμες τὸ σπῆτι μου σωστὸ φρανοκομεῖο
 Κ' ἐμάζεψες ἀφρόνιστα τῶν νησιτικῶν κοπάδια
 Κι' ὄλο περιδρομιάζουνε γλυκὰ καὶ παξιμάδια
 Καὶ γῆμαξες ἀλύπητα τὸ ἔρημο κατώι
 Καὶ μούπιαν ὄλο τὸ κρασί ποὺ εἶχ' ἀπ' τὸ Ταϊσί.
 Χαίρε ποὺ οἱ φιλόλογοι ἐρρίχθησαν σὰν γλάροι
 Εἰς τὸ ζαμπὸν ποὺ σοῦ τειλα καθὼς καὶ στὸ χαβιάρι
 Χαίρε ποὺ ὄλα πέφτουνε στὴ μαύρη μου καμπούρα
 Καὶ στὰ στερνὰ θ' ἀναγκασθῶ νὰ πάρω τὴ μαγκοῦρα
 Χαίρε ποὺ τὰ συμφέροντα θ' ἀφήσω τῶν Ἑλλήνων
 Καὶ ἄρον ἄρον θὰ ἐλθῶ ἀπὸ τὸ Βερολίνον
 Καὶ τότε διαν μάθουνε πῶς πέρασα τὰς Ἀλπίες
 Θὰ φύγῃ εἰς τὰ τέσσερα ὁ ἕνας κι' ἄλλος κάλπης
 Χαίρε ποὺ μὲ τὰ τέσσερα στὸ σπῆτι μου θὰ τρέξω,
 Καὶ πρῶτα στὴ φιλόλογο κυρία θὰ τις βρέξω...»
 Χαίρε ποὺ δύο κοιηται τῆς νέας Ρωμηοσύνης
 Ἐκεῖνος ὁ Παλησοσυρῆς καὶ ὁ Βρώμοδροσίνης.
 Ἰκπὸτ' ἔλεινῆς μορφῆς καὶ ἀγωγῆς ἀτίμου
 Σοῦ κάρουνε χαιρετισμοὺς ἐπὶ τῷ ὀνόματι μου».

Ἄρα ὅμως νὰ σημειώσωμεν ὅτι τὸ ἀνωτέρω δημοσιευόμενον δὲν εἶναι πλήρες τὸ κείμενον τῆς σατύρας. Πλήρες ἀντίγραφον δὲν γνωρίζω ἀν ἔχει κανεὶς.

Ἐν ἀντίγραφον ὅπερ εὗρίσκετο εἰς χεῖρας τῆς θυγατρὸς τοῦ Καθηγητοῦ Παναγιώτη Δεμιρήτου Αἰμιλίας Καλλιγᾶ, δὲν ἦτο πλήρες, ὡς ἡ ἴδια μοῦ ἀνέφερεν.

Εἰς τὴν «Καθημερινὴν» τοῦ 1926 ὁ Θεόδωρος Βελλιανίτης ἀνέφερεν πολλὰς περὶ κοπῆς τῆς σατύρας. Ἀλλὰ δὲν εἶχεν—ὡς μο. ὠμολόγησεν—πλήρη τὴν σάτυραν. Τὰ δὲ ἀνωτέρω ἀποτελοῦν μίαν συγκέντρωσιν τῶν ὄσων ἐδημοσίευσεν ὁ Βελλιανίτης, καὶ ὄσων ἔτυχε νὰ ἐνθυμοῦμαι ἀπὸ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἀτελοῦς ἀντιγράφου ὅπερ εἶχεν ἡ ἀείμνηστος Αἰμιλία Καλλιγᾶ.

Ἐὰν ὑπάρχει πλήρες ἀντίγραφον ἂς φροντίσῃ ὁ κάτοχος νὰ τὸ δημοσιεύσῃ σχολιασμένον διότι εἶσι ἀξίει νὰ δημοσιευθῇ, αὐτὴ ἡ σάτυρα, ἥτις εἶναι πιστὸς καθρέπτης τῆς ἀνωτέρας πνευματικῆς ζωῆς τῶν τότε Ἀθηνῶν.

Θὰ ἠδύνατό τις νὰ εἴπῃ ὅτι τὸ χαρτὶ ἐπάνω στὸ ὁποῖον ὁ Σουρῆς καὶ ὁ Δροσίνης ἔγραψαν αὐτοὺς τοὺς στίχους, ἀπερρῶθησεν ὅλην τὴν ἰκμάδα ἀπὸ τὴν συντροφιὰ ποὺ ἐσηματίζετο εἰς τοῦ Βλάχου.

(18) Ὁ Νικόλαος Μαυρουδῆς λόγιος. Ἐδῶ γίνεται καὶ ὑπαινιγμὸς διὰ τὸ φιλανθρωπικὸν παζάρ ὅπου αἱ πωλήτριαι κυρίαι ἦσαν πολὺ ἐπίμονες πρὸς τοὺς ἀγοραστὰς.

(19) Πρόκειται περὶ τοῦ διευθυντοῦ τῆς τότε Πιστωτικῆς Τραπεζῆς.

(20) καὶ (21). Εἶναι οἱ δύο μετέπειτα πρωθυπουργοὶ Γεώργιος Θεοτόκης καὶ Στέφανος Σκουλούδης.

(22) Εὐπορος ὁμογενῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ χρηματοδοτήσας τὴν ἐκδοσιν τῶν ποιημάτων τοῦ Σουρῆ.

Τὰ νέα μας ποιήματα μὲ γέλοια καὶ λαγοῦσι—ποὺ ὁ πολὺς Στεφάνοβικ ἐξάδειψε γιὰ τοῦτα.

Ὁ Σουρῆς παρηκολούθησε βῆμα πρὸς βῆμα αὐτὴν τὴν περίοδον τῆς ζωῆς τοῦ Βλάχου ὡς πρεσβευτοῦ.

Ἀνήγγειλεν τὴν προσωρινὴν ἐλευσίαν του διὰ τοὺς γάμους τοῦ Διαδόχου κατὰ τὸ φθινόπωρον τοῦ 1889.

Μὲ τοὺς μεγάλους ξένους κατέφθασε μὲ τάχος
κι' ἀνθηρατάτην ὄψιν κι' ὁ Ἄγγελος ὁ Βλάχος,
ποῦ ἀντιπροσωπεύει ἐκεῖ στὸ Βερολῖνον
τὰ μάλα εὐπροσώπως τὸ ἔθνος τῶν Ἑλλήνων.
Καὶ ἦλθαν τόσοι φίλοι κι' ἐπαίζανε βιολιά
καὶ μουσικὲς κι' ἀντάρες καὶ μᾶτε καὶ μούτε φιλιὰ!

Καὶ ἴδοι' ἡ ἄμεσος ἀναχώρησις :

Λοιπὸν στὸ Βερολῖνον μὲ ὄλον του τὸ τάχος
μᾶς ἔφυγε ὁ Πρέσβυς, ὁ Ἄγγελος ὁ Βλάχος,
ποῦ ἀνεδείχθη πρῶτος στοὺς νέους διπλωμάτας
ἀφῆνων ἀναμνήσεις πολλὰς καὶ γλυκυτάτας.
Τοσοῦτον δὲ ὡς φίλος μᾶς εἶναι προσφιλὸς
ποῦ κι' ὁ «Ρωμηὸς» ἠύχθη, τὴν κεφαλὴν του κλίνας,
νὰ χάσῃ ὁ Τρικούπης τὰς ψήφους τῆς Βουλῆς
κι' ὁ Ἄγγελός μας Πρέσβυς νὰ ἔλθῃ στὰς Ἀθήνας.

Ὅπου καὶ ἐγένετο ἐπάνω περίπου στὰς ἐορτὰς τῆς πρωτοχρονιάς τοῦ 1891. Ἡ Κυβέρνησις Δηλιγιάννη ἀνακάλεσεν τὸν Βλάχον, καὶ τὸν ὑποδέχεται ὁ Σουρῆς:

Ἐκ Βερολίνου κατ' αὐτὰς μὲ οὐκ ὀλίγον πάχος
μᾶς ἦλθε δὲ γιὰ μποναμάς ὁ Ἄγγελος ὁ Βλάχος,
μαζὶ μὲ τὰ μπαούλα του καὶ τὰς εἰκόνας αἰσῶν
τοῦ φίλου του τοῦ Κάιζερ καὶ τῆς Αὐτοκρατορίας,
κι' αὐτὰ τὰ μούτρα μόνην του παρηγορίαν φέρων
εἰς τὰς ἡμέρας τῆς σχολῆς τὰς πλημικτῆς καὶ στείρας.
Καὶ ἦδη ἀναπαύεται μετὰ τισαύτην κόπῳσιν,
λαλῶν δι' αὐτοκράτορας καὶ διπλωμάτας γαύρους,
κι' ὅπως ἠύχθη ἄλλοτε εἰς τὴν θερμὴν μου πρόποσιν,
ἐδῶ θὰ μένη Πρεσβευτῆς μὲ τρεῖς Μεγαλοσταύρους.

Ἐδῶ κλείνομεν τὸ σημεῖωμα, μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ὅσοι ἀπὸ τὰ μέλη τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς γενεᾶς, τόχει νὰ τὸ ἀναγνώσουν, θὰ ἀντλήσουν ἴσως τὴν περιέργειαν νὰ ἐρευνήσουν καὶ νὰ μάθουν, περὶ τῆς βαρῦτητος τὴν ὅποιαν εἶχεν ἡ μορφή τοῦ Ἀγγέλου Βλάχου, περὶ τῆς πληρότητος ποῦ παρουσίαζεν ἡ ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτοῦ συγκέντρωσις τῶσων εἰδικότητων, αἵτινες καθίσταν τὸν Ἄγγελον Βλάχον, πνεῦμα γενικόν, ἀνάλογον πρὸς τοὺς ἄνδρας τῶν γραμμάτων τοὺς ὁποίους ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς τοῦ 18ου αἰῶνος, εἶδεν διεκδικοῦντας ὄχι τὴν μονομερῆ δάφνην τῆς ποιήσεως ἢ τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ τὴν ιδιότητα τοῦ πνευματικοῦ ἡγέτου. Καὶ ὑπῆρξεν ἡγέτης ὁ Βλάχος. Ἀρχικῶς πολλῶν, προδόντος τοῦ χρόνου ὀλίγων, ἴσως ἐν τέλει ἐλαχίστων, ἀλλὰ μὲ σύντροφον πάντως τὴν αὐστηρότητα καὶ τὸ «σπεῦδε βραδέως», ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι τὸν καθίσταν ξένον πρὸς νεωτέρους του πνευματικοὺς παράγοντας, ταχέως σπεύδοντας πρὸς σχηματισμὸν μιᾶς ἐξελίξως εἰς τὸ θέατρον, εἰς τὴν παίησιν καὶ τὴν πεζογραφίαν.

Ἔργον τοῦ ζωγράφου Γ. Ραῖλου δωρηθὲν ὑπὸ Ἐπιμελητῆ Ἐμπειρίκον εἰς τὸν φιλολογικὸν σύλλογον «Πατριάρχης».

Ὁ Ἀριστομένης Προβελέγγιος κρατεῖ χειρόγραφον καὶ ἀπαγγέλει.

Δίπλα του ὁ Γεώργιος Σουρῆς. Ὁ Παλαμᾶς ἀκουμπισμένος εἰς τὸ τραπέζι παρακολουθεῖ τὴν ἀνάγνωσιν.

Δίπλα στὸν Παλαμᾶ κάθεται ὁ Παλέμης. Κατόπιν πρὸς τὴν ἀκρῆα ὁ Στρατήγης καὶ μετὰ ὁ Δροσίνης.

ΑΙ «ΒΑΚΧΑΙ», ΤΟΥ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

Αναλυτική μελέτη υπό ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

***

Σημείωμα τῆς Συντάξεως.—(Ὁ δραματικὸς Σύλλογος «Εὐριπίδης» ιδρύθη τῷ 1921 τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ κ. Ἀλεξ. Φιλαδελφῆως, σκοπὸς δὲ τοῦτου εἶναι ἡ διάδοσις τῶν ἀρχαίων δραμάτων καὶ πάντων ἐν γένει τῶν ἀριστουργημάτων τῆς δραματικῆς τέχνης ἰδίως τῶν ἐχόντων ὡς θέμα Ἑλληνικὰς ὑποθέσεις καὶ σχετιζομένων πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν. Ὁ «Εὐριπίδης» συμφώνως πρὸς τὸν ἀνωτέρω σκοπὸν ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ «Θεοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἀττικοῦ» πολλὰς τραγωδίας τῶν μεγάλων σκηναίων ποιητῶν τῆς ἑλληνικῆς Ἀρχαιότητος, ἦτοι τὴν «Μήδειαν», τὴν «Ἀλκείστιν», τὴν «Ἡλέκτραν», τὸν «Ἰππόλυτον» καὶ ἄλλας. Ἐπίσης δὲ διοργάνωσε καὶ ἀρχαίως ἐορτὰς εἰς Ἐλευσίνα καὶ ἀλλαχοῦ, ὡς καὶ πλείους περὶ τοῦ ἀρχαίου Θεάτρου καὶ τῶν ἀρχαίων τραγικῶν διαλέξεις μετ' ἀναλύσεων τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἀρχαίας δραματικῆς τέχνης.

Ὁ «Εὐριπίδης» ἐξέδωκεν ἐπίσης ἀριστοτεχνικὰς μεταφράσεις τῶν ἀρχαίων δραμάτων, ὡς τὴν «Μήδειαν» μεταφρασθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἐξαιρετικῆς ποιητικῆς Κας Μυρτιώτιδος, τὰς «Γραχινίας» τοῦ Σοφοκλέους ὑπὸ τῆς Δίδος Παλμύρας Χονδροδήμου, τὴν «Ἰφιγένειαν», θαυμαστὸν πρωτότυπον ἔργον τοῦ ἀειμνήστου Ἀριστε. Προβαλεγγίου, καὶ ἄλλα, ἅτινα διένειμε δωρεὰν εἰς τὸν Λαόν.

Προσφάτως δὲ αὐτὸς Σύλλογος ἀνέθεσεν εἰς τὴν δεσπαινίδα Χονδροδήμου τὴν μετάφρασιν τῶν «Βακχῶν» τοῦ Εὐριπίδου, τὴν ὁποίαν συνεπλήρωσε διὰ μακροῦ ἀναλυτικῶ ἠερολόγου ὁ κ. Φιλαδελφῆς, ὅστις ἐπρόσλογισε καὶ πάσας τὰς προηγουμένας ἐκδόσεις. Οἱ «Νεοὶ Δρόμοι» εἶναι εὐτυχεῖς ὅτι δύνανται νὰ προσφέρωσιν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν τὴν γλαφυρὰν ταύτην μετάφρασιν τῆς ὑπερόχου τραγωδίας τοῦ ἀθανάτου Εὐριπίδου, ἣτις εἶναι σχεδὸν εἰπεῖν ἀγνωστος εἰς τὸ Ἑλληνικὸν κοινόν.

Ἡ δημοσίευσίς τῶν «Βακχῶν» θὰ προχωρήσῃ ἐν συνεχείᾳ. Ἐκάστης συνεχελος θὰ προηγεῖται περὶληψίς τοῦ προηγουμένου κειμένου. Ἀρχίζομεν δὲ εἰς τὸ παρὸν τεῦχος τὴν δημοσίευσιν μετὰ τὴν κάτωθι ἀναλυτικὴν ἐπὶ τῶν «Βακχῶν» μελέτην τοῦ κ. Φιλαδελφῆως.)

***

Αἱ «Βάκχαι» τοῦ μεγάλου τραγικοῦ τῆς ἀρχαιότητος εἶναι τὸ ὕστατον ἔργον του, ἀναβιβασθεῖσαι ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου τοῦ Διονύσου ἐν Ἀθήναις μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Εὐριπίδου, ἐπισυμβάντα ἐν Μακεδονίᾳ ἐν τῇ ἀθλῇ τοῦ Βασιλέως Ἀρχελάου καὶ κατὰ τὸ ἔτος 406 π. Χ. Πρὸ αὐτοῦ ἤδη καὶ ἄλλοι σκηναῖοι κοιηταὶ ἐσκηνοθέτησαν τὸ αὐτὸ θέμα, ἐν οἷς καὶ ὁ Αἰσχύλος, ὅστις μάλιστα δις ἐχειρίσθη αὐτό. Τῶν τραγωδιῶν ὅμως τούτων οὐδεμία ἐσώθη, ἐκτὸς ἀποσπασμάτων ἐκ τῆς τετραλογίας, τῆς ὁποίας κύριον πρόσωπον ἦτο ὁ βασιλεὺς τῶν Ἡδονῶν ἐν Θράκῃ Λυκούργος, ἀμειλικτὸς διώκτης τοῦ Διονύσου, σκληρῶς ὑπ' αὐτοῦ διὰ τοῦτο τιμωρηθεὶς. Ἡ σκηνὴ ταύτης ὑπόκειται οὐχὶ μακρὰν τοῦ Παγγαίου ὄρους, ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τραγωδίᾳ, τοῖς «Ἡδωνοῖς», ὁ Διόνυσος μόλις φθάσας εἰς Θράκην ἐκ τῆς Ἀσίας καθυβρίζεται ὑπὸ τοῦ βασιλέως Λυκούργου. Ὁ Ἀριστοφάνης μάλιστα εἰς τὰς «Θεσμοφοριαζούσας» αὐτοῦ παραθέτει μερικὸς στίχους ἐκ τῆς μεταξὺ Λυκούργου καὶ Διονύσου στιχομυθίας:

Κατ' Αἰσχύλον,

Ἐκ τῆς Λυκούργιας ἐρῆσθαι βούλομαι
Ποδαπὸς ὁ γύνης; τίς πάτρα; τίς ἡ στολή;
Τίς ἡ τάραξις τοῦ βίου; τί βάρβιτος
μέλει κροκοπιῶ; τί δὲ λύρα κερκυφάλω;

Διὰ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ἡ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν ἐπροξένει ἡ ὄλις ἰδιόρρυθμος καὶ, ὡς λέγομεν σήμερον, ἐξωτικὴ ἐμφάνισις τοῦ Διονύσου, θηλεπρεπῶς ἐνδεδυμένου, καὶ τοῦ θορυβώδους ἐκ Σατύρων, Σειληνῶν καὶ Μαινάδων ἀποτελουμένου θιάσου του. Καὶ ὁ μὲν Διόνυσος φοβηθεὶς ἐκ τῶν ἀπειλητικῶν λόγων τοῦ Λυκούργου φεύγει πρὸς τὴν Θέτιδα, οἱ δὲ ἀκόλουθοί του αἰχμαλωτίζονται. Εἰς τὴν νίκην ταύτην τοῦ Λυκούργου ἔληγεν ἡ πρώτη τραγωδία. Ἄλλ' εἰς τὴν δευτέραν, τὰς «Βασσαρίδας», τὰς Βάκχας δηλ., οἱ αἰχμαλωτοὶ αἰφνίως λύονται, ὁ δὲ Διόνυσος πέμπει μανίαν καὶ παράκρουσιν φρενῶν εἰς τὸν Λυκούργον, ὅστις ἐκλαμβάνων τὸν υἱὸν τοῦ Δρύαντα ὡς ἄμπλον, τὸν κατακόπτει καὶ διαμελίζει. Τοιοῦτο ἰσχυρῶς ἐπεκράτησεν ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐν Θράκῃ.

Τὴν ὑπόθεσιν τῆς τρίτης τραγωδίας, τῶν «Νεανίσκων» δὲν γνωρίζομεν, ἀλλὰ φαίνεται ὅτι οἱ συνομήλικες τοῦ Δρύαντος, οἵτινες ἀπειλοῦν τὸν Χερὸν, ἐδρῆνον τὸν ἀδικὸν καὶ πρόωρον θάνατόν του, φαίνεται μάλιστα ὅτι ὁ Διόνυσος μὴ ἀρκισθεὶς εἰς τὴν τιμωρίαν ταύτην, ἀπέστειλεν εἰς τὴν χώραν τῶν Ἡδωνῶν λιμὸν καὶ ἀκαρπία, οἱ δὲ κάτοικοι ταύτης ἐξ ἐκδικήσεως δέδουσι τὸν Λυκούργον ἐπὶ τοῦ ὄρους Παγγαίου καὶ καθ' ὑπόδειξιν τοῦ Θεοῦ διαμελίζουσι δι' ἰσκιῶν. Πιθανὸν ὅμως ἡ λύσις αὕτη νὰ μὴ ἦτο ἡ αἰσχύλιος, διότι εἰς τὸ σατυρικὸν δράμα, ὅπερ συνήθως ἐπεσφράγιζε τὴν Τριλογία, παρίσταται ὁ Λυκούργος ὡς πρωταγωνιστής. Μυθεύεται τοῦναντίον ὅτι ὁ Λυκούργος συνδηλῶν πρὸς τὸν Διόνυσον καὶ ἐθεοποιήθη, συναντηθεὶς μετ' αὐτοῦ.

Καὶ ἡ ἄλλη δὲ Τριλογία τοῦ Αἰσχύλου, ἡ ἐμπνευσθεῖσα ὑπὸ τοῦ Διονυσιακοῦ μύθου, περιελάμβανε τὰς τραγωδίας: «Σεμέλην ἢ Ὑδροφόρους, Πενθέα καὶ Ξανθίας». Τούτων περιεσώθησαν ἐλάχιστα ἀποσπάσματα, κατὰ δὲ τοὺς ἀρχαίους γραμματικοὺς ὁ Εὐριπίδης ἐποίησε τὰς «Βάκχας» του ἐρανισθεὶς τὸν μῦθον ἐκ τοῦ «Πενθέως» τοῦ Αἰσχύλου. Ἐν τῇ πρώτῃ τραγωδίᾳ, τῇ «Σεμέλῃ», ἡ θυγάτηρ τοῦ Κάδμου παρίστατο ἐν ἐκτάσει, δι' ἧς ἐδηλοῦτο ὅτι αὕτη ἐκρυπτεν ἐντὸς τῆς γαστρὸς τῆς τὸ θεῖον τέκνον, τὸν Διόνυσον. Οὗτος ἐν τῇ δευτέρῃ τραγωδίᾳ καταφρονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Πενθέως ἐγγονοῦ τοῦ Κάδμου, βασιλέως τῶν Θηβῶν, ἐκδικεῖται ἀγρίως τοῦτον. Εἰς τὰς «Ξανθίας» τέλος, ὄνειασθεῖσας οὕτω ἐκ τοῦ ῥήματος «ξένω», διότι μετὰ τοὺς ὄνυχας τῶν αἱ Βάκχαι ἔξαινον (ἐγδερναν δηλ.) τὸν Πενθέα, ἐπέρχεται ἡ Θεὰ Δίκη. Αἱ Μαινάδες ἔχουσαι ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Ἀγούην, μητέρα τοῦ Πενθέως, κατασπαράσσουσι τοῦτον κατὰ τὸν φρικαλεώτερον τρόπον. Εἰς τὸν αὐτὸν Βακχικὸν μῦθον ἀνήκει καὶ τρίτη αἰσχύλιος Τριλογία, ἀποτελουμένη ἀπὸ τῶν «Ἀθάμαντα», «Δικτυουρούς» καὶ τοὺς «Θεσμοφούς» ἢ τοὺς «Ἰσθμιαστὰς», εἰς τὰς ὁποίας ἀνεπτύσσετο ὁ μῦθος, καθ' ὃν ὁ Ἀθάμας, σύζυγος τῆς Ἰνοῦς, καταλαμβάνεται ὑπὸ μανίας, ἣν ἐπέμψε κατ' αὐτοῦ ἡ Ἥρα, ἵνα τιμωρήσῃ αὐτόν, διότι μετὰ τῆς συζύγου του ἀνέθρεψαν τὸν Διόνυσον. Ὁ Ἀθάμας ἐκμανεὶς ἐκλαμβάνει τὴν γυναῖκα αὐτοῦ ὡς λέαιναν, τοὺς δὲ υἱούς του, Λέαρχον καὶ Μελικέρτην, ὡς λεοντιδεῖς. Ἡ δευτέρα τραγωδία, οἱ «Δικτυουροί», εἶναι θεράποντες τοῦ Ἀθάμαντος ἢ πολῖται, ἀποτελοῦντες τὸν Χορὸν, καὶ οἵτινες προσκοινοῦνται ὅπως διὰ τῆς ἀπάτης διατηροῦσιν ἡσυχον τὸν μαινόμενον Ἀθάμαντα, καὶ προσκαθοῦσι νὰ συλλάβουν τοὺς Λεοντιδεῖς.

Ἄλλ' ὁ Ἀθάμας τοξέυει τὸν Λέαρχον, ἢ δὲ Ἰνώ μετὰ τοῦ Μελικέρτου
ρίπτεται εἰς τὴν θάλασσαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ, ἢ μὲν μήτηρ μεταμορφοῦται εἰς *Λευκο-
θήαν*, ὁ δὲ υἱὸς εἰς Παλαίμονα. Ὁ Ὅμηρος ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ (ε. 333) ἰδοῦ πῶς
περιγράφει εἰς τρεῖς στίχους τὸ γεγονός :

«Τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ, καλλίσφυρος Ἰνώ,
Λευκοθήη, ἢ πρὶν μὲν ἔην βροτὸς αὐδήσασα,
νῦν δ' ἄλδος ἐν πελάγεσσι θεῶν ἔξεμμορε τιμὴν.»

Ἡ τρίτη τραγωδία, οἱ *Θεωροί* ἢ *Ἰσθμιασταί*, παρίστα τὸν Παλαίμονα
ὡς θεὸν τιμώμενον, ἐν δὲ τῷ Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου εἶχον ἰδρυθῆ ὑπὸ τοῦ Σι-
σύφου ἀγῶνες καὶ θυσίαι πρὸς τιμὴν του.

Ἐξεθέσαμεν ἐν ἐκτάσει τὰ φορῶντα τὰς αἰσχυλείους τραγωδίας, τὰς ἐμπνευ-
σθείσας ὑπὸ τῶν Διονυσιακῶν μύθων, ἵνα ὁ ἀναγνώστης κατανοήσῃ πόσον βα-
θέως ἐπέδρασεν ἡ λατρεία τοῦ Διονύσου ἐπὶ τοῦ ἑλλην. πνεύματος, κατὰ τὸν ὄρον
καὶ τοὺς ἐφεξῆς αἰῶνας καὶ πόσον ἀφθονον θεατρικὸν ὄλικόν εἶχε πρὸ αὐτοῦ ὁ
Εὐριπίδης συνθέτων τὰς «Βάκχας». Ἐς ληφθῆ δὲ περιπλέον ὑπ' ὄψιν πόσαι ἄλ-
λαι τραγωδία καὶ σατυρικά δράματα ἄλλων προγενεστέρων καὶ συγχρόνων ποιη-
τῶν ἀπώλοντο, χωρὶς καὶ νὰ γνωρίζωμεν τὰ ὀνόματά των !...

Ἰδίως πρέπει νὰ κατανοηθῆ ὅτι ἡ Διονυσιακὴ λατρεία συνετέλεσεν ἀληθῆ
πνευματικὴν ἐπανάστασιν ἐν Ἑλλάδι, πρωτίστως δ' ἐν Ἀθήναις, ὅπου οὕτω πα-
νηγυρικῶς ἐγένετο ἀποδεκτὸς ὁ Θεὸς τοῦ οἴνου, καὶ μετ' ὁποίας λαμπρότητος
ἔτελοῦντο αἱ πολλαπλαῖ αὐτοῦ τελεταὶ καὶ πομπαί ! Πρὸ παντὸς ὅμως ἡ ἰσχυρὰ
καὶ κολοσσιαία, δύναμις νὰ εἴπω, ἐπίδρασις τῆς λατρείας ταύτης ἐξεδηλώθη διὰ
τῆς ἰδρύσεως τοῦ *Θεάτρου* περὶ τῆς Διονυσιακῆς θυμέλης, διότι οὐδαὶς ἀγνοεῖ
καὶ αὐτοὶ οἱ ἀμαθέστατοι τῶν ἀνθρώπων τὸ γινώσκον—ὅτι τὸ ὑπέροχον
τοῦτο δημιουργήμα τοῦ ἑλλην. πνεύματος ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον
εἰς τὸν θεὸν Διόνυσον καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν θιασώτας.

Ὅποιαν δὲ τεραστίαν ἐπιρροὴν ἤσκησε καὶ ἀσκει μέχρι σήμερον καὶ ἡ
ἀσκή μέχρι συντελείας τῶν αἰῶνων ὁ Διονυσιακὸς οὗτος θεσμὸς εἶνε περιττὸν ν'
ἀναπτύξω τὴν στιγμήν ταύτην, φθάνει μόνον νὰ εἴπω ὅτι εἴαν ὁ Θεὸς ἐπλασε τὸν
κόσμον, τὸ θεόπνευστον ἑλλην. πνεῦμα ἀφ' ἑτέρου ἐπλασεν ἕνα ἄλλον κόσμον, τὸν
σκηνηκόν, τὴν Τραγωδίαν δηλ., τὸ δράμα καὶ τὴν κωμῆδιαν, ὁ ὁποῖος εἶνε
ἐπίσης ζωντανὸς καὶ αἰώνιος, ὡς ὁ πρῶτος !

Ἄλλ' ὅς ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν Εὐριπίδην καὶ τὰς «Βάκχας» του : Εἶδομεν
ἄνωτέρω ὅτι ὁ δαιμόνιος τραγικὸς διεσκένασε τὸν μῦθον τῶν «Βακχῶν» σχεδὸν
κατὰ τὸ αἰσχυλείαν πρότυπον μὲ ἐλαχίστας παραλλαγὰς. Καὶ ὡς συνειθίζει πάντοτε
ὁ Εὐριπίδης, προτάσσει τῆς τραγωδίας τὸν Πρόλογον. Ἐν αὐταῖς λοιπὸν προλο-
γίζει ὁ ἴδιος ὁ θεὸς Διόνυσος, ὅστις ἐπιστρέψας ἐκ τῆς μακρᾶς του εἰς Ἀσίαν
ἀπεδημίᾳ, —διότι οἱ Ἕλληνες ἐθεώρουν αὐτὸν γηγενῆ Θεβαῖον, ἐκ τῆς Σε-
μέλης καὶ τοῦ Διὸς γαμηθέντα—δνειδίξει τοὺς Θεβαίους ὅτι ἀρνοῦνται τὴν
θελίαν αὐτοῦ ἐκ τοῦ Διὸς καταγωγὴν, καὶ ἀπειλεῖ ὅτι θὰ τιμωρήσῃ σκληρῶς
ὅλας τὰς γυναῖκας τῶν Θεβῶν ἐμφυσῶν εἰς αὐτὰς τὴν βακχικὴν μανίαν. Μετὰ
τὸν Πρόλογον ἐξέρχεται ὁ Διόνυσος ἐκ τῆς σκηνῆς, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσορμᾷ ὁ
Χορὸς, ἀποτελούμενος ἐκ τῶν ἐκ Λυδίας Βακχίδων. Ἡ εἴσοδος αὕτη τοῦ χο-
ροῦ καλεῖται «Πάροδος». Συγχρόνως δὲ εἰσέρχονται ὁ Μάντις *Τειρσείας*, περιβε-
βλημένος βακχικὴν περιβολήν, καλεῖ δὲ καὶ τὸν Κάδιον, τὸν ὁποῖον παροτρύνει
νὰ τον μιμηθῆ ὅπως τελέσῃ μαζῇ τὰ ὄργια τοῦ Διονύσου. Ἐνῶ δὲ διαλέ-
γονται περὶ τούτων, εἰσέρχεται ἐξαλλος ὁ βασιλεὺς *Πενθεὺς*, ὅστις μαθὼν τὴν
ἀφιξίν τοῦ Διονύσου καὶ τὸ πάθος τῶν γυναικῶν, διατάσσει ἵνα αὐταὶ συλληφθῶσι

καὶ φυλακισθῶσιν. Ἀποστέλλει συγχρόνως ὑπηρέτας ἵνα συλλάβωσι τὴν Ἀγαθήν
καὶ τὰς ἀδελφάς της, αἵτινες εἶχον καταφύγει εἰς τὸν Κιθαιρῶνα ὅπως τελέσῃ
ἐκεῖ τὰ βακχικὰ ὄργια. Χλευάζει δὲ τοὺς δύο γέροντας διὰ τὴν γελοῖαν μεταμ-
φράσιν των. Τέλος διατάσσει νὰ συλληφθῆ ὁ γόης ξένος (ὁ Διόνυσος), ὁ αἷτιος πά-
σης ταύτης τῆς κραιπάλης.

Ἐξελθόντων τούτων ἐκ τῆς σκηνῆς ὁ Χορὸς ἄδει τὸ πρῶτον *Στάσιμον*, εἶναι
δὲ τὰ χορικά ταῦτα τοῦ Εὐριπίδου πλήρη ποιήσεως καὶ ἀπαραμίλλου καλλι-
επείας, φαντάζεται δ' ἕκαστος εἰ θὰ ἦσαν ταῦτα ἄδόμενα ὑπὸ τοῦ Χοροῦ μὲ μου-
σικὴν, ἢν συνέθεσεν ὁ ἴδιος ὁ Εὐριπίδης, διότι ἡ ἀρχαία τραγωδία ἦτο *μελοδρα-
τικὴ*, εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι κατὰ τὸν 14ον αἰῶνα περίπου οἱ Ἴταλοὶ μουσουργοὶ
ἐκ τῆς ἀρχαίας τραγωδίας ἐνεπνεύσθησαν καὶ ἐδημιούργησαν τὸ νεώτερον *Μελό-
δραμα*, τὴν «Ὀπερα», ὡς κοινῶς καὶ διεθνῶς ὀνομάζεται. Ὁ Βάγνερ μάλιστα τὸ
ἐκφυλισθὲν πρὸ ἑνὸς αἰῶνος *Μελόδραμα* ἀνεξωογόνησε καὶ ἐνύψωσεν (εἰς οἶαν
περιωπὴν τὸ βλέπομεν σήμερον) ἐκ τῆς μελέτης τῆς ἀρχαίας τραγωδίας.

Μετὰ τὸν Χορὸν παρουσιάζεται ὁ Διόνυσος πυρόμενος δέσμιος πρὸ τοῦ
Βασιλέως ὑπὸ τινος τῶν φρουρῶν του, ὅστις διηγεῖται ὅτι ὁ αἰχμάλωτος οὗτος
δὲν ἀντίστη διόλου εἰς τὴν σύλληψίν του, ἀλλὰ μᾶλλον γελῶν ἐδέχθη νὰ τον δέ-
σουν, προσθέτει δὲ ὁ αὐτὸς ὅτι αἱ Μαινάδες ἐξῆλθον ἐκ τῆς εἰρκτῆς κατὰ τρόπον μυ-
στηριώδη καὶ ἀνεξήγητον... Ὁ Πενθεὺς ἐν ζωηροτάτῃ πρὸς τὸν Διόνυσον στι-
χομυθία ψέγει καὶ ἐξυβρίζει αὐτόν, ἐν τέλει δὲ διατάττει νὰ τον φυλακίσουν
ἐντὸς τῶν βασιλ. Στάβλων.

Ἔπεται τὸ δεύτερον *Στάσιμον* τοῦ Χοροῦ, ἐπίσης μουσικώτατον ὡς τὸ
πρῆγουμένον.

Ὁ Διόνυσος ἤδη προκαλεῖ σεισμόν, ὅστις κρημνίζει τὰ Ἀνάκτορα, συγχρό-
ως δ' ἀναφαίνονται φλόγες ἐκ τοῦ τάφου τῆς Σεμέλης.

Ὁ Πενθεὺς ἐκτὸς ἑαυτοῦ δομᾷ εἰς τὸν Σταύλον καὶ μὲ σχοινιά δένει ἕνα
ταῦρον, νομίζων ὅτι δένει τὸν Διόνυσον !...

Εἰς ἐπίμετρον τῆς καταστροφῆς καταφθάνει Ἄγγελος ἐκ Κιθαιρῶνος,
ὅστις ἀφηγεῖται τὰ ἐξαφρενικὰ ὄργια τῶν Βακχῶν. Ὁ Πενθεὺς ἀκούων ταῦτα
ἐξοργίζεται ἐκ μᾶλλον καὶ μαινόμενος σπεύδει ὅπως τιμωρήσῃ ὁ ἴδιος τὰς Θε-
βαίας γυναῖκας, ἀλλὰ τὴν στιγμήν ἐκείνην τοῦ ὑποβάλλει ὁ Διόνυσος τὴν σατανι-
κὴν γνώμην νὰ μεταβῆ μετημφισμένος εἰς τὸν Κιθαιρῶνα διὰ νὰ κατασκοπεύσῃ
ἀπαρτήρητος τὰ ἐκεῖ τελούμενα ὄργια. Ὁ Πενθεὺς πείθεται εἰς τὸ δόλιον στρα-
τήγημα τοῦ Διονύσου καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸ ἀνάκτορον διὰ νὰ μεταμφισθῆ.

Ἔπεται ἤδη τὸ τρίτον *Στάσιμον* (Στραφή, Ἀντιστροφή καὶ ἐπαῖος, ὡς
πάντοτε) καὶ μετ' αὐτὸ τὸ τέταρτον *ἐπισόδειον*, καθ' ὃ ὁ Πενθεὺς εἰσέρχεται με-
τημφισμένος συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ θεοῦ, ὅστις ἀγάλλεται τὰ μέγιστα διὰ τὴν
προσεχῆ ἀγρίαν ἐκδίκησιν, προσφερθεὶς μάλιστα ὁ ἴδιος νὰ τον ὀδηγήσῃ πρὸς τὸ
ὄρος.

(Εἰς τὸ προσεχὲς ἢ συνέχεια)

ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

Σειοθνται βαρειά, σειοθνται μουγκά τὰ σίδερα καί πάλι,
κι' δλόχλωμος κατάδικος μέσ τὸ κελλι γυρνάει,
σάν τὸ θεριὸ ποῦ στὸ κλουβί του κλαίει κι' ἀγκομαχάει.
Ρέβει κρυφά καί σκυθρωπός, πῶς γέρνει τὸ κεφάλι!

—Ζωντανεμένο φάντασμα—τοῦ πόνου καί τοῦ τρόμου,
τὸ καυτερό τὸ δάκρυο στὰ μάτια του δέν οβύνει,
σ' ὄλα κουφός—τὸν ἴδιο του τὸν πόνο κατὰπίνει,
κουφός μέσα στὰ σίδερα στὸ βούϊσμα τοῦ δρόμου.

ὦ! πῶς τὸν δέρνει ἡ θύμηση—χρόνος του—ἡ κάθε μερὰ,
τὸ μουγκρητὸ τῆς χειμωνιάς—ὁ τρόμος—τοῦ ἀγέρα
τὴν ἔρημιὰ τῆς φυλακῆς δλόκληρη ταράζει.

Σειοθνται βαρειά, σειοθνται μουγκά τὰ σίδερα καί πάλι
καί μιὰ σκιά ἀνθρωπινὴ—κάποια χαρὰ χαμένη—
σὲ μιὰ στρωμνὴ ἀχύρινη τὸν πόνο τῆς ξεσπάζει.

ΒΑΡΒΑΡΑ ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΥ—ΛΙΒΑΔΑ

ΕΝΑ ΑΛΟΓΟ...

Μὲ τὸ κεφάλι ἐν' ἄλογο ψηλά
τῆ χαίτη του ἀνεμίζοντας μὲ χάρι...
Τὰ λυπημένα μάτια του πολλὰ
λένε, σάν τοῦ τραβοῦν τὸ χαλινάρι.

— "Ἀνθρωπε τί σοῦ κάνω ποῦ χτυπᾶς
καί τὸ γερὸ κορμί μου τὸ ματώνεις ;...
σὲ μένα τὸ τετράποδο ξεσπᾶς
σὲ μένα τὸ θυμὸ σου ξελαφρώνεις...

Μένα ποῦ δὲ σοῦ μίλησα ποτὲ
κι' ἀπ' τὸ πρωῖ ὡς τὸ βράδυ σοῦ δουλεύω.
Μὲ βλαστημάς... μὲ δέρνεις... κι' ὄλο... ντέ...
φωνάζεις, σάν ξεκούρασι γυρεύω,

Τάχα στὸν κόσμο τόσα ζωντανὰ
π' ἔχουν μιλιὰ καί ζοῦν μὲ δυὸ ποδάρια,
καί βρίζουνε μὲ λόγια ταπεινὰ
στὸ στόμα γιὰ δὲ βάνεις χαλινάρια ;

Αὐτὰ μᾶς λέει ἐν' ἄλογο ψηλά
κρατώντας τὸ κεφάλι του μὲ χάρι ...
Μὲ λυπημένα μάτια καί θολὰ
σάν ἄγρια τοῦ τραβοῦν τὸ χαλινάρι.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΛΙΑΚΑΚΟΥ

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

(Κατὰ τὰς παραδόσεις τοῦ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ Γ. ΣΤΡΕΪΤ, δικηγόρου, Καθηγητοῦ εἰς τὴν Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν.)

Περαιτέρω τὴν διδασκαλίαν τῶν γενικῶν ἐκείνων ἀρχῶν αἰτινες εἶναι ἀπαραιτήτοι διὰ τὴν κατανόησιν τοῦ ὅλου συστήματος τοῦ Ἄστικοῦ δικαίου, εἰσέρχονται ἤδη εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν κατ' ἴδιαν μερῶν αὐτοῦ καὶ δὴ τοῦ Ἐνοχικοῦ. Ἐξέλαξα δὲ τὸ Ἐνοχικὸν δίκαιον ἢ δίκαιον τῶν ἐνοχῶν, διότι ἐνόμισα ὅτι ὡς ἐκ τῆς μεγίστης αὐτοῦ σπουδαιότητος ἐν ταῖς καθημεριναῖς συναλλαγαῖς εἶναι ἰσχυρότερα ἀνδιαφέρων ὑμᾶς κλάδος.

Δίκαιον τῶν Ἐνοχῶν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν ὡς τὸν κλάδον ἐκείνον τοῦ Ἄστικοῦ δικαίου ὅστις περιλαμβάνει καὶ ρυθμίζει τὰ ἐνοχικὰ δικαιώματα.

Κατ' ἀνάγκην ὅθεν, δεῖν νὰ καθορίσωμεν τί ἀκριβῶς ἐννοοῦμεν διὰ τοῦ ὄρου «ἐνοχικὸν δίκαιωμα» καὶ ἐν συνεχείᾳ τί ἐννοοῦμεν διὰ τοῦ ὄρου «ἐνοχή».

Εἶπον, εἰς ἄλλα γενικώτερα μᾶθήματα ὅτι ἡ οὐσία τοῦ δικαιώματος ἐγκρίεται εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ δικαίου παρεχομένην ἐξουσίαν τῆς βουλήσεως. Ἀλλά, ὡς γίνεται ἀντιληπτόν, ἐὰν τὸ δίκαιον ἀνεγνώριζε ἐξουσίας εἰς τὰς κατ' ἑκάστον βουλήσεις, χωρὶς εἰδικώτερον νὰ καθορίζῃ, πῶς καὶ ἐπὶ τίνων ἀντικειμένων ἀσκήσεται ἡ ἐξουσία αὕτη, τότε, ἡ τοιαύτη ἐξουσία θὰ ἦτο «γράμμα νεκρόν», θὰ ἦτο, κενὴ περιεχομένου.

Τὸ ἀντικείμενον πρὸς τὸ ὅποιον ἀσκήσεται ἡ ἐξουσία αὕτη, πρὸς τὴν πραγματοποίησιν τοῦ ὁποίου τείνει ἡ ἐξουσία τῆς βουλήσεως, βοηθῶν ἑκάστοτε νὰ διακρίνωμεν, τί εἶδους δικαίωμα πρόκειται. Οὕτω, ἐὰν ὁ σκοπὸς τῆς ἐξουσίας εἴται πρᾶγμα τι, ὁμιλοῦμεν περὶ πραγματικῶν ἢ ἐμπραγματικῶν δικαιωμάτων, οἷον τὴ κυριότητα, ἡ νομή, αἱ δουλείαι κ.λ.π. Ἐὰν ὁ σκοπὸς εἶναι οἰκογενειακὴ τις σχέσις, τότε ἔχομεν οἰκογενειακὰ δικαιώματα, οἷον πατρικὴ ἐξουσία, ὑποχρέωσις διατροφῆς μεταξὺ ἀνιόντων καὶ κοτιόντων ἢ συζύγων. Ἐὰν τὴν ἐξουσίαν τῆς βουλήσεως κατευθύνεται πρὸς ἔτιον βούλησιν μὲ τὸν σκοπὸν νὰ τὴν ἐξαναγκάσῃ εἰς ὀρισμένην ἐν τῷ ἐξωτερικῷ κόσμῳ συμπεριφορὰν, τότε ἀνακύπτει, τὸ ἐνοχικὸν δίκαιωμα, τὸ ὅποιον ἤδη ὀρίζομεν ὡς ἐξουσίαν τῆς βουλήσεως ἀναγνωριστέαν ὑπὸ τοῦ δικαίου δι' ἧς ὁ κύριος τοῦ δικαιώματος δικαιούται ν' ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τρίτου, ὀρισμένου προσώπου, πρᾶξιν ἢ παράλειψιν τινα.

Ἦδη ἀντιλαμβάνομεθα ὅτι καὶ ὁ ὄρος «ἐνοχή» ταυτίζεται πρὸς τὸν ὄρον «ἐνοχικὸν δίκαιωμα» τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖ τὸ συγκεκριμένον περιεχόμενον, τὴν οὐσίαν αὐτοῦ.

Ἐε τῇ νομικῇ γλῶσσᾳ πρὸς ἀποφυγὴν δυσχερειῶν ὀνομάζομεν τὸν κύριον τοῦ ἐνοχικοῦ δικαιώματος «δανειστήν» τοῦ ὄρου τούτου θὰ κάμωμεν χρῆσιν ὑπὸ τὴν εὐρεῖαν ἐννοίαν τὴν ὅποιαν ἐξέθεσα καὶ ὅχι ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ποῦ ἔχουν οἱ ὄροι αὐτοὶ εἰς τὴν καθημερινὴν συνομιλίαν, δηλ. τοῦ ὀφειλοντος καὶ τοῦ ἔχοντος λαμβάνειν χρήματα. Οἱ ὄροι δὲ αὐτοὶ παρεσιέφεραν εἰς τὴν νομικὴν γλῶσσαν διότι συνήθως ἡ πρᾶξις ἢ παράλειψις τοῦ ἐκ τοῦ ἐνοχικοῦ δικαιώματος ὑποχρέου, τοῦ «ὀφειλέτου» δηλαδή, συνήθως λέγω, ἔχει χρηματικὴν ἀξίαν δύναται δηλ. ν' ἀποτιμηθῇ εἰς χρήματα.

Ἐπίσης τεχνικῶς ἡ πρᾶξις αὕτη ἢ ἡ παράλειψις τοῦ ὀφειλέτου ὀνομάζεται «παροχή», ἢτοι πρᾶξις ἢ ἡ παράλειψις εἰς ἣν ὡς ἐκ τοῦ ἐνοχικοῦ δεσμοῦ ὑπο-

χρεοῦται ὁ ὀφειλέτης. Ἡ παροχὴ εἶναι θετικὴ ἂν συνίσταται εἰς πρᾶξιν καὶ ἀποθετικὴ ἂν συνίσταται εἰς παράλειψιν, ἀπλή ἐὰν κατευθύνεται εἰς τὴν ἐπίτευξιν ἐνὸς μόνου ἀποτελέσματος, ἢ σύνθετος ἂν κατευθύνεται εἰς τὴν ἐπίτευξιν πλείονων συγκεκριμένων ἀποτελεσμάτων. Διαιρετὴ εἶναι ἡ παροχὴ ἐκείνη ἣτις ἀνευ βλάβης εἴς τὴν οὐσίαν τῆς, δύναται νὰ κατατηθῇ εἰς πλείονα μέρη, ὥστε ἐκάστη παροχὴ νὰ διαφέρῃ τοῦ ὅλου ποσοτικῶς καὶ οὐχὶ ποιοτικῶς, τοῦναντίον δὲ ἡ ἀδιαιρετος. Οὕτω ἡ παροχὴ 100 τόνων σίτου εἶναι διαιρετὴ, ἐνῶ ἡ παροχὴ τῆς ἀνεγέρσεως οἰκίας εἶναι ἀδιαιρετος.

Εἰς τὰς συναλλαγὰς ἐνίοτε αἱ παροχαὶ δὲν εἶναι ὀρισμέναι. Οὕτω πολλάκις συνάπτονται συμβάσεις εἰς τὸ ἐμπόριον, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον εἶναι ἀόριστον. Ἀγοράζω 100 τόνους σίτου Καναδικοῦ, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὀρισμένην μεγαλειτέραν ποσότητα ἐξ ἧς θὰ ληφθῶσιν αἱ 100 οὗτοι τόννοι.

Ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης ἀγόμεθα εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς διατηρήσεως τῶν ἐνοχῶν γένους τῶν ὁποίων δηλονότι ἡ παροχὴ εἶναι πρᾶγμα κατὰ γένος ὀρισμένον καὶ τῶν ἐνοχῶν εἰδους, ὧν ἡ παροχὴ εἶναι πρᾶγμα κατ' εἶδος ὀρισμένον π.χ. σὰς πωλῶ τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Σταδίου ὄρ. 30 οἰκίαν μου.

Ἡ διέκρισις εἶναι σπουδαιότατη, διότι ἐπὶ ἐνοχῆς γένους, ἐὰν καταστραφῇ ἐκ τύχης ἢ ποσότης ἐξ ἧς ὁ ὀφειλέτης ἐσκόπευε νὰ παράσῃ, δὲν ἀπαλλάσσεται οὗτος τῆς ὑποχρέωσός του, ἀρ' ὅσον δύναται νὰ ἐξέσῃ ἀλλαχόθεν καὶ νὰ παράσῃ τὰ ὑπεσχημένα, καὶ τοῦτο διότι «τὸ γένος δὲν ἀπώλλυται» ἢ Genus perire non potest. Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι ὑπάρχουν περιπτώσεις σπάνιαι καταστροφῆς τυχαίας ἀλοκλήρου τοῦ γένους. Τοιαῦται δὲ ἐνεφανίσθησαν κατὰ τὸν παγκόμιον Πόλεμον. Τοῦναντίον ἐπὶ ἐνοχῆς εἰδους, ἐὰν καταστραφῇ ἐκ τύχης ἡ παροχὴ, τότε ἀπαλλάσσεται ὁ ὀφειλέτης.

Εἶπον προηγουμένως ὅτι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἐνοχικῆς συμβάσεως εἶναι πολλάκις ἀκαθόριστον ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι κατευθύνεται πρὸς πλείονα ἀντικείμενα. Οὕτω, ἀναλαμβάνω διὰ συμβάσεως τὴν ὑποχρέωσιν νὰ παράσχω τὸν ἔπνον μου ἢ τὸ πόδηλάτόν μου. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ἐμφανίζεται ἡ λεγομένη διαζευκτικὴ ἐνοχὴ δηλαδή ἐνοχὴ τῆς ὁποίας ἡ παροχὴ δὲν εἶναι ἐν, ἀλλὰ πλείονα ἀντικείμενα. Ἐδῶ δὲν πρόκειται περὶ ἐνοχῆς ὑπὸ αἴρεσιν τελοῦσης διότι δὲν εἶναι ἀβίβαιον ἂν θὰ παράσῃ ὁ ὀφειλέτης ἀλλὰ τί θὰ παράσῃ οὗτος. Ποῖος ὅμως θ' ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ἐπιλογῆς τοῦ παρασχετέου ἀντικειμένου; Ποῖος δηλαδή ὅπως λέγομεν, ἔχει τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς; Κατὰ κανόνα καὶ ἐκτὸς ἐναντίας συμφωνίας τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς ἔχει ὁ ὀφειλέτης. Ἡ διαζευκτικὴ ἐνοχὴ καθίσταται ἀπλή διὰ τῆς συγκεκριμένης τῆς ἐφ' ἐνὸς ἀντικειμένου. Ἡ δὲ συγκνήρωσις οὕτη ἐπέρχεται α) δι' ἀποχωρισμοῦ ἐνὸς τῶν ἀντικειμένων ἄτινα μέλλει τις νὰ παράσῃ ἐξ ἄλλης μείζονος ποσότητος β) διὰ μονομεροῦς δηλώσεως τοῦ ἔχοντος τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς γ) διὰ τῆς πράγματι γενομένης παροχῆς δ) διὰ τῆς ἐνάρξεως τῆς δίκης, ὅταν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς ἔχει ὁ δανειστής, ὁ ὅποιος ὅμως ἢμπορεῖ νὰ ζητήσῃ τὰ πλείονα ἀντικείμενα διαζευκτικῶς, ν' ἀσκήσῃ δὲ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν, καὶ ε) διὰ τῆς τυχαίας καταστροφῆς τοῦ ἐνὸς τῶν δύο ἀντικειμένων τῆς ἐνοχῆς, ὅποτε τὸ ἀπομένον, συγκεκριμένον ἐν αὐτῷ τὴν παροχὴν.

Αἱ συμβάσεις ὅμως δὲν ἐξελίσσονται πάντοτε ὁμαλῶς. Ὁ ὀφειλέτης δὲν ἐκτελεῖ πάντοτε ἢ ἐπακριβῶς τὴν ὑποχρέωσίν του, οὕτω δὲ ἀνακύπτει τὸ δικαίωμα τῆς ἀποζημιώσεως τοῦ δανειστοῦ. Ἐκ τῆς μὴ ἐκτελέσεως ἢ τῆς μὴ κροσηκούσης ἐκτελέσεως τῆς παροχῆς, δημιουργεῖται διαφορὰ τις εἰς τὴν περιουσιακὴν κατάστασιν τοῦ δανειστοῦ συνισταμένη εἰς τὴν περιουσιακὴν κατάστασιν αὐτοῦ νῦν, καὶ ἐκείνην εἰς τὴν οὗτος θὰ εὐρίσκητο ἂν ὁ ὀφει-

λέτης εξετάσει επακριβώς τὴν παροχὴν. Ὁ Α μεθ' οὗ συνεφώνησα νὰ μοὶ πωλήσῃ καὶ παραδώσῃ εἰς τὰς 30 Ἰανουαρίου 100 τόννους σίτου δὲν πωρῶσθε πρὸς με τοὺτους, οὕτω δὲ ἐγὼ ἐζημιώθην ἐκ τῆς μὴ πωλήσεως τοῦ σίτου τούτου πρὸς τρίτους. Οὗτος ὑποχρεοῦται ν' ἀποκαταστήσῃ τὴν ζημίαν ταύτην ἣτις ἐπῆλθεν εἰς ἐμέ, διότι δὲν ἔγινα πλουσιώτερος ἐνῶ θὰ ἐγενόμην ἂν οὗτος ἐξετέλει ἐγκαίρως τὴν ὑποχρέωσίν του.

Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη τεχνικῶς καλεῖται «διαφέρον» καὶ δὴ ἐκ λόγων ιστορικῶν εἰς οὓς δὲν κρίνω σκόπιμον νὰ εἰσέλθω.

Διαφέρον ὄθεν εἶναι ἡ ὑποχρέωσις τοῦ ὀφειλέτου ν' ἀποκαταστήσῃ πᾶσαν θετικὴν ἢ ἀποθετικὴν ζημίαν ἣν προῦξένῃσε ὑπαιτίως εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ δανειστοῦ. Ἡ ἀποζημίωσις αὕτη συνήθως εἶναι χρηματικὴ, ἐνίοτε ὅμως χωρὶς καὶ φυσικὴ ἀποκατάστασις ἣτοι ἐπανόρθωσις τῶν πραγμάτων εἰς τὴν προτέραν αὐτῶν θέσιν, περὶ τούτου δὲ λαμβάνει εἰδικὴν πρόνοιαν ὁ μέλλων νὰ ἰσχύσῃ Ἀστικὸς ἡμῶν Κώδιξ.

Προϋποθέσεις τοῦ διαφέροντος εἶναι :

α) **Ὑπαρξίς δύο τοῦλάχιστον προσώπων** καίτοι, ταῦτα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι επακριβῶς ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένα διότι ὄχι μόνον ἡ ἀνώμαλος ἐξέλιξις τῶν συμβατικῶν ὑποχρεώσεων δημιουργεῖ ὑποχρέωσιν πρὸς ἀποζημίωσιν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀδικήματα. Οὕτω, ὑποχρεοῦμαι ν' ἀποζημιώσω ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον διὰ τοῦ αὐτοκινήτου μου ἐτραυματίσα. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην εἶναι φανερόν ὅτι τὰ πρόσωπα ἄτυνα κινοῦνται ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς ἀποζημιώσεως εἶναι ἐξ ἀρχῆς ἀκαθόριστα ἐφ' ὅσον βεβαίως ἠγνόουν, ἂν καὶ ποῖον, θὰ ἐτραυματίζα.

β) **Αἰτιώδης συνάρπεια μεταξὺ τῆς ζημιολογίας πρᾶξεως καὶ τοῦ ζημιολογίου ἀποτελέσματος.** Ἐξηγοῦμαι. Αἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων καθ' ἑαυτὰς ἐπιδιώκουσιν πολλοὺς σκοποὺς καὶ ἐπιδέχονται πολλὰς ἐρμηθείας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει ἀμέσως εἰς τὴν ἐξέλιξιν τῆς παροχῆς τοῦ διαφέροντος, εἶναι νὰ ἐξακριβώσωμεν κατὰ πόσον ἡ πράξις τοῦ ὀφειλέτου ἀποτελεῖ τὴν αἰτίαν τῆς ζημίας ἢ ὅποια ἐπῆλθεν εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ δανειστοῦ. Ἡ ἐξέυρσις τοῦ ὅτι ἡ πράξις αὕτη ἀπετέλεσε τὴν αἰτίαν τῆς ζημίας εἶναι ἀντιτιμῶνον μακρῶν ἐρσυνῶν ἐν τῇ ἐπιστήμῃ σήμερον δὲ ἐπικρατεῖ λεγομένη θεωρία τῆς Causa Adequata κατὰ τὴν ὁποίαν ἵνα πράξις θεωρεῖται ὡς αἰτία ἀποτελέσματος τινός, δὲν ἴσκει μόνον νὰ ἐπέφερε ταύτην ἀλλὰ εὐρέπει νὰ εἶναι ἐκ τῶν ὑστέρων κρινομένη γενικῶς ἱκανὴ πρὸς τοῦτο. Οὕτω, ἂν δὲν μοὶ παρεδόθη ἄχυρον πρὸς τροφήν τῶν ζώων μου, ὁ ὀφειλέτης ὑποχρεοῦται εἰς ἀνόρθωσιν πάσης ζημίας ἣν ἐκ τῆς τοιαύτης ἀντισυμβατικῆς διαγωγῆς του ὑπέστην οὐχὶ ὅμως καὶ εἰς ἀποκατάστασιν τῆς ζημίας ἐκ τοῦ θανάτου τῶν ζώων παραμεινάντων ἄνευ τροφῆς, διότι ἡ πράξις του αὕτη ἐκ τῶν ὑστέρων κρινομένη δὲν ἦτο γενικῶς ἱκανὴ νὰ ἐπιφέρει τοιοῦτον ἀποτέλεσμα ἐφ' ὅσον ἐγὼ ἠδυνάμην ἄλλοθεν νὰ προμηθευθῶ τροφήν διὰ τὰ ζῶα καὶ ν' ἀποφύγω τὸν θάνατον αὐτῶν. Ἄλλως βεβαίως θὰ εἴπωμεν ἂν μόνον ἐκ τοῦ ὀφειλέτου ἠδυνάμην νὰ προμηθευθῶ ταύτην. Τὸ γεγονός τῆς ζημίας δύναται νὰ εἶναι θετικὸν ἢ ἀποθετικὸν δηλονότι ἢ μειοῦται θετικῶς ἢ περιουσία τοῦ δανειστοῦ ἢ δὲν ἀυξάνει αὕτη ἐνῶ θὰ ἠύξανε ἂν ὁ ὀφειλέτης ἐξετέλει τὴν παροχὴν του. Ἡ πρὸς ὑποχρέωσιν ἀποζημίωσις δὲν εἶναι αἰετῶν. Οὕτω ὁ νόμος περιορίζει ταύτην εἰς ὁρισμένας περιπτώσεις.

1). **Οὐδεὶς δύναται νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν δι' ὑπερβολικὴν πολυτέλειαν.** Ἀναφέρω τὸ κλασσικὸν παράδειγμα τῶν Πηγῶν καθ' ὃ ὁ ἐμπροσθῆς τῆς οἰκίας δὲν ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν διὰ τὰς ἐπὶ τῶν τοίχων τῆς οἰκίας ἐξωγραφισμένας εἰκόνας. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ κρίσις περὶ ὑπερβολικῆς πολυτελείας ἀνήκει εἰς τὸ Δικαστήριον.

2) **Νεώτεροι νόμοι καθορίζουν περιοριστικῶς τὴν ἀποζημίωσιν εἰς ὁρισμένας περιπτώσεις.** Οὕτω ὁ νόμος περὶ ταχυδρομικῆς ἐπικοινωνίας ὁρίζει ὅτι ἡ ἀποζημίωσις διὰ τὴν μὴ ἐγκαιρον παράδοσιν τῶν ἐπιστολῶν περιορίζεται εἰς τὴν ἐπιστροφὴν τῶν καταβεβλημένων τελῶν. Ἐπίσης ἡ ἀπώλεια τοῦ ταχυδρομικοῦ δέματος συνεπάγεται ἀποζημίωσιν μέχρι δραχ. 50.—

3) **Ὁ σπουδαιότερος ὅμως περιορισμὸς τῆς ἀποζημιώσεως εἶναι ὁ εἰσαχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ.** Κατὰ τούτον δόγματι ἡ ἀποζημίωσις ζητεῖται διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ἢ τὴν μὴ προσήκουσαν ἐκτέλεσιν προϋπαρχούσης συμβάσεως τότε ἡ ἀποζημίωσις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ διπλάσιον τῆς ἀρχικῆς ἀξίας τῆς παροχῆς. Ἡ διάταξις αὕτη ἔδωσε λαβὴν εἰς ἀτέρμονας συζητήσεις, σκοπεῖ δὲ τὸν περιορισμὸν τῶν ὑπερμέτρων ἀξιώσεων τῶν δανειστῶν. Ὅθεν ἂν πέρουσι ἐδάνεια ἔκπον ἀξίας 10.000 δραχμῶν δὲν δύναμαι ἐφέτος ν' ἀπαιτήσω, ἂν δὲν μοὶ ἐπιστράφῃ ὁ ἔκπος 50.000 δραχ.

Χαρακτηριστικὸν τῆς ἐξ ὑπαρχῆς εἰς χρήματα ἐκπεφρασμένης ἐνοχῆς, εἶναι ὅτι ἡ ἀποζημίωσις εἶναι ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένη περιβάλλεται δὲ τὴν μορφήν καὶ τὴν ὀνομασίαν τοῦ τόκου. **Τόκος εἶναι ἡ ἀμοιβὴ πρὸς τὸν δανειστὴν διὰ τὴν στέρησιν τῆς ἀπολαύσεως τῆς χρηματικῆς παροχῆς.** Ὅθεν προϋποθέσεις τοῦ τόκου εἶναι νὰ εἶναι ἐκπεφρασμένη ἢ παροχὴ εἰς ἀντικαταστατὰ πράγματα καὶ δὴ χρήματα, ἀκόμη δὲ ἡ ἀμοιβὴ διὰ τὴν στέρησιν τῆς παροχῆς ν' ἀποτελεῖται ἐκ πραγμάτων ὁμοειδῶν πρὸς τὴν παροχὴν, δηλονότι χρημάτων. Ἀναλόγως τῆς πηγῆς τοῦ τόκου διακρίνομεν τοῦτον εἰς νόμιμον δόγματι προέρχεται ἐκ διατάξεως τοῦ νόμου ἢ δικαστικῆς ἀποφάσεως καὶ εἰς ἐκούσιον ἢ συμβατικὸν δόγματι προέρχεται ἐκ τῆς βουλήσεως τῶν συμβαλλομένων. Ἄλλοτε, ὅτε τὸ ποσοστὸν τοῦ νόμιμου τόκου ἐπὶοικίλλε, διακρίνομεν ἀκόμη καὶ τὸν τόκον τῆς ὑπερημερίας. Σήμερον ὅμως ὁ τόκος εἶναι ἐνιστῆς καὶ δὴ ὀκτὼ τοῖς ἑκατὸν διὰ πᾶσαν ἀπαίτησιν.

Εἶπον ἄνωτερον, ὅτι ὅλαι αἱ συμβατικαὶ ἐνοχαὶ δὲν ἐξελλίσσονται ὁμαλῶς, **ἀπὸτε ὑπάρχουν περιπτώσεις ἀδυναμίας τῆς παροχῆς καὶ ταύτην διαιροῦμεν εἰς ἀρχικὴν** ἂν δηλονότι ὑπῆρξεν αὕτη πρὸ τῆς γενέσεως τοῦ γεγονότος ἐφ' οὗ ὁ δανειστὴς στηρίζει τὸ δικαίωμά του, καὶ ἐπιγεννομένην ἀναφανείσαν δηλονότι μετὰ τὸ γεγονός τοῦτο. Οὕτω ἂν σὰς πωλήσω τὴν οἰκίαν τοῦ Α ἢ ἀδυναμία εἶναι ἀρχικὴ διότι οὐδέποτε μοῦ ἀνῆκε ἡ οἰκία αὕτη, ἐνῶ ἂν σὰς πωλήσω τὸ ὄρολόγιόν μου τὸ ὁποῖον κατόπιν ἐπώλησα καὶ εἰς ἕτερον τότε ἡ ἀδυναμία εἶναι ἐπιγεννομένη. Τὴν ἀρχικὴν ἀδυναμίαν ὑποδιακρίνομεν εἰς **ἀντικειμενικὴν** δόγματι ὄχι μόνον ὁ ὀφειλέτης ἀλλὰ πᾶς τις δὲν δύναται νὰ παράσχῃ καὶ **ὑποκειμενικὴν** δόγματι μόνον ὁ ὀφειλέτης δὲν δύναται νὰ παρῆσῃ. Οὕτω ἂν σὰς πωλήσω τὴν θάλασσαν ἢ ἀδυναμία εἶναι ἀρχικὴ ἀντικειμενικὴ ἐνῶ ἂν σὰς πωλήσω τὸ ὄρολόγιον τοῦ Α, τότε ἡ ἀδυναμία εἶναι ἀρχικὴ ὑποκειμενικὴ διότι ἐγὼ μὲν δὲν δύναμαι νὰ παρῆσω, δύναται ὅμως ὁ Α. **Αἱ διακρίσεις αὗται τῆς ἀδυναμίας τῆς παροχῆς εἶναι χρήσιμοι ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ὀφειλέτου πρὸς ἀποζημίωσιν.** Οὕτω ἡ ἀρχικὴ ἀντικειμενικὴ ἀδυναμία τῆς παροχῆς δὲν ὑποχρεώνει τὸν ὀφειλέτην πρὸς ἀποζημίωσιν διότι ὡς λέγομεν *Impossibilis Nulla Obligatio* ἣτοι «περὶ τῶν ἀδυνάτων οὐδεμία ἐνοχή». Τοιαῦται συμφωνίαι προδίδουν τὴν ἐκ μέρους τῶν συμβαλλομένων ἔλλειψιν προθέσεως πρὸς σοβαρὰν κατάρτισιν ἐνοχῆς καὶ κατὰ συνῆπειαν ἀστεῖσμοί, δὲν εὐνοοῦνται ὑπὸ τοῦ δικαίου.

Τοῦναντίον ἡ ὑποκειμενικὴ ἀρχικὴ ἀδυναμία ὑποχρεοῖ τὸν ὀφειλέτην πρὸς ἀποζημίωσιν διότι ὡς ἐλέχθη αὐτὸς μὲν δὲν δύναται νὰ παρῆσῃ, ἕτερος ὅμως δύναται. Κλασσικὸν τούτου παράδειγμα σὰς ἀναφέρω τὰς χρηματιστηριακὰς πωλή-

σεις. Ἐκεῖ ὁ πωλῶν βεβαίως δὲν δύναται νὰ παρῶσχη διὲν πωλεῖ, οὐδὲν ἦτον ὑποχρεοῦται εἰς ἀποζημίωσιν. Ἐπίσης θὰ ἔχετε παρατηρήσει διὲν οἱ δι' ἴδιον λογαριασμόν ἀσχοῦντες ἐπιχείρησιν παραγγελίας, πωλῶσι πράγματα ἅτινα δὲν ἔχουν, καὶ τὰ ὁποῖα σκοπεύουν νὰ προμηθευθῶσιν καὶ νὰ παραδώσωσι.

Ἡ ἐπιγενομένη ἀδυναμία τῆς παροχῆς δὲν ἐξετάζεται ἂν εἶναι ὑποκειμενικὴ ἢ ἀντικειμενικὴ. Ἐδῶ ἐξετάζεται ἂν ὁ ὀφειλέτης εὐρισκῆται ἐν πταίσματι ἢ οὐ. Ἄν ἡ ἀδυναμία ἐκλήθην ἄνευ πταίσματος τοῦ ὀφειλέτου, τότε οὗτος ἀπαλλάσσεται τῆς πρὸς ἀποζημίωσιν ὑποχρεώσεως καὶ ὑποχρεοῦται νὰ παρῶσχη μόνον διὲν τοῦ ἔμεινε ἐκ τοῦ γεγονότος τοῦ προκαλέσαντος τὴν ἀδυναμίαν π. χ. ἐντὶ τῆς οἰκίας τὴν πυρασφάλειαν κ.λ.π. Ἄν ἡμῶς οὗτος εὐρισκῆται ἐν πταίσματι τότε ὑποχρεοῦται εἰς πλήρη ἀποζημίωσιν. Εἶπον ἀλλαχοῦ πῶς διακρίνομεν τὸν βαθμὸν τοῦ πταίσματος εἰς δόλον, βαρεῖαν καὶ ἐλαφρὸν ἀμέλειαν. Ταῦτα ἀπαρραλλάντως ἰσχύουν καὶ ἐδῶ.

Τὸ πταῖσμα ὅμως ἐν τῇ ἐνοχῇ προολαμβάνει ἰδιάζουσιν μορφῆν, τὴν τῆς ὑπερημερίας. Ἡ ὑπερημερία συνιστάμενη εἰς τὴν μὴ ἔγκαιρον ἐκπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ ὀφειλέτου, ἀποτελεῖ πταῖσμα καθ' ἑαυτήν. *Ἐκτάζεται δηλονότι ὁ ὀφειλέτης τελῶν ἐν πταίσματι, μόνον διότι δὲν ἐξεπλήρωσε ἐγκαιρῶς καὶ προσηκόμτως τὴν παροχὴν του.* Ἡ ὑπερημερία προϋποθέτει ἔγκυρον καὶ ἐναγώγιμον ἐνοχῆν, ληξιπρόθεσμον καὶ ἀσταιτητὴν καὶ ὄχλησιν. Ἡ ὄχλησις εἶναι μονομερῆς, ἀτυπος δικαιοπραξία, δι' ἧς ὁ δανειστής καλεῖ τὸν ὀφειλέτην νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν παροχὴν του. Συνήθως, ἡ ὄχλησις εἶναι ἢ ἔργου τῆς ἀγωγῆς. Ὑπάρχουν βεβαίως περιπτώσεις ἐνθα ἡ ὄχλησις δὲν εἶναι ἀναγκαῖα καὶ αὐτὰ εἶναι ἐκεῖνα ἐνθα ἢ ἐκ τῆς συμβάσεως ὠρίσθη τοιαύτη ἡμερομηνία ἢ ἡ φύσις τῆς συμβάσεως εἶναι τοιαύτη ὥστε ἡ ὄχλησις εἶναι περιττὴ π. χ. ἐὰν συμφωνήσω μετὰ τινος ὀδοῦ ἀγοραίου αυτοκινήτου νὰ ἔλθῃ εἰς προσδιορισμένην ὥραν νὰ μὲ μεταφέρῃ εἰς τὸν σταθμὸν τοῦ Σιδηροδρόμου, ἀντιλαμβάνεσθε ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται διὰ τοῦτο ὄχλησις, πρὸς ἐντέλειαν τῆς συμβάσεως. Ἡ ὑπερημερία αὐτὴ καθ' ἑαυτήν καθιστᾷ τὸν ὀφειλέτην ὑπόχρεον εἰς παροχὴν τοῦ διαφέροντος, ἀλλὰ καὶ ἐπιβαρύνει τὴν θέσιν του, διότι ὑποχρεοῦται εἰς πληρωμὴν τοῦ τόκου ὑπερημερίας, ὑποχρεοῦται δὲ πλέον διὰ τὰ τυχερὰ δηλονότι δὲν ἀπαλλάσσεται ἐκ τῆς τυχαίας καταστροφῆς τοῦ πράγματος.

Ἔως τώρα διεπραγματεύθημεν περὶ τῶν ἐνοχῶν τῶν εἰδῶν αὐτῶν καὶ τῆς κανονικῆς καὶ ἀνωμάλου ἐξελίξεως αὐτῶν. *Ἦδη πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τοὺς παραγωγικοὺς λόγους τῶν ἐνοχῶν.* Κυρίως αἱ ἐνοχῆαι γίνονται ἐκ τῶν συμβάσεων, ἢ ἐν τῷ δικαίῳ ὅμως διαίρεσις τῶν παραγωγικῶν λόγων τῶν ἐνοχῶν εἶναι εἰς συμβάσεις, οἷοι εἰ συμβάσεις, ἀδικήματα καὶ οἷοι εἰ ἀδικήματα.

Αἱ συμβάσεις εἶναι ἢ διμερεῖς ἢ μονομερεῖς.

Μονομερεῖς συμβάσεις εἶναι δηλώσεις βουλήσεως ἐνθὲς μόνου προσώπου αἵτινες ἄνευ ἀποδοχῆς τῶν ὑπὸ τινος καθίστανται ὑποχρεωτικαὶ διὰ τὸν δηλοῦντα, ἦτοι:

1) Ἡ δημοσία ἐπαγγελία ἣτις ὑπάρχει ὁσέως τις ὑπόσχηται ἀμοιβὴν εἰς ἐκεῖνον ὅστις ἤθελε ἐνεργῆσαι ἀντιπαροχὴν τινα. Τοιαῦται εἶναι αἱ εἰς τὰς ἐφημερίδας δημοσιευόμεναι ἀγγελίαι περὶ παροχῆς ἀμοιβῆς εἰς τὸν προσκομίζοντα ἀπωλεσθῆν τι ἀντικείμενον.

2) Ἡ ἐκκήρυξις ἦτοι ἡ δῆλωσις εἰς ἣν προβαίνει τις διὲν θὰ ἐνεργῆσῃ παροχὴν τινα ὑπὲρ εὐαγοῦς σκοποῦ. Οὕτω ἐὰν δηλώσω διὲν δωροῦμαι εἰς τὸ ἀσυλον ἀνιάτων 50.000 δραχ. ἢ τοιαύτη δῆλωσίς μου εἶναι ὑποχρεωτικὴ καὶ δύναται τὸ ἀσυλον νὰ μὲ ἐξαναγκάσῃ εἰς καταβολήν.

Ἐπὶ τῶν διμερῶν δικαιοπραξιῶν τῶν κυρίως δηλονότι συμβάσεων πα-

ρατηροῦμεν διὲν ἐξέλιπον οἱ πανηγυρικοὶ τύποι τοῦ Ρωμαίου δικαίου καὶ σήμερον ἰσχύει ὁ κανὼν διὲν πᾶσα σύμβασις εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἀρκεῖ νὰ μὴ ἀντιτίθεται εἰς κανόνα δημοσίας τάξεως ἢ εἰς τὰ χρηστὰ ἦθη. Οὕτω ἀγοραπωλησία φρουρίου ἀνήκοντος εἰς τὸ κράτος ἢ δωρεὰ ὑπὸ τὴν αἴρεσιν διὲν ὁ δωροεῶχος θὰ γίνῃ ἐμπροσθῆς εἶναι ἄκυροι συμβάσεις.

Ὡς σύμβασιν δυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν νῆν σύμπτωσιν τῆς βουλήσεως δύο ἢ περισσοτέρων προσώπων διὰ τῆς ὁποίας συνιστᾶται, τροποποιεῖται ἢ παράγεται νομικὴ ἐνέργεια, δηλαδὴ δικαίωμα. Χαρακτηριστικὸν ὄθεν τῆς συμβάσεως εἶναι ἡ σύμπτωση τῆς βουλήσεως ἐπὶ τὸ αὐτό. Ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην, διαροῦμεν τὰς συμβάσεις εἰς διμερεῖς ἐὰν μετέχουν δύο πρόσωπα ἢ πολυμερεῖς ἐὰν μετέχουν πλείονα, χαριστικὰς ἐνθα προσγίγνεται ὠφέλεια ἄνευ ἰσοξίου ἀντιπαροχῆς καὶ ἐσταχθεῖς ἐνθα ὑπάρχει ἰσότης παροχῶν. Ἀκόμη εἰς μεταξὺ ζώντων καὶ εἰς αἰτεία θανάτου διὰ τῶν τελευταίων νοοῦντες ἐκεῖνας τῶν ὁποίων ἡ ἐνέργεια ἀναφαίνεται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ προσώπου. Συνήθως ἀρκεῖ ἡ σύμπτωση ἢ ἡ συμφωνία τῶν δύο βουλήσεων διὰ νὰ ἐπέλθῃ τὸ ἔγκυρον ἀποτελεσμα τῆς συμβάσεως. Ἀλλὰ αἱ συμβάσεις δὲν συνάπτονται μόνον μεταξὺ προσώπων εἰς τὸν αὐτὸν τόπον εὐρισκομένων ἀλλὰ συχνότατα μεταξὺ προσώπων εὐρισκομένων τόπους ἀπέχοντας ἀλλήλων, διὰ τοῦ τηλεγράφου, διὰ τοῦ τηλεφώνου, ἐνσυρμάτου ἢ καὶ ἀσυρμάτου καὶ τέλος δι' ἀπλῆς ἐπιστολῆς. Ἀναφύεται ὄθεν τὸ σπουδαιότατον ζήτημα πότε ἐπέρχεται ἡ συμφωνία τῆς βουλήσεως δηλονότι πότε καταρτίζεται ἡ σύμβασις. Ἐκ τῶν ποικίλων θεωριῶν αἵτινες ἀνεπτύχθησαν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἐκικρατεῖ σήμερον ἡ «θεωρία τῆς γνώσεως» κατὰ τὴν ὁποίαν ὁσάκις ἢ δῆλασις τῆς βουλήσεως τοῦ ἐνός τῶν συμβαλλομένων δὲν εἶναι ἀμέσως προσιτὴ πρὸς ἀποδοχὴν εἰς τὸν ἕτερον, τότε καταρτίζεται ἡ σύμβασις, ὅταν ὁ ἕτερος λάβῃ γνῶσιν τῆς τοιαύτης δηλώσεως. Δὲν ἀρκεῖ δηλονότι ν' ἀποστείλω τὴν ἐπιστολήν (θεωρία τῆς ἐξωτερικεύσεως) ἢ νὰ παραλάβῃ ταύτην ὁ παραλήπτης (θεωρία τῆς παραλαβῆς) ἀλλὰ ἀπαιτεῖται καὶ νὰ λάβῃ γνῶσιν ταύτης ὁπότε ἐὰν σιωπήσῃ τεκμέρεται συμφωνῶν. Ἐπὶ τῆς συμβάσεως διὰ τηλεγράφου ἐδόθη ἡ ἀφορμὴ εἰς τὸ δίκαιον νὰ δημιουργήσῃ τὸ λεγόμενον ἀρνητικὸν τῆς συμβάσεως διαφέρον τὸ ὁποῖον ἀντιτίθεται πρὸς τὸ πλῆρες διαφέρον δηλονότι πρὸς τὴν πλήρη ἀποζημίωσιν περὶ τῆς ὁποίας σᾶς ὠμίλησα ἀνωτέρω. Κατὰ τὸ ἔτος δηλονότι 1889 Γερμανὸς ἔμπροσθεν ἐν Φραγκφούρτῃ ἐτηλεγράφησε πρὸς τὸν ἐν Βερολίῳ ἀνταποκριτὴν του ζητῶν ὅπως οὗτος πωλήσῃ ὠρισμένας μετοχὰς ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ. Κατὰ τὴν μετοβίβασιν ἡμῶς τοῦ τηλεγραφήματος ἐκ τῆς γερμανικῆς λέξεως «πωλήσατε» (verkaufen) ἀπελήθη ἡ πρόθεσις καὶ τὸ τηλεγράφημα μετεβιβάσθη «ἀγοράσατε» (kaufen).

Ὁ ἀνταποκριτὴς πράγματι ἠγόρασεν ἀλλὰ ἡ ἐπακολουθήσασα πτώσις τῶν ἀξιῶν τοῦ χρηματιστηρίου, ἐζημίωσε τὸν ἐν Φραγκφούρτῃ ἔμπορον ὅστις καὶ ἤγειρε ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἀνταποκριτοῦ του ζητῶν ἀποζημίωσιν. Ἡ καινοφανὴς αὕτη περίπτωσις εἰς τὴν ὁποίαν ὡς ἀντιλαμβάνεσθε ἀμφοτέρω οἱ συμβαλλόμενοι εὐρισκόντο ἐν δικαίῳ διότι ἐπίστευσαν ὅτι κατηρτίσθη σύμβασις ἰσχυρὰ ἐνῶ πρᾶγματι ὑπῆρχεν σοβαρὰ διάστασις τῆς δηλωθείσης ἀπὸ τῆς μετοβιβαθείσης βουλήσεως, ἔδωσε ἀφορμὴν εἰς τὸν μέγαν τῆς Γερμανίας νομικὸν Jhaering νὰ καθιερώσῃ τὰς ἀρχὰς τοῦ «ἀρνητικοῦ τῆς συμβάσεως διαφέροντος» λεγομένου, κατὰ τὰς ὁποίας ὁσάκις δεδικαιολογημέναις ἐπίστευσέν τις διὲν κατηρτίσθη ἔγκυρος σύμβασις ἐνῶ πρᾶγματι τοιαύτη δὲν ἔχει καταρτίσθῃ ἄνευ πταίσματος τινος τοῦ δηλοῦντος τότε δικαιοῦται οὗτος νὰ ζητήσῃ ἀποζημίωσιν μόνον διὰ τὴν θετικὴν αὐτοῦ ζημίαν. Ὡς ἀντιλαμβάνεσθε τὸ διαφέρον τοῦτο εἶναι διαφορετικὸν ἀπὸ τὸ πλῆρες διαφέρον περὶ τοῦ ὁποίου ἀνωτέρω σᾶς ὠμίλησα, διότι ἐκεῖ δικαιοῦμαι νὰ ζητήσω ἀποζημίωσιν καὶ δι' ὅτι δὲν ἐγίνετο πλουσιώτερος ἐνῶ ἄλλως θὰ ἐγινόμην.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

4. ΙΟΥΝΙΟΥ. Εἰς τὸ Στάδιον τῶν Ἀθηνῶν γίνονται τὰ ἀποκαλυπτήρια τῆς ἀναμνηστικῆς πλακῆς ἣτις ἐτέθη ἐκεῖ πρὸς τιμὴν τῆς μνήμης τοῦ ἀναστηλωτοῦ τοῦ Σταδίου Ἀναστασίου Μεταξᾶ. Ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ὀλυμπιακῆς Ἐπιτροπῆς κ. Ἀθανασιάδης, ὠμίλησε περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ἀν. Μεταξᾶ ὡς ἑξῆς:

«Μόλις πρὸ ὀλίγου εἶχον περατωθῆ ἓν τῆ ἀρχαία Ὀλυμπία αἱ ὑπὸ Γερμανῶν διενεργούμεναι ἀνασκαφαί, καὶ τὰ ἐρείπια τῆς Ἱερᾶς Ἀλτίας, ἐλαφρῶ- μένα ἀπὸ τὰ χῶματα τῶσων αἰώνων, ἀνεφάνησαν καὶ πάλιν ὑπὸ τὸ ἀπαλὸν φῶς τοῦ Ὀλυμπιακοῦ τοπίου καὶ ἐκστατικά, ἐπανήκουσαν τὸ κελάρυσμα τοῦ Κλα- δέου καὶ τὸ θρόισμα τῶν πεύκων τοῦ Κρονίου. Τότε ὁ Γάλλος εὐπατρίδης καὶ φιλάθλος, Βαρῶνος Πιέρ ντε Κουμπερτέν, ὠραματίσθη καὶ συνέλαβε τὴν τολμη- ρὰν σκέψιν ν' ἀναστήσῃ τὴν πνοὴν τῆς Ὀλυμπίας, καὶ τὸ ἀκόμη δυσκολώτερον, νὰ τὴν ἐμφυσῆσιν εἰς τὰ στήθη δλων τῶν ἀνθρώπων, δλων τῶν ἐθνῶν, δλων τῶν λαῶν, μετὴν ἀναβίωσιν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων, καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν, μετ' ἱεροφάντας καὶ μύστας, ὄχι πλέον τοὺς Πανελλήνας μόνον, ἀλλὰ τὴν νεότητά ὀλοκλήρου τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου.

Ἄλλ' ἢ ἓν Ἀθήναις τέλεισι τῶν πρώτων Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων θὰ ἐναυά- γει ἀσφαλῶς, δι' οἰκονομικοὺς κυρίως λόγους, ἐὰν δὲν ἐμεσολάβει ἀφ' ἐνός, ἡ πατριωτικὴ καὶ εὐθαρσὴς στάσις τοῦ τότε Διαδόχου τοῦ Ἑλληνικοῦ θρόνου, ἀειμνήστου Βασιλέως Κωνσταντίνου, ὁ ὁποῖος ἀνέλαβε σθεναρῶς τὴν ἔλπιν τοῦ ἐγχειρήματος πρωτοβουλίας καὶ εὐθύνης, ὡς καὶ τὴν προεδρίαν τῆς πρὸς τοῦτο καταρτισθείσης Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγῶνων καὶ ἀφ' ἐτέρου αἱ γεν- ναιοδωρίαι τῶν ἀπαιταχῶ Ἑλλήνων καὶ ἰδίως ἡ μεγαλειώδης χειρονομία τοῦ ἔθνικοῦ εὐεργέτου Γεωργίου Ἀβέρωφ, διαθέσαντος τὸ ἀπαιτούμενον ὑπέρογκον —διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην— ποσὸν πρὸς ἀνακαίνισιν τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἀναφαίνεται τὸ δαιμόνιον πνεῦμα καὶ ἡ ἐμπνευσμένη, δρᾶσις τοῦ Ἀναστασίου Μεταξᾶ, εἰς τὸν ὁποῖον ὑποδειξί τοῦ τότε Διαδόχου τοῦ θρόνου, ἀνετέθη ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ κολοσσιαίου ἔργου, τῆς πλή- ρους ἀνακαίνισεως τοῦ Σταδίου. Καὶ πράγματι χάρις εἰς τὴν βαθύνοιαν, τὴν ἐπιστημονικὴν ἀριότητα καὶ τὴν ἐμπνευσμένην καλλιτεχνικὴν ἀντίληψιν τοῦ Μεταξᾶ, ἐπετεύχθη ἵνα, εἰς τὸ τεμάχιον αὐτὸ τῆς Ἱερᾶς γῆς τῆς Ἀττικῆς, ὅπου πάλαι ποτὲ ἠγωνίζοντο τὸν ἱερὸν περὶ νῶν κότινον ἀγῶνα, εἰς τὸν χῶρον, τὸν ὁποῖον οἱ αἰῶνες τῆς δουλείας εἶχον ἀπογυμνώσει καὶ ἀπὸ τὸ τελευταῖον τεμά- χιον μαρμάρου, ν' ἀνοίγοθιν καὶ πάλιν τὰ σπλάχνα τοῦ Παντελικοῦ καὶ νὰ χύ- σουν τὴν λευκὴν τῶν στυλῶν, διὰ νὰ θεμελιωθῆ μετ' αὐτὴν καὶ πάλιν ὁ καλ- λιμάρμαρος Ναὸς τῆς ὑγείας, τῆς ἀρμονίας καὶ τοῦ κάλλους τοῦ σωματικοῦ.

Εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον ὅτι τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἀνηγγέλλετο ἡ δωρεὰ τοῦ Ἀβέρωφ, ὁ Μεταξᾶς προσεκόμενος ἐτοιμον τὸ σχέδιον τῆς ἀνακαίνισεως τοῦ Σταδίου, διότι εὐθὺς ὡς ἐπέστρεψεν ἐκ Γερμανίας, μετὰ τὰς ἐκεῖ σπουδὰς του, ἐμελέτησεν ἰδίᾳ πρωτοβουλία καὶ ἐξεπόνησεν, ἐπὶ ἔτη ἐργασθεὶς, τὸ ὠραῖον λευκὸν μεγαλοῦργημα, ἐπὶ τῇ βάσει δλων τῶν σχετικῶν ἱστορικῶν καὶ ἀρχιτε- κτονικῶν δεδομένων, πρὶν ἀκόμη ριφθῆ κἄν ἡ ἰδέα τῆς ἀναβιώσεως τῶν Ὀλυμ- πιακῶν Ἀγῶνων.

Τὰ καλλιγραμμά μάρμαρα τοῦ Παναθηναϊκοῦ Σταδίου, οἱ βῶβοι τοῖχοι τῶσων ἀρχιτεκτονικῶν ἔργων του καὶ κτιρίων, ὀμιλοῦν σήμερον διὰ τὸν ἀνθρώπον αὐτόν, ὁ ὁποῖος μετὰ τοὺς θησαυροὺς τῆς ψυχῆς του, μετὰ τοὺς ὠραίους δραματι- σμοὺς του, μετὰ τὴν αἰσιοδοξίαν ποὺ ἐξέτρεφε τὸ τάλαντον, μετὰ τὴν πίστιν του, κατάρθωσε νὰ δώσῃ ἀκτινοβολίαν εἰς τὸ Στάδιον, εἰς τὰ ἔργα του, εἰς τὰ κτί- ριά του, νὰ δημιουργήσῃ τέμενος αὐστηρῶς καὶ γονίμου ἑλληνικῆς τέχνης, νὰ δημιουργήσῃ σχολὴν ἰδίαν, συνδυάζουσαν τὴν τέχνην καὶ τὴν ἐπιστήμην πρὸς τὸν ρυθμόν, τὸ κάλλος, τὴν ἀρμονίαν».

5. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἀναχωρεῖ διὰ Βουκουρέστιον ὁ Διάδοχος Παύλος.

ἐνῶ ἐδῶ μόνον τὴν θετικὴν μου ζημίαν θὰ ζητήσω, εἰς τὸ συγγεκριμένον δηλαδὴ παράδειγμα τὴν διαφορὰν τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῶν μετοχῶν καὶ οὐδὲν τούτου πλέον, ὄχι δηλαδὴ τὴν μέλλουσαν ὠφέλειαν τὴν ὁποῖαν θὰ εἶχε ἂν ἐξετελεῖτο δε- ὄντως ἡ ἐντολή.

Εἶπον ἀνωτέρω ὅτι οὐδαὶς ἰδιαίτερος πανηγυρικός τύπος ἀπαιτεῖται ἵνα εἶναι ἔγκυρος ἢ σύμβασις, ἀλλὰ μόλις ἐπέβη ἡ συμφωνία τότε ἡ σύμβασις εἶναι ὑποχρεωτική. Ὑπάρχουν ὅμως συμβάσεις διὰ τὰς ὁποίας ὡς ἐκ τῆς σπου- δαιότητος αὐτῶν ὁ νομοθέτης ἐνόμισεν ὅτι χείρις τῆς ἀσφαλείας τῶν συναλλασομέ- νων θὰ ἔδει αὐταὶ νὰ περιβληθῶσιν ὠρισμένον τύπον καὶ διὰ τὸν τύπον τοῦ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου. Αἱ συμβάσεις αὗται εἶναι αἱ ἀφορῶσαι τὰ ἐπὶ τῶν ἀκινήτων δικαιώματα οἷον κυριότητος νομῆς, κατοχῆς, δουλειῶν κ.λ.π. Ὅχι δὲ αἱ ὀριστικαὶ μόνον συμβάσεις ἀλλὰ καὶ τὰ προσύμφωνα τῶν συμβάσεων τού- των πρέπει νὰ γίνωνται ἐπὶ ποινῇ ἀκυρότητας διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου.

Ἐτέρα κατηγορία συμβάσεων διὰ τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖται ἐπὶ ποινῇ ἀκυ- ρότητος τὸ συμβολαιογραφικὸν ἔγγραφο εἶναι αἱ περὶ δωρεᾶς καὶ προικῶς συμβάσεις εἶναι δὲ προφανῆς ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ νομοθέτης ἀπαιτεῖ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ συμβολαιογραφικοῦ ἔγγραφου προκειμένου περὶ σοβαρωτάτων οἰκογενειακῶν καὶ περιουσιακῶν ζητημάτων. Ἀκόμη ὁ νόμος καθορίζει τὸ ἔγγρα- φον τοῦτο ὡς ἀπαραίτητον διὰ τινὰς συμβάσεις δευτερευούσης σημασίας ὡς εἶναι π. χ. αἱ συμβάσεις γεωργικῶν ἐνεχυρῶν καπνοῦ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Windscheid—Πολυγένης, Ἐνοχικὸν Δίκαιον 1932.
Μομφερᾶτος, Ἐνοχικὸν Δίκαιον Τόμος 1ος 1902.
Καλλιγᾶς, Ἐνοχικὸν Δίκαιον Τόμος 3ος 1885.
Παπαρηγόπουλος Ἐνοχικὸν 1932.
Heinrich Titz, Recht der Schuldverhältnisse.
Τριανταφυλλόπουλος Ἐνοχικὸν Δίκαιον 1938.
Savigny, das Obligationenrecht 1851—1853.
Molitor, Les Obligations en Droit Romain 1853.
Hasenoechl, das Oesterreichisch obligationenrecht 1878
Plagnol, Droit Civil Francais Τόμος 3ος 1912.

φθάνει εις Ἀθήνας ὁ νέος πρεσβευτής τῆς Ἀγγλίας κ. Πάλερετ.

6. ΙΟΥΝΙΟΥ. Παρατηρεῖται γενική κακοκαιρία ἐν Ἑλλάδι.

Ἀνακοινούται ὅτι ἡ κακοκαιρία δὲν προκάλεσε μέχρι τοῦδε σημαντικὰς ζημιὰς εἰς τὴν οἰτοπαραγωγὴν τῆς χώρας.

Ἀνακοινούται ὅτι οἱ κληθέντες εἰς τὸν στρατὸν ἀγύμναστοι θὰ λαμβάνουν τὰς ἀποδοχὰς τῶν ὡς δημόσιοι ἢ ἰδιωτικοὶ ὑπάλληλοι.

Ἀνακοινούται ὅτι εἰς Νεάν Ὑόρκην ἐπισήμως ἐγίναν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν τῇ ἐκεῖ ἐκθέσει ἑλληνικοῦ περιπέτερου. Τὰ ἑλληνικὰ ἐκθέματα ἔκαμαν ἀρίστην ἐντύπωσιν.

9. ΙΟΥΝΙΟΥ. Κατ' ἀνακοίνωσιν τῆς Γενικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας, ὁ γενικὸς τιμὰριθμὸς κόστους ζωῆς τοῦ κράτους, κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον, ἦτο 2155,0, ἐναντι 2157,7 τοῦ προηγουμένου μηνὸς Ἀπριλίου. Ἡ σημειωθείσα ὡς ἄνω πτώσις τοῦ γενικοῦ τιμὰριθμοῦ κατὰ 0,1 οἶο ἀφείλεται εἰς ἀντίστοιχον πτωσίν, ἀφ' ἑνὸς τοῦ εἰδικοῦ τιμὰριθμοῦ διατροφῆς κατὰ 0,2 καὶ ἀφ' ἑτέρου τοῦ εἰδικοῦ τιμὰριθμοῦ καθαριότητος κατὰ 0,1 οἶο.

Συγκεκριμένως, ἐλάττωσις τιμῶν παρατηρήθη εἰς τὰς τιμὰς τῶν ἐξῆς εἰδῶν διατροφῆς: Τυροῦ, βουτύρου, λίπους, ὠμῶν, κρέατος καὶ ἰχθύων. Ἀντιθέτως, ἐσημειώθη ὕψωσις τῆς τιμῆς τῆς ζακκάρως, τοῦ καφέ, τῆς ὀρύζης καὶ γεωμήλων. Ἐναντι τοῦ Μαΐου 1938, ὁ γενικὸς τιμὰριθμὸς κόστους ζωῆς, κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1939, παρουσιάζει πτωσίν κατὰ 0,6οἶο, κατελθὼν ἀπὸ 2167,8 εἰς 2155,0.

12. ΙΟΥΝΙΟΥ. Θάνατος τοῦ ὑποστράτηγου Κισσοπούλου, νομάρχου Ἀττικῆς.

13. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ ἀθηναϊκὸς τύπος δημοσιεύει Πρωθυπουργικὸν λόγον ἐκφωνηθέντα ἐν Ἀμφίση. Ἀπὸ τὸ κείμενον τοῦ λόγου ἀποσπῶμεν τὰ ἐξῆς: «Περιορίσαμεν μόνον καὶ θὰ περιορίσωμεν πάντοτε τὰς ἐλευθερίας ἐκείνων, οἱ ὅποιοι ἐνόμιζον ὅτι ἔπρεπε νὰ τὰς μεταχειρισθοῦν πρὸς ἀνατροπὴν τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου καὶ πρὸς καταδίκην τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸ κατηραμένον παρελθόν. Αὐτὰς τὰς ἐλευθερίας τὰς κατηργήσαμεν. Μᾶς εἶπαν ὅτι περιορίσαμεν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, διότι ἠμποδίσασμεν μερικὰς ἐφημερίδας νὰ πορνογραφοῦν, διότι ἠμποδίσασμεν μερικὰς ἐφημερίδας νὰ κατακηλιδώνουν τὴν ὑπόληψιν ἀρχόντων, ἰδιωτῶν καὶ τῶν οἰκογενειῶν τῶν, διότι ἠμποδίσασμεν τὰς ἐφημερίδας νὰ διαπληκτίζωνται μεταξύ τῶν καὶ νὰ μὴ ἀφήνουν τίποτε ὀρθιον εἰς τὸν τόπον καὶ διότι κατηρυσάμεν τὸν τύπον ὅπως καὶ αὐτὸς ἐξυπηρετήσῃ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον καὶ τὸ σύνολον τοῦ τόπου. Καὶ ἀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὁ τύπος πρόθυμος μᾶς ἠκολούθησεν. Ἀποδείξεις δὲ τούτου εἶναι ὅτι οὐδεμίαν ἐφημερίδα ἐπαύθη μέχρι σήμερον καὶ οὐδεὶς δημοσιογράφος μέχρι σήμερον ἐστάλη εἰς τὰς φυλακὰς καὶ εἰς τὰ δικαστήρια. Ὅλοι αἱ ἐφημερίδες ἐργάζονται καλύτερα ἀπὸ πρὶν καὶ ἐξυπηρετοῦν τὴν κοινωνίαν καλύτερα ἀπὸ πρὶν. Δὲν εἶναι πραγματικὴ ἐλευθερία τοῦ τύπου, πειθαρχημένη ἐλευθερία; Ἀλλὰ πῶς θέλετε ἀλλέως νὰ ὑπάρχῃ ἐλευθερία, εἰμὴ μόνον πειθαρχημένη ἐλευθερία; Καὶ θα σὰς ἀναφέρω ἕνα πρᾶγμα: Ὑποθέσατε ὅτι ἐφέτος περὶ τὸ Πάσχα, δταν εἶχεν ἐκτραγῆ ἡ διεθνὴς θύελλα καὶ κατηρυσάμεν τὴν Ἑλλάδα, ἀντὶ νὰ ἔχωμεν τὴν πειθαρχημένην ἐλευθερίαν, τὴν ὅποιαν ἔχομεν εἰς τὴν κοινωνίαν, εἶχομεν εἰς τὸν τόπον, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ὅποιαν εἶχε πρότερον. Ὑποθέσατε ὅτι εὐρισκόμεθα πέντε χρόνια πίσω, μετὰ τὴν κοινωνίαν καὶ τὸν τόπον ὅπως ἦσαν τότε. φαντάζεσθε ποῖαι συμφοραὶ θὰ ἐπῆρχοντο εἰς τὴν Ἑλλάδα, μετὰ τοὺς διαπληκτισμοὺς τοῦ τύπου, τοὺς προπαγανδισμοὺς ὑπὲρ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης δυνάμεως, μετὰ τὰς ἄλλας κατηγορίας, τὴν στιγμήν κατὰ τὴν ὅποιαν ἡ τύχη τῆς πατρίδος ἐκρέματο ἀπὸ μίαν κλωστήν; Ἀλλὰ ἀκριβῶς ἐπειδὴ εἶχαν καταργηθῆ οἱ τοιοῦτοι εἰδους ἀναρχισμοὶ καὶ διότι εὐρέθημεν ὅλοι πειθαρχημένοι, ὅλοι ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν ἰδέαν τῆς πατρίδος, διὰ τοῦτο ἠδυνήθη ἡ Ἑλλάς περὶ τὸ Πάσχα νὰ ἐξέλθῃ ὄχι μόνον ἀλώβητος ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ὕλικῆς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἠθικῆς ἀπόψεως ἀλώβητος καὶ μετὰ τὸ κεφάλι ὑψηλὰ καὶ ὑπερήφανα.

Προκειμένου δὲ περὶ τῆς μελλοντικῆς ἐξελιξεως ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶπεν:

«Βαβαίως τὸ καθεστὼς τῆς 4ης Αὐγούστου θὰ ὑποστή τὴν ἐξέλιξίν του, ἐξελίξιν ὅμως, τῆς ὅποιας τὰ σπέρματα ἔχει αὐτὸ τοῦτο μέσα του, ἐξελίξιν, ἡ ὅποια θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὰς ἰδίας αὐτοῦ ἀρχὰς καὶ τοὺς κανόνας, οἱ ὅποιοι τὸ ἐδημιούργησαν καὶ τὸ διέκουν. Διότι εἶναι καθεστὼς δυναμικόν, ἡ δὲ δυνάμις του εἶναι δυνάμις ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους, καὶ ἔτσι θὰ προχωρήσωμε. Καὶ τώρα ἀφοῦ ἐστρέψαμεν τὰ βλέμματα πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ ἐνισχύθημεν διὰ νὰ τραβήξωμεν πρὸς τὰ ἔμπροσθέν ἐπάνω εἰς τὸν ἴδιον δρόμον, σὰς παρακαλῶ ὅλους νὰ βαδίσωμεν εἰς τὸν ἴδιον δρόμον ἀκόμη πλέον σταθερὰ ἀπὸ πρὶν καὶ πλέον δυναμωμένα. Ζητῶ ἀπὸ

τὸν καθένα καὶ ἀπὸ τὴν κάθε μιὰ ἀπὸ σὰς εἰς ὅσον δὴποτε μικρὰν θέσιν καὶ ἂν εὐρίσκεσθε πολλοὶ ἀπὸ σὰς καὶ εἰς ὁποιονδήποτε μέρος καὶ ἂν κατοικήτε, καὶ τὸ μικρότερον ἀκόμη ἀπὸ ἐκείνους ποὺ στέκονται ὑψηλὰ ἕως ἐκείνους ποὺ στέκονται χαμηλὰ, νὰ κάνη ὁ καθένας σὰς ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται τὸ καθήκον, τὸ ὅποιον τοῦ ἐπιβάλλει ἡ θέσις του, ὅπου τοῦ ὄρισαν αἱ περιστάσεις τοῦ βίου του, ἐννοῶ τὴν προσπάθειαν τοῦ νὰ ἐξυψώσῃ ὁ καθένας καὶ νὰ καλυτερεύσῃ ἀπὸ τὸ μικρὸ στενότερο περιβάλλον ἀπὸ τὴν οἰκογένειαν μέσα εἰς τὴν ὅποιαν εὐρίσκεται ὁ καθεὶς ἕως τὸ μεγαλύτερον καὶ εὐρύτερον περιβάλλον τοῦ ἔθνους, ὁ καθεὶς ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται νὰ κάμη τὸ καθήκον του πλήρως, ἄνευ ἰδιοτελείας, μὴ ἔχοντας ὕψιν τοῦ τίποτε ἄλλο παρὰ τὸ καλὸν τοῦ ἔθνους καὶ τότε ἡ Ἑλλάς θὰ πᾶῃ μπροστά. Νὰ εἴσθε βέβαιοι ὅτι τὸ κράτος θὰ συνδράμῃ τὰς προσπάθειας τοῦ καθενός, νὰ εἴσθε βέβαιοι ὅτι τὸ κράτος δὲν εἶναι πλέον ἔρμαιον τῶν προνομιούχων, ἀλλὰ ὅτι ἀνήκει εἰς ὅλους σὰς ἀπὸ τὸν μεγαλύτερον ἕως τὸν μικρότερον. Γνωρίζετε ὅλοι, ὅτι ἡ οἰκονομικὴ μας κατάστασις εἶναι δύσκολος, ὅπως εἰς ὅλον τὸν κόσμον, ἀλλωστε, γνωρίζετε ὅλοι σὰς ὅτι ἐξήλθομεν ἀπὸ τὸν κίνδυνον μιᾶς δευτέρας χρωκοπίας ὁ ὅποιος ἐπέκειτο εἰς τὰς παραμονὰς τῆς 4ης Αὐγούστου. Γνωρίζετε ὅλοι σὰς ὅτι εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐξοδεύσωμεν δισεκατομμύρια ἐπὶ δισεκατομμυρίων διὰ τὰς πολεμικὰς μας δυνάμεις. Αὐτὰ δὲ ὅλα ἀπὸ τοὺς πόρους μας, χωρὶς νὰ μᾶς βοηθήσῃ κανεὶς ἄλλὰ καὶ γνωρίζετε ὅτι κέρβεροι τοῦ δημοσίου χρήματος καὶ φειδωλοὶ εἰς τὴν χρῆσιν του, ἐνναοῦμεν τὰ ὑπόλοιπα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπιτρέπουν αἱ στρατιωτικὰς μας δαπάναι νὰ τὰ χρησιμοποιήσωμεν εἰς τὰς ἄλλας ἀνάγκας, νὰ τὰ χρησιμοποιήσωμεν ὀλοκλήρως ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας καὶ τῆς εὐημερίας τῆς ἰδικῆς σου, ἑλληνικῆς λαέ. Νὰ τὰ χρησιμοποιήσωμεν διὰ τὰ παραγωγικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται εἰς ὀλοκλήρως τὴν Ἑλλάδα, διὰ τὰ σχολεῖα σου, διὰ τὰ νοσοκομεία σου διὰ κάθε πρόβλεψιν ὑπὲρ τῆς εὐημερίας σου, ἀλλὰ ἐνεκα τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν, μᾶς εἶναι στενὰ τὰ χρήματα. Καὶ μ' ὅλα ταῦτα δὲν ἐζητήσαμεν νὰ ἐπιβάλλωμεν εἰς τὸν ἑλληνικὸν λαὸν τὰς φορολογίας ἐκεῖνας, τὰς ὁποίας αἱ ἔξεναι κυβερνήσεις ἐπιβάλλουν εἰς τοὺς λαοὺς τῶν. Διότι γνωρίζετε πόσας προσπάθειας καταβάλλομεν διὰ νὰ κάμωμεν τὸν βίον σου εὐκόλον καὶ καλύτερον. Ἀλλὰ τώρα ζητῶ ἀπὸ σέ, ἑλληνικῆς λαέ τὴν βοήθειάν σου τὴν προσωπικὴν ἐργασίαν ἐκείνων ποὺ δὲν ἔχουν χρήματα, ζητῶ τὰς δωρεὰς ἐκείνων οἱ ὅποιοι ἔχουν νὰ συμπληρώσουν τὰ κενά, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν ἐπαρκεῖ ὁ προϋπολογισμὸς. Ζητῶ κάθε σὰς προσπάθεια καὶ κάθε σὰς θυσία, τὴν ὅποιαν δύνασθε μόνοι σὰς νὰ ἐπιβάλλετε εἰς τὸν ἑαυτὸν σὰς διὰ νὰ χρησιμοποιήσω ὑπὲρ τῶν σκοπῶν τῶν μεγάλων τοῦ ἔθνους μας. Μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι ὀλοκλήρως ὁ ἑλληνικὸς λαὸς καὶ σεῖς ἰδιαιτέρως θὰ μοῦ παράσχετε τὴν ὑποστήριξίν σας πλήρη, χωρὶς κανένα δισταγμὸν, χωρὶς καμμίαν ἀνακοπὴν σὰς προσκαλῶ νὰ φωνάξωμεν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος μας «Ζήτω ἡ Ἑλλάς», ὑπὲρ τοῦ Βασιλέως μας «Ζήτω ὁ Βασιλεὺς» καὶ ἰδιαιτέρως ὑπὲρ τῆς εὐημερίας τῆς πόλεως ἡ ὁποία μᾶς φιλοξενεῖ, τῆς Ἀμφίσης.

Ἡ ἐφημερίς τῆς κυβερνήσεως δημοσιεύει τὸ ἀκόλουθον Διάταγμα:

«Ἐχόντες ὕψιν τὸν ἀπὸ 20 Μαΐου 1887 ΑΥΛΗ' νόμον «περὶ τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας καὶ περὶ Ἀντιβασιλείας», εὐδοκοῦμεν νὰ ἐγκρίνωμεν τὴν σύναψιν γάμου τῆς Α. Β. Υ. τῆς πριγκιπίσσης Εἰρήνης τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ πρίγκιπος Αἰμονος, Ροβέρτου, Μαργαρίτα, Μαρία, Ἰωσήφ, Τουρίνου πρίγκιπος τῆς Σαβοῖας-Ἀόστης, δουκὸς τοῦ Σπολέτο, ἀντιναυάρχου τοῦ ἰταλικοῦ Β. Ναυτικοῦ.

Ὁ Ἡμέτερος ἐπὶ τῆς Δικαιοσύνης ὑπουργὸς θέλει προσυπογράψῃ τὸ Διάταγμα τοῦτο».

14 ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἐπάνοδος τοῦ Διαδόχου Παύλου ἐκ Βουκουρεστίου.

Εἰς τὸν Σκαρραμαγκᾶν ἐπίσημα ἐγκαίνια τῶν Ναυπηγείων τοῦ Ναυτικοῦ. Ὁμίλησεν ὁ ὑποναύάρχος κ. Σακελλαρίου ὅστις ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἰδρυσιν ναυπηγείων, ἀνέφερε τὰς ἐνεργείας, αἵτινες κατεβάλλοντο κατὰ τὸ διάστημα τῆς τελευταίας τριακονταετίας, χωρὶς ὅμως νὰ εὐδοκούνται, διότι προσέκοπτον εἰς παντοίας ἀντιδράσεις, ἕως ὅτου ἡ σημερινὴ κυβέρνησις ἐνστερνισθεῖσα προθύμως τὴν ἰδέαν τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ κράτους, ἐπροχώρησεν εἰς τὴν αὐτοῦ πρᾶγματῶσιν τῆς.

Ἀναλῶν περαιτέρω τὴν δυναμικότητα τῶν ἰδρυμένων ἤδη ναυπηγείων ὁ κ. Σακελλαρίου ἀνέφερεν, ὅτι εἰς αὐτὰ θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ναυπήγησις μέχρις ἕξ ταυτοχρόνως πλοίων πάσης φύσεως καὶ ἡ ταυτόχρονα ἐπισκευὴ τριῶν ἢ τεσσάρων ἄλλων. Πλὴν τούτου θὰ ὑπάρχῃ νεωλκεῖον πρὸς ἀνέλκυσιν πάσης φύσεως ναυπηγικῶν κατασκευασμάτων συνολικοῦ βάρους μέχρι 2.000 τόννων.

Διὰ τὴν ἐπίτευξιν τούτων παρέστη ἀνάγκη νὰ ἐπιλυθῇ σειρά τεχνικῶν δυσχε-
ρειῶν, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἱ ἑξῆς:

α') Τὸ τόσο ἀπλοῦν φαινόμενον ζήτημα τῆς καταλληλοτέρας πρὸς ἐγκα-
τάστασιν τοῦ ναυπηγείου θέσεως. Ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν σειρά στρατηγικῶν, ἐργα-
τικῶν, συγκοινωνιακῶν καὶ γενικωτέρας ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀπαιτήσεων, ἐπι-
πλέον δὲ προεκρίθη ἡ θέσις αὕτη καὶ διότι ἡ ἀσφάλεια ταύτης ἐξυπηρετεῖται
καλύτερον καὶ ὑπὸ τῆς φυσικῆς τοῦ χώρου διαμορφώσεως καὶ διότι καλύπτεται
ὑπὸ τῶν ναυτικῶν ὀχυρῶν τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ τῶν διατιθεμένων μέσων ἐνεργοῦ
ἀντιαεροπορικῆς ἀμύνης.

β') Ἡ κατάρτισις τῶν σχεδίων τόσο τῆς γενικῆς διατάξεως τοῦ ναυπη-
γείου, ὅσον καὶ τῆς διαρρυθμίσεως τῶν μηχανημάτων ἐνὸς ἐκάστου κτιρίου, ἐγένε-
το μὲ πρόβλεψιν πάσης πιθανῆς μελλοντικῆς ἐξελίξεως καὶ ἐπεκτάσεως. Συνε-
πῶς, τίποτε δὲν ἔχομεν νὰ μεταβάλωμεν εἰς τὰ ὑφιστάμενα σχέδια, προβλέποντα
πᾶσαν δυνατὴν μελλοντικὴν ἐπαύξεισιν. Ἐπὶ πλέον ἡ κατάρτισις τῶν πινάκων
ἀπαιτουμένων μηχανημάτων καὶ ἐργαλείων καὶ ἡ παραγγελία τούτων, λόγω τοῦ
μεγάλου τούτων ἀριθμοῦ, ἀνερχομένου εἰς πολλὰς χιλιάδας, ὑπῆρξεν ἔργον δυ-
σχερέστατον.

γ') Ἡ μελέτη τῶν κτιρίων καὶ ἡ κατασκευὴ αὐτῶν παρουσίασε πρὸς ἐπίλυ-
σιν σοβαρὰ τεχνικὰ ζητήματα, προκύπτοντα ἐκ τῶν ὑπὸ τοῦ προορισμοῦ τῶν κτι-
ρίων ἐπιβαλλομένων μεγάλων ἀνοιγμάτων (μέχρις 20 μέτρων) καὶ μεγάλων φορ-
τίων (μέχρις 290 τόννων κατὰ ὑποστήλωμα), ὡς καὶ ἐκ τῆς θεμελιώσεως, ἣν ἡ φύ-
σις τοῦ ὑπεδάφους ἐπέβαλεν.

δ') Ἡ μελέτη καὶ κατασκευὴ τῶν ναυπηγικῶν κλινῶν παρουσίασεν ἐπίσης
σοβαρὰ τεχνικὰ ζητήματα ἀφ' ἐνὸς μὲν λόγω τῆς μορφῆς τοῦ ἔργου, ἀποτελοῦν-
τος συνεχῆ κατὰ μῆκος κεκλιμένην κατασκευὴν εἰς διάφορα ὕψη θεμελιουμένην
καὶ λόγω τῶν ἐξαιρετικῶν φορτίων καὶ ὑπὸ δυσμενεῖς συνθήκας λειτουργούντων
εἰς τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν ἡμῶν τοῦ τμήματος ξηρᾶς καὶ ὀλόκληρον τὸ ὑποβρύ-
χιον τμήμα, ἅτινα διὰ τοῦτο εἶναι ἰδιαιτέρως ἐνισχυμένης κατασκευῆς, θεμελι-
οῦνται ἐπὶ πασσάλων, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου βάθους, εἰς ὃ εὐρίσκεται τὸ κατάλλη-
λον ἔδαφος οὗτινος ἐπὶ πλέον τῶν προαναφερθέντων ὑπέρκειται παχὺ στρώμα
πηλοῦ.

ε') Ὁ χρόνος, ὅστις κυριαρχοῦσαν ἐξασκεῖ ἐπίδρασιν εἰς τοιαῦτα ἔργα
ἰδίως εἰς χώρας περιωρισμένων πόρων καὶ χρηματικῶν καὶ τεχνικῆς πείρας, συνε-
χῶς ἐπέλεξεν ἡμᾶς πρὸς λήψιν ταχειῶν ἀποφάσεων. Μένουν εἰσέτι πρὸς ὑπερνίκη-
σιν αἱ κατωτέρω δυσχερεῖαι :

α') Ἡ μεταφορά, ἐγκατάστασις, ρυθμίσις καὶ θέσις εἰς λειτουργίαν ἀπάν-
των τῶν σχετικῶν μηχανημάτων. Ἔργον ὄχι τόσο ἀπλοῦν λόγω τοῦ βάρους
τούτων, τεμάχια τινὰ τῶν ὁποίων ὅπως τὸ σήμερον θεμελιούμενον ζυγίζουσι
περὶ τοῦς 35 τόννους.

β') Συγκέντρωσις τοῦ καταλλήλου τεχνικοῦ προσωπικοῦ, ἐκπαίδευσις ἐιδι-
κῶν τεχνιτῶν, ὀργάνωσις τῆς ὄλης πολυσχιδοῦς καὶ πολυπλόκου ἐργασίας, ἀπὸ
τῆς σχεδιάσεως πάσης λεπτομερείας τῶν ἀναληφθησομένων ναυπηγημάτων,
μέχρι τῆς ὑπὸ εὐνοϊκωτέρας συνθήκας κατασκευῆς αὐτῶν.

15. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἀφίξις ἐν Ἀθήναις τοῦ Ρουμάνου ὑπουργοῦ τῶν ἐξωτερικῶν
κ. Γκαφένκου. Εἰς τὸ πρὸς τιμὴν του γεῦμα, θερμαὶ προπόσεις μεταξὺ τοῦ
Πρωθυπουργοῦ κ. Ι. Μεταξᾶ καὶ τοῦ κ. Γκαφένκου.

16. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἐκ Θεσσαλονίκης ἀναφέρουν ὅτι ἐκ τοῦ ἐλέγχου τὸν ὁποῖον
ἐνήργησεν εἰς τὰ διάφορα ἄστυα γερόντων ὁ ἀντεισαγγελεὺς διεπιστώθησαν
39 κρούσματα ἐγκαταλείψεως γονέων. Κατὰ τῶν τέκνων τῶν θὰ ἀσκηθῇ δίωξις.

19. ΙΟΥΝΙΟΥ. Εἰς τοὺς στρατῶνας ἀθρόα προσέλευσις ἀγυμνάστων.
Μεγάλῃ ἀντιαεροπορικῇ ἀσκήσει εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ τὰ περίχωρα.

Τηλεγράφημα ἐκ Λονδίνου ἀναφέρει ὅτι ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἐν τῷ συνόλω
του κρίνει ἐνθουσιωδῶς τὰς παραστάσεις, τὰς ὁποίας ἔδωκεν ὁ θιάσος τοῦ ἐλ-
ληνικοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου εἰς τὸ Καίμπριτζ καὶ εἰς τὴν Ὁξφόρδην. Αἱ ἐφημε-
ρίδες τῆς Ὁξφόρδης ἀναφέρουν τὴν ἀριότητα τοῦ θιάσου καὶ συνιστοῦν ἐπα-
νάληψιν τῆς παραστάσεως. Οἱ «Σάντεϋ Τάιμς» ἐδημοσίευσαν μακροτάτην κριτι-
κὴν περὶ τῆς παραστάσεως ἐν Ὁξφόρδῃ, οἱ δὲ «Τάιμς» ἐδημοσίευσαν κύριον ἀρ-
θρον περὶ τοῦ ἐλληνικοῦ θεάτρου, γενικωτέρας σημασίας, ἀποτελοῦν ὕμνον πρὸς
τὴν Ἑλλάδα καὶ ἐπαινοῦν τὸ Βρεταννικὸν Συμβούλιον διὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ
ἐλληνικοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου.

Ὁ Ρουμάνος ὑπουργὸς κ. Γκαφένκο ἀναχωρεῖ ἐξ Ἀθηνῶν.

22. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὑποδοχὴ τοῦ Βασιλέως εἰς Πάτρας. Ὁ Βασιλεὺς μετέβη
ἐκεῖ ἵνα ἐπιβῇ τοῦ στόλου καὶ παρακολουθήσῃ τὰ γυμνάσια.

23. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἐν Πουσίῳ Λάλα ἐγένετο ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἱστορικῆς ἐπε-
τείου τῆς μάχης Πουσίου κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἐλληνικῆς Ἐπαναστάσεως
μεγαλοπρεπὴς τελετὴ τῶν ἀποκαλυπτηρίων τοῦ μνημείου τοῦ ἀνεγερθέντος δα-
πάναις τοῦ δήμου Πύργου καὶ τῶν ὀρεινῶν κοινοτήτων τῆς περιφερείας, ὑπὲρ
τῶν ἡρώων ἀγωνιστῶν.

Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μεταβαίνει εἰς Πάτρας διὰ νὰ παρακολουθήσῃ τὰ γυ-
μνάσια τοῦ στόλου.

24. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἡ «Πρωτῆ» γράφει : «Εἰς τὸ Λάλα τῆς Ἡλείας ἐγένοντο τ
ἀποκαλυπτήρια μνημείου ἀνεγερθέντος εἰς τιμὴν τῶν ἐκεῖ πεσόντων κατὰ τὴν
ἱστορικὴν μάχην τῆς 13ης Ἰουνίου 1821. Ἦτο μίᾳ ἀπὸ τὰς πρώτας μεγάλας μά-
χας τοῦ Εἰκοσιένα καὶ τὸ ἀποτέλεσμά της ἐνεθάρρυνε μεγάλως τοὺς ἀναλαβόν-
τας τὸν ὑπέφ τῆς ἐλευθερίας ἀγῶνα καὶ ἀπήλλαξε συγχρόνως τὴν δυτικὴν Πελο-
πόννησον ἀπὸ τὴν τυραννικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν πλουσίων «σπαχίδων», ποὺ εἶ-
χον ἀναλάβει τὴν εἰσπραξίν τῶν φόρων ἀπὸ τοὺς χριστιανοὺς, καταπιέζοντες αὐ-
τοὺς ἀφορήτως καὶ μὴ ὄντες εἰς καμμίαν ἀρχὴν τοῦ βιλαετιοῦ ὑπόλογοι διὰ τὴν
ζωὴν των. Ἡ μάχη τοῦ Λάλα ἔδωκε εὐκαιρίαν ἐπιδείξεως τῆς πανελληνίου ἀλ-
ληλεγγύης. Ἐπολέμησαν ἐκεῖ κατὰ τὸ πλεῖστον τάγματα Ἐπτανήσιων καὶ ἰδίως
Κεφαλλήνων ὑπὸ τοῦς Ἀνδρέαν καὶ Κωνσταντῖνον Μεταξᾶν, τὸν Πανᾶν, τὸν
Φωκᾶν, τὸν Μερκάτην καὶ ἄλλους. Μερικοὶ ἐξ αὐτῶν εἶχαν χρηματίσει ἀξιωμα-
τικοὶ τῶν Βρεταννικῶν τμημάτων τῆς Ἐπτανήσου, ὁ δὲ Πανᾶς ἔφευγεν ἐκ Κεφαλ-
ληνίας τὸ πρῶτον πυροβολικὸν ποῦ ἐχρησιμοποιήθη ἀπὸ τοῦς Ἑλληνας κατὰ τὸ
Εἰκοσιένα—δύο σιδηρᾶ κανόνια. Εἰς τὸ Λάλα ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ ὑπῆρχε
μνημεῖον τοῦ ὠραίου ἐκείνου ἐλληνικοῦ κατορθώματος.»

Τηλεγραφοῦν ἐκ Κομοτινῆς ὅτι ὁ Νικόλιος Βεργιάδης ἐφεῦρε μηχανοκίνη-
τον σκαλιστήριον, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ θαυμασίως διὰ τὴν σκαλιστικὴν καλ-
λιέργειαν ἣτις εἰσῆχθη ἐσχάτως.

26. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἐπάνοδος τοῦ κ. Πρωθυπουργοῦ εἰς τὰς Ἀθήνας.

Ἡ Διοίκησις Πρωτευούσης ἀπευθύνει τὴν κατωτέρω ἐκκλήσιν :

«Παρακαλοῦμεν μίαν ἐνίσχυσιν ἀπὸ ἐκείνους, ποὺ ἀντιλαμβάνονται βαθύ-
τητα τὴν προσιπάθειάν μας. Ἀπὸ τὰ ἐκδρομικὰ σωματεία, ἀπὸ τοὺς ἰατροὺς, ἀπὸ
τοὺς προοδευτικοὺς ἀνθρώπους, ἀπὸ ὄλους ποὺ μέσα στὴν ψυχὴ τοὺς αἰσθάνον-
ται εὐρύτερα τὸν προορισμὸν τοὺς ὡς μελῶν τῆς κοινωνίας. Ζητοῦμεν νὰ γί-
νουν οἱ μεγάλοι προπαγανδιστὰι τοῦ ὑπαίθρου. Ὁ καθεὶς νὰ ἀναλάβῃ πρωτο-
βουλίαν, νὰ γίνῃ πυρὴν συντροφιάς, ἡ ὁποία θὰ φύγῃ τὴν Κυριακὴν ἢ ἑορτὴν διὰ
νὰ περάσῃ μίαν ἡμέραν εἰς τὸ ὑπαίθρου. Ὁ καθεὶς ἄς πελοῦ ἔστω καὶ ἕναν ἄλ-
λον διὰ τὸ ἀγῶν μας εἶναι ἀγῶν διὰ τὴν ὑγείαν του, εἶνε ἀγῶν διὰ νὰ δημιουρ-
γήσῃ ἀνθρώπους ἰσχυροτέρους καὶ ὅτι δὲν χρειάζεται καμμιά δαπάνη διὰ νὰ βγῇ
ἐξω ἀπὸ τὸ σπίτι του νὰ πάῃ π.χ. ἕνα περίπατο ἔστω καὶ εἰς τὸ Ζάππειον ἢ τὸ
Πασσαλιμάνι ἐάν εἶναι κάτοικος Πειραιῶς. Αὐτὴν τὴν ἐνίσχυσιν πρέπει νὰ τὴν
δώσουν ὄλοι. Εἶναι καθῆκον, εἶναι βαθυτάτη ὑποχρέωσις καὶ εἰς τοὺς ἑαυτοὺς
μας καὶ πρὸς τὴν κοινωνίαν, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ζοῦμε, διότι πρέπει ὄλη ἡ κοι-
νωνία νὰ εἶναι ὑγιής, διὰ νὰ εἶναι καὶ ἐκεῖνοι ποὺ πιστεύουν ὑγιεῖς. Ἐνισχύ-
σατέ μας.»

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀποδημίας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Α. Β.
Υ. τοῦ Διαδόχου εἰς Ἰταλίαν διὰ τοὺς γάμους τῆς πριγκηπίσσης Εἰρήνης, ἡ ἀ-
σκησις τῆς Ἀντιβασιλείας ἀνετέθη διὰ διατάγματος εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβού-
λιον. Σχετικῶς ἐδημοσιεύθη καὶ ἀναγκαστικὸς νόμος, καθορίζων τὴν ἔκτασιν
τῆς ἀσκήσεως τῆς Ἀντιβασιλείας

Τὸ περιοδεῖον Βασιλικὸν θέατρον ἐπιτυχῶς παρέστησεν τὴν «Ἡλέκτραν»
εἰς τὴν Φραγκφούρτην.

29. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἐτελέσθη ἐπὶ τοῦ βράχου τοῦ Ἀρείου Πάγου, τελεταρχοῦν-
τος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἡ καθιερωθεῖσα πανηγυρικὴ τελετὴ εἰς ἀνάμνησιν τοῦ
πρώτου ἐν Ἀθήναις κηούγματος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου Παύλου, ὁ κ. πρόεδρος
τῆς κυβερνήσεως ἀπηύθυνε πρὸς αὐτὸν εἰς Φλωρεντίαν, τὸ κάτωθι συγχαρητή-
ριον τηλεγράφημα :

«Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὀνομαστικῆς ἑορτῆς Ὑμετέρας Βασιλικῆς Ὑψηλότητος, ἔχω
τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλλω Αὐτῇ εὐλαβῶς μετὰ μελῶν ὑπουργικοῦ συμβουλίου, θερ-
μοτάτας εὐχάς.»

Ο κ. πρωθυπουργός, εξ άλλου, απηύθυνεν εις τὸν ἐν Παρισίοις πρίγκηπα Πέτρον, τὸ κάτωθι συγχαρητήριον τηλεγράφημα:

«Ἐπ' εὐκαιρίᾳ ὀνομαστικῆς ἑορτῆς Ὑμετέρας Βασιλικῆς Ὑψηλότητος, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλω Αὐτῇ μετὰ λοιπῶν μελῶν ὑπουργικοῦ συμβουλίου, θερμὰς εὐχὰς καὶ συγχαρητήρια».

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΛΗΞΑΝΤΟΣ ΜΗΝΟΣ

1. ΙΟΥΝΙΟΥ. Δεκαεπτὰ χιλιάδες Ἰταλῶν λεγιονναρίων καὶ τρισχίλιοι Ἰσπανοὶ μαχηταὶ ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ λιμένος τῶν Γαδεΐρων ἐπανακάπτοντες εἰς τὴν Ἰταλίαν.

Εἰς τὸ Βερολῖνον ἔφθασε ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Νοτιοσλαβίας πρίγκηψ Παύλος μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τοῦ κ. Μάρκοβιτς. Ὁ κ. Χίτλερ καὶ ἡ γερμανικὴ κυβέρνησις ἐπεφύλαξαν εἰς τοὺς ὑψηλοὺς ξένους τῶν πρώτοφανῆ εἰς φιλικὰς ἐκδηλώσεις ὑποδοχῆν. Κατὰ τὸ πρῶτον τὴν ἑσπέραν ἐπίσημον γεῦμα ὁ κ. Χίτλερ ἠγγυήθη τὰ σύνορα τῆς Νοτιοσλαβίας.

Οἱ Κινέζοι ἀγγέλλουν συντριπτικὴν ἤτταν τῶν Ἰαπῶνων εἰς τὸ βόρειον Χοπέϊ.

3. ΙΟΥΝΙΟΥ. Τὸ Ἀγγλικὸν ἔθνος πενθεῖ τὴν ἀπώλειαν τοῦ βυθισθέντος ὀπλοβρυχίου «Θέιτις» τὸ ἀτύχημα τοῦ ὁποίου ἔφερεν τὸν θάνατον εἰς 98 ἀνδρας τοῦ πληρώματος.

5. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ ἀντιβασιλεὺς τῆς Νοτιοσλαβίας ἀνεχώρησε ἐκ Βερολίνου, ἀφοῦ ἔσχε μακρὸν συνομιλίαν μετὰ τοῦ κ. Χίτλερ. Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τῆς συνομιλίας ἐξεδόθη ἀνακοινωθὲν, τονίζον τὴν στενότητα τῶν γερμανο-νοτιοσλαβικῶν σχέσεων. Ἐν Γερμανίᾳ μετὰ τοῦ ἐπιτρόπου τοῦ Ράιχ καὶ τῆς βιομηχανίας καμπῶν συνήφθη συμφωνία διὰ τὴν κατασκευὴν μικροῦ μεγέθους σιγάρων. Τὸ μέτρον τοῦτον λαμβάνεται διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν καταναλωτῶν. Ἐξ άλλου, τὸ δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς δημοσίας ὑγείας ἀνέλαβεν ἐκστρατείας κατὰ τῆς καταναλώσεως καφέ καὶ τεῖου προσερχομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Εἰδήσεις ἐκ Παρισίων ἀναφέρουν ὅτι οἱ τέως Βασιλεῖς τῆς Ἀλβανίας ἐγκατεστάθησαν εἰς Βερσαλλίας εἰς τὸν πύργον τοῦ Μάν.

7. ΙΟΥΝΙΟΥ. Τὸ πρακτορεῖον Ρώυτερ ἀναφέρει ὅτι ἐν Λονδίῳ ἐπυροβολήθη τὸ αὐτοκίνητον τῆς Δουκίσσης τοῦ Κέντ παρ' ἀτόμου ὄπερ σιναελήφθη.

Ἐφθασεν εἰς Βουκουρέστιον ὁ Διάδοχος τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου.

Αἱ Ἀγγλοσοβιετικαὶ σχέσεις βαίνουν πρὸς σύναψιν στενῆς συμφωνίας.

Ἡ Γερμανία ὑπέγραψε σύμφωνα μὴ ἐπιθέσεως εἰς τὴν Λεττονίαν καὶ τὴν Ἑσθονίαν, τὰ ὁποῖα χαρακτηρίζονται εἰς τὸ Βερολῖνον ὡς γερμανικὴ ἐπιτυχία ἐναντίον τῆς κυκλωτικῆς προσπαθείας τοῦ Λονδίνου καὶ τῶν Παρισίων.

Τὸ βασιλικὸν ζεῦγος τῆς Ἀγγλίας τερματίσαν τὴν εἰς Καναδᾶν ἐπίσκεψιν του εἰσήλθεν εἰς τὸ ἔδαφος τῶν Ἡν. Πολιτειῶν διὰ τῆς γεφύρας τοῦ Νιαγάρα, τυχὸν ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς.

8. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ λόρδος Χάλιφαξ ἐδήλωσε ὅτι ἡ παρασχεθεῖσα πρὸς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ρουμανίαν ἐγγύησις εἶναι μονόπλευρος. Ἐν συνεχείᾳ, ἐξεφώνησε μακρὸν λόγον, τονίσας, ὅτι ἡ Ἀγγλία δὲν θὰ ἐπιτρέψῃ ἀπειλὴν τῆς ἀνεξαρτησίας οὐδὲ ποτε κράτους.

Τὸ ἀγγλικὸν βασιλικὸν ζεῦγος ἀφίκετο εἰς Βασιγκιῶνα, ὅπου ἐγένετο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ προέδρου Ροϋζβελτ καὶ ἔτυχεν ἐνθουσιώδους λαϊκῆς ὑποδοχῆς.

Αἱ πολωνο-γερμανικαὶ σχέσεις εὐρίσκονται καὶ πάλιν εἰς νέαν δξύτητα, διότι οἱ μὲν Γερμανοὶ προβαίνουν εἰς ἀπελάσεις τῶν Πολωνῶν Ἑβραίων, οἱ δὲ Πολωνοὶ ἀπειλοῦν, ὅτι θὰ προβοῦν εἰς ἀντίποινα.

Εἰς τὴν Ἄπω Ἀνατολὴν πολλαπλασιάζονται διαρκῶς ἀγγλο-ιαπωνικὰ ἐπισημὰ εἰς βαθμὴν δημιουργοῦντα κινδύνους περιπλοκῶν.

9. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ Ἀγγλος πρωθυπουργός κ. Τσαμπερλαῖν, ἐπανέλαβεν ὅτι ἡ Ἀγγλία εἶναι ἐτοίμη νὰ συζητήσῃ τὰς λογικὰς ἀξιώσεις τῆς Γερμανίας ἢ ὁσάδῃποτε ἄλλης χώρας. «Πρέπει ὁμως, εἶπε, νὰ ἔχωμεν τὴν πεποίθησιν ὅτι ὑπάρχει τοιαύτη προοπτικὴ. Ἡ ρύθμισις τῶν προβλημάτων τούτων πρέπει νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ διαπραγματεύσεων καὶ οὐχὶ διὰ τῆς βίας».

Οἱ φιλοξενούμενοι εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν Βασιλεῖς τῆς Ἀγγλίας ἐπεσκέφθησαν τὸ Καπιτώλιον, ὅπου ἔτυχον ἐνθουσιώδους καὶ ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ ἀμερικανικοῦ ἔθνους, ἀκολουθῶς μετέβησαν μετὰ τοῦ προέδρου Ροϋζβελτ, ἐπιβαίνοντες τῆς προεδρικῆς θαλαμηγοῦ εἰς τὸ Μάουντ Βέρνον καὶ ἐπεσκέφθησαν τὸν τάφον τοῦ ἐθνικοῦ ἥρωος τῶν Ἀμερικανῶν Γεωργίου Βάσιγκτων καθὼς καὶ τὸ μνημεῖον τῶν νεκρῶν τοῦ Μεγάλου πολέμου. Παντοῦ αἱ λαϊκαὶ ἐκδηλώσεις ὑπῆρξαν ἀνώτεροι πάσης περιγραφῆς.

Ἡ γερμανο-σεχικὴ ἔντασις ἐξ ἀφορμῆς φόνου Γερμανοῦ ἀστυνομικοῦ εἰς τὴν πόλιν Κλάντνο συνεχίζεται. Ὁ προτέκτορ βαρῶνος φὸν Νώουρατ παρέτεινε δι' εἰκοσιτέσσαρας ὥρας τὴν προθεσίαν διὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῶν δραστῶν, ἐπέβαλε δὲ εἰς τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως πρόστιμον 500,000 τσεχικῶν κορωνῶν.

Ὁ Ρουμᾶνος ὑπουργός τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Γκαφένκου ἐξεφώνησεν λόγον ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς Ρουμανίας, τονίσας τὰς φιλειρηνικὰς διαθέσεις τῆς ρουμανικῆς κυβερνήσεως καὶ ἀναλύσας τὰς σχέσεις αὐτῆς μετὰ τῶν δυτικῶν δυνάμεων, τῆς Γερμανίας, τὴν Ρωσίαν καὶ τῶν κρατῶν τῆς Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως. Ὁ κ. Γκαφένκου ἀνεχώρησεν διὰ τὴν Ἀγκυραν καὶ τὰς Ἀθήνας.

10. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἀνησυχίαι ἐκφράζονται διὰ τὰς γερμανο-πολωνικὰς σχέσεις. Ἡ Πολωνία ἀπέριψε τὰς ἀξιώσεις τῆς Γερουσίας τοῦ Νιάντσιχ, ἐνῶ νέα γερμανο-πολωνικὰ ἐπισημὰ ἀνηγγέλησαν. Εἰς τὸν Νιάντσιχ συνέρρευσαν χιλιάδες ἀνδρῶν τῶν γερμανικῶν ταγμάτων ἐφόδου, πρὸς τοὺς ὁποίους ὠμίλησεν ὁ κ. Λούτσε. Ἡ Γερμανία ὀχυρώνει ἐσπευσμένως τὴν πρὸς τὴν Πολωνίαν μεθόριον.

Οἱ Ἀγγλοὶ βασιλεῖς ἐπεσκέφθησαν τὴν Νέαν Ὑόρκην, ὅπου ἔτυχον ἐνθουσιώδους ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τεσσάρων ἑκατομμυρίων Νεοϋορκέζων. Οἱ βασιλεῖς ἐπεσκέφθησαν τὴν Διεθνή Ἐκθεσιν καὶ τὸ πανεπιστήμιον Κολούμπια, τὴν ἑσπέραν δὲ ἐφιλοζηνήθησαν εἰς τὴν ἐν Χάυδ Πάρκ κατοικίαν τοῦ προέδρου Ροϋζβελτ.

12. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ λόρδος Χάλιφαξ ἐδήλωσεν ὅτι ὁ προηγούμενος του λόγος δὲν σημαίνει μεταβολὴν τῆς ἀγγλικῆς πολιτικῆς. Διὰ τὰς μετὰ τῆς Ρωσίας διαπραγματεύσεις εἶπεν ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀνακοινώσῃ τὴν δεδομένου ὅτι συνεχίζονται. Διὰ τὴν Πολωνίαν εἶπεν ὅτι ἡ πρὸς αὐτὴν ἐγγύησις τῆς Ἀγγλίας εἶνε σαφὴς καὶ ἂν γίνῃ ἀπόπειρα βίας μετὰ τὴν ἐγγύησιν τοῦ καθεστώτος τοῦ Νιάντσιχ, ἡ Ἀγγλία θὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς. Ὁ Λόρδος Χάλιφαξ ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὴν κατάστασιν τῆς Ἄπω Ἀνατολῆς.

Ἐπίσης εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων ὁ κ. Τσάμπερλαῖν ἀπήντησεν εἰς σειρὰν ἐπερωτήσεων ἐπὶ ζητημάτων ἐξωτερικῆς πολιτικῆς καὶ ἐσωτερικῶν.

Αἱ γερμανο-πολωνικαὶ προστριβαὶ συνεχίζονται μὲ τοὺς Γερμανοὺς καὶ τοὺς Πολωνοὺς ἀλληλοκατηγοροῦμένους διὰ τὴν εὐθύνην τῶν ἐπισημῶν.

Οἱ Ἀγγλοὶ βασιλεῖς ἐτερμάτισαν τὴν ἐπίσκεψιν των εἰς τὰς Ἡν. Πολιτείας καὶ ἀνεχώρησαν ἐπιστρέφοντες εἰς Καναδᾶν.

Εἰς τὴν Ἄπω Ἀνατολὴν ἀπεφασίσθη ἡ συνεργασία τῶν ἀγγλογαλικῶν πολεμικῶν δυνάμεων.

13. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁξύνονται αἱ σχέσεις Ἀγγλῶν καὶ Ἰαπῶνων. Οἱ Ἰάπωνες ἀπέκλεισαν τὴν Βρεττανικὴν ζώνην τοῦ Τιέν—Τσίν. Ἡ Ἀγγλία ἔχει ἀπόφασιν νὰ ἀντιστῆ εἰς τὸν ἀποκλεισμόν.

14. ΙΟΥΝΙΟΥ. Οἱ Ἰάπωνες ἤρχισαν τὸν ἀποκλεισμόν τῆς ἀγγλικῆς καὶ τῆς γαλλικῆς ἐκχωρήσεως τοῦ Τιέν Τσίν. Τοῦτο προεκάλεσεν ἀμεσον ἀντίδρασιν ἐν Λονδίῳ.

15. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ ἀποκλεισμός τῆς ἀγγλικῆς ἐκχωρήσεως τοῦ Τιέν Τσίν ἐκ μέρους τῶν Ἰαπῶνων συνεχίσθη οἱ Ἀγγλοὶ δὲ πολίται ὑπεβλήθησαν εἰς προσβλητικὰς ἐρεῦνας ἐκ μέρους τῶν Ἰαπῶνων, παρὰ τὴν ἐντονὸν διαμαρτυρίαν τοῦ Ἀγγλοῦ προξένου.

16. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἡ κατάστασις εἰς Τιέν Τσίν ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι τεταμένη. Ὁ ἀποκλεισμός τῶν ἐκχωρήσεων Ἀγγλίας καὶ Γαλλίας συνεχίζεται, αὐξάνει δὲ ἡ ἔλλειψις τροφίμων, διότι οἱ Ἰάπωνες φρουροὶ τρομοκρατοῦν τοὺς Κινέζους πωλητὰς. Ἐφόνευσαν δὲ τέσσαρας ἐξ αὐτῶν ἀποπειραθέντας νὰ διασπάσουν τὸν ἀποκλεισμόν. Εἰς νέας διαμαρτυρίας τοῦ Ἀγγλοῦ προξένου, οἱ Ἰάπωνες ἀπήντησαν ἀρνητικῶς. Ἐν τῷ μεταξύ τὸ Τοκίο ἐγκρίνει τὰς ἐνεργείας τῶν τοπικῶν Ἰαπωνικῶν ἀρχῶν τοῦ Τιέν Τσίν καὶ ἐξακολουθεῖ ζητοῦν τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ καθεστώτος τῶν ξένων ἐκχωρήσεων.

18. ΙΟΥΝΙΟΥ. Δημοσιεύεται τὸ κάτωθι ἀνακοινωθὲν ἐπὶ τῶν συνομιλιῶν τῶν κ. κ. Μεταξᾶ καὶ Γκαφένκου: «Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν Ἀθήναις παραμονῆς του, τῆς 15ης καὶ 16ης Ἰουνίου, ὁ κ. Γρηγόριος Γκαφένκο, ὑπουργός τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ρουμανίας, ἔσχε πολλὰς συνομιλίας μετὰ τοῦ κ. Μεταξᾶ, πρῶ-

θυπουργοῦ καὶ ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος. Τὴν 16ῃν Ἰουνίου, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος ἠδύοκῆσε νὰ δεχθῆ εἰς ἀκράσιν τὸν κ. Γκαφένκου καὶ νὰ τὸν κρατήσῃ ὡς προγευματίου παρ' αὐτῷ. Αἱ συνομιλίαι, αἵτινες ἔλαβον χώραν μεταξὺ τοῦ κ. Μεταξᾶ καὶ τοῦ κ. Γκαφένκου ἀπέδειξαν, διὰ μίαν ἀκόμη φοράν ὅτι ὑπάρχει πλήρης συμφωνία ὅσον ἀφορᾷ ὅλα τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν ἀπ' εὐθείας τὴν Ρουμανίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα. Ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ προέδρου τῆς Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως ὁ κ. Γκαφένκου ἐνημέρωσε τὸν πρόεδρον κ. Μεταξᾶ ἐπὶ τῶν συνομιλιῶν, τὰς ὁποίας ἔσχε κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα, μετὰ τοῦ κ. Τσιντάρ Μάρκοβιτς, ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Νοτιοσλαβίας. Ὁ Ρουμᾶνος ὑπουργὸς ἐπληροφόρησεν ἐπίσης τὸν κ. πρωθυπουργὸν περὶ τῶν συνομιλιῶν, τὰς ὁποίας ἔσχε κατ' αὐτὰς μετὰ τοῦ κ. Σουκρή Σαράτσουλου, ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Τουρκίας, ὡς καὶ περὶ τῶν τόσον ἱκανοποιητικῶν ἀποτελεσμάτων τοῦ ἐπισήμου ταξιδίου του εἰς Ἀγκυραν. Ὁ πρόεδρος κ. Μεταξᾶς ὑπῆρξε λίαν εὐτυχῆς νὰ διαπιστώσῃ ὅτι αἱ κατευθυντήριαι γραμμαὶ τῆς Βαλκανικῆς Συνεννοήσεως, ἡτοι ἡ ἀνεξαρτησία, ἡ ἐνότης καὶ μία πολιτικὴ ἀποφασιστικῶς εἰρηνικὴ ἔλαβον νέαν ἐπικύρωσιν ἣτις ἀσφαλῶς θὰ ἐνισχύσῃ ἐπὶ πλέον τὴν κοινὴν ἐμπιστοσύνην καὶ θὰ καταστήσῃ πλέον σιενὰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῶν τεσσάρων φίλων καὶ συμμάχων κρατῶν.

19. ΙΟΥΝΙΟΥ. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἡμέραν τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς ἀγγλικῆς ἐκχώρησε τοῦ Τιέν Τσιν δὲν ἐσημειώθησαν σοβαρὰ ἐπεισόδια. Ἡ ἐλλειψίς τροφίμων ἐπιτείνεται εἰς βαθμὴν δημιουργοῦντα ἀνησυχίας. Ἡ κυβέρνησις τοῦ Λονδίνου, πρὶν προβῆ εἰς τὴν λήψιν οἰουδήποτε πειστικοῦ μέτρου εἰς βάρος τῆς Ἰαπωνίας, ἔδωκεν ἐντολὰς εἰς τὸν ἐν Τόκιον πρεσβευτὴν τῆς νὰ ζητήσῃ διασαφήσει ἀν' ἡ κυβέρνησις τοῦ Τόκιου θεωρῆ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ Τιέν Τσιν ὡς τοπικῆς σημασίας, ἐν ἐναντίᾳ δὲ περιπτώσει νὰ τὴν πληροφορήσῃ, ὅτι ἡ Ἀγγλία θὰ λάβῃ σὺντόνα μέτρα. Ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν προέβη εἰς δηλώσεις, εἰπὼν ὅτι ἡ Ἀμερικὴ ναὶ μὲν δὲν ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ ζήτημα τῶν τεσσάρων Κινέζων τρομοκρατῶν τοὺς ὁποίους ζητοῦν οἱ Ἰάπωνες ἀπὸ τοὺς Ἀγγλους, ἀλλ' ἐνδιαφέρεται διὰ τὰς συνεπείας τοῦ ἐπεισοδίου, δηλαδὴ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν Ἰαπωνικῶν ἀξιώσεων ἐφ' ὅλων τῶν ἐν Κίνα ξένων ἐκχώρησεων.

20. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ἐναρξίς τοῦ ἀποκλεισμοῦ εἰσαγωγῆ τροφίμων εἰς τὴν ἀγγλικὴν ἐκχώρησιν τοῦ Τιέν Τσιν. Ἐν τῷ μεταξὺ σημειοῦται ζωηρὰ κίνησις μεταξὺ Λονδίνου καὶ Τόκιου διὰ τὴν διευκρίνησιν τῆς διαφορᾶς. Ὁ λόρδος Χάλιφαξ προέβη εἰς δηλώσεις ἐπὶ τῆς ἀγγλοἰαπωνικῆς διενέξεως, ἐκφράσας τὴν ἐλπίδα, ὅτι αὕτη εἶνε δυνατόν νὰ διευθετηθῇ εἰρηνικῶς.

21. ΙΟΥΝΙΟΥ. Οἱ Ἰάπωνες προέβησαν εἰς νέαν ἀπόβασιν παρὰ τὸ Χόνγκ-Κόνγκ καὶ διακηρῆσσαν ὅτι εἶναι πλέον ἀδύνατον νὰ ὑποχωρήσουν.

Ὁ δόκτωρ Γκαίμπελς, ὁμιλῶν εἰς συγκέντρωσιν 100.000 ἀτόμων εἶπε: «Ἐνα μόνον σκοπὸν ἔχομεν: νὰ κατακτήσωμεν πάλιν πᾶν ὅ,τι μᾶς ἀνήκει εἰς τὴν ἱστορίαν. Οἰονδήποτε πρόγραμμα εἰρήνης, τὸ ὁποῖον δὲν λαμβάνει τοῦτο ὄψιν, εἶνε μόνον κενὰ λέξεις... Θέλομεν νὰ συμμετάσχῃ ὁ λαὸς μας εἰς τὰ πλοῦτη τοῦ κόσμου. Ἡ Εὐρώπη εἶνε πεδῖον τῶν συμφερόντων μας καὶ δὲν εἶνε δουλειὰ τῶν Ἀγγλων». Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Γκαίμπελς ἐξῆρε τὴν δύναμιν τῆς Γερμανίας, ἡ ὁποία τῆς δίδει τὴν δυνατότητα νὰ ἐπιτύχῃ τοὺς σκοποὺς τῆς. «Ἡ Ἀγγλία, εἶπε, θὰ κάμῃ καλὰ νὰ ἐπιτρέψῃ ρύθμισιν τοῦ προβλήματος τοῦ Ντάντσιου ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. Εἴμεθα οἱ ἰσχυρότεροι τοῦ κόσμου. Γνωρίζομεν τί θέλομεν καὶ θέλομεν ὅ,τι γνωρίζομεν. Εἴμεθα ἀποφασισμένοι. Ὁ φύρερ μᾶς ὁδηγεῖ ἀπὸ νίκης εἰς νίκην ἐπὶ ἑξαετία. Ὁ γερμανικὸς λαὸς εἶνε ἀήττητος».

Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας ἐξελέγει ὁ Λεοντουπόλεως Χριστόφορος.

22. ΙΟΥΝΙΟΥ. Οἱ Ἀρχηγοὶ τῶν ἐν Κίνα βρετανικῶν καὶ ἀμερικανικῶν δυνάμεων ἀπορίπτουν Ἰαπωνικὸν τηλεσίγγραφον. Ἀγγλοὶ ὑπῆκοι ἐν Τιέν Τσιν ὑποβάλλονται εἰς ἐξαιρετισμούς.

23. ΙΟΥΝΙΟΥ. Εἰς τὸ Τιέν Τσιν οἱ Ἰάπωνες προέβαλον νέας ἀξιώσεις, ζητοῦντες τὴν παράδοσιν τοῦ χρυσοῦ τῆς κινεζικῆς κυβερνήσεως καὶ τὴν συνεργασίαν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν καταπολέμησιν τοῦ ἐθνικοῦ κινεζικοῦ νομίσματος. Ἡ ἀξιὼσις ὑπεβλήθη ἐκ μέρους τῆς Ἰαπωνοφίλου κινεζικῆς κυβερνήσεως τοῦ Πεκίνου. Ἐν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ Τόκιον σημειοῦται κίνησις διὰ τὴν ἐπίσημον κήρυξιν τοῦ πολέμου ἐκ μέρους τῆς Ἰαπωνίας ἐναντίον τῆς Κίνας. Ἡ στάσις πάντως τῆς Ἰαπωνικῆς κυβερνήσεως ἐναντι τῆς ἀγγλοἰαπωνικῆς διενέξεως τοῦ Τιέν Τσιν δὲν ἀπεσαφηνίσθη εἰσέτι.

Εἰς τὴν Ἀγκυραν ὑπεγράφη γαλλοτουρκικὴ συμφωνία, δι' ἧς παραχωρεῖται

τὸ σαντζάκιον τῆς Ἀλεξανδρέττας εἰς τὴν Τουρκίαν. Συγχρόνως ὑπεγράφη εἰς Παρισίους γαλλοτουρκικὴ δῆλωσις διὰ τὴν παροχὴν ἀμοιβαίας βοηθείας εἰς τὴν Μεσόγειον.

24. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ κ. Τσάμπερλαιν ἐξεφώνησε λόγον, ἐξάρας τὴν αὐξήσιν τῶν ἐνόπλων δυνάμεων τῆς Ἀγγλίας, ἡ ὁποία οὕτως ἔχει ἀποβῆ ἀκαταμάχητος. Παρὰ ταῦτα, εἶπεν, ἡ Ἀγγλία δὲν ἀντιτάσσεται εἰς μεταβολὰς, ἀλλὰ εἰς τὴν χρῆσιν τῆς βίας διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν μεταβολῶν αὐτῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ καθορισθοῦν μετὰ συζήτησιν καὶ συνεργασίαν. Ἀναφερόμενος εἰς τὰ γεγονότα τῆς Ἀπὼ Ἀνατολῆς εἶπεν, ὅτι ἐάν ἡ διαφορὰ περιορισθῇ εἰς τὸ ἀρχικόν τῆς τοπικῶν θέμα καὶ δὲν ἐπιδιωχθοῦν ἀπώτεροι σκοποὶ ὑπὸ τῶν Ἰαπώνων, ὑπάρχει τρόπος νὰ λυθῇ διὰ διαπραγματεύσεων.

26. ΙΟΥΝΙΟΥ. Ὁ Χίτλερ τονίζει εἰς λόγον του ὅτι παρὰ πᾶσαν ἀντίστασιν τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ τὸ Ράιχ.

27. ΙΟΥΝΙΟΥ. Αἱ ἐλπίδες εἰρηνικῆς διευθετήσεως τῆς ἀγγλοἰαπωνικῆς διαφορᾶς τοῦ Τιέν Τσιν ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται. Ὁ ἐν Τόκιον Ἀγγλος πρεσβευτῆς ἔσχε νέαν συνάντησιν μετὰ τοῦ Ἰάπωνος ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἐντὸς διημέρου περίπου θὰ δοθῇ ἡ Ἰαπωνικὴ ἀπάντησις εἰς τὸ ἀγγλικὸν διάβημα.

Τὰ ἐπεισόδια μεταξὺ Ρώσων καὶ Ἰαπώνων εἰς τὰ σύνορα Μογγολίας—Μαντζουρίας συνεχίζονται, συνήφθη νέα ἀερομαχία.

28. ΙΟΥΝΙΟΥ. Εἰς λόγον του ὁ κ. Τσῶρτσιλ προβλέπει κατὰ τοὺς μῆνας Ἰούλιον, Αὐγουστον καὶ Σεπτέμβριον ἐντασιν τῆς διεθνούς κρίσεως.

Ἡ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΕΙΟΥ

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ λήξαντος μηνὸς ἐτελέσθη ἐν τῇ Σχολῇ ἡ ἐπιμνημόσυνη θρησκευτικὴ δέησις ὑπὲρ τῶν ἰδρυτῶν αὐτῆς Βασιλεῖου καὶ Λουίζου Σιβιτανίδου.

Ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἔχει ἡ ἐν τῇ Σχολῇ ἐκτελουμένη παραγγελία δύο ἀνεμοπύργων (ἅτινα ὡς γνωστὸν κινοῦνται ἀνευ μηχανῆς)

Τὰ δύο ταῦτα ἀνεμόπτερα εἶναι παραγγελία τῆς Ἀερολέσχης ἣτις τὰ θέλει πρὸς ἀσκήσιν τῶν μελῶν αὐτῆς.

Τὸ αὐτὸ τμήμα τῆς Σχολῆς (δηλαδὴ τὸ τμήμα Ξυλοδόμων) μελετᾷ σχέδια παλαιοῦ θεσσαλικοῦ ναοῦ διὰ νὰ κατασκευάσῃ τὰ στασίδια τοῦ Εὐχετηρίου Οἴκου τῆς Σχολῆς. Ἡ ἐργασία αὕτη θὰ βραδύνη. Ἀσφαλῶς δὲ—ὡς ὑπολογίζει ὁ Διευθυντῆς τοῦ τμήματος κ. Γεώργιος Οἰκονομίδης—θὰ συντελεσθῇ προηγουμένως ἡ ξυλόγλυπτος διακόσμησις τῆς θύρας τοῦ Εὐχετηρίου Οἴκου. Τὸ γύψινον τέμπλο ἔχει σχεδὸν συμπληρωθῆ παρὰ τῶν γυψουργῶν καὶ οἰκοδόμων μαθητῶν.

Ἐπίσης ἐν τῷ Εὐχετηρίῳ Οἴκῳ ἐργάζεται τὸ διακοσμητικὸν τῆς σχολῆς τμήμα.

Ἡ ἐν τῇ σχολῇ 34ῃ φάλαγγις τῆς Ε.Ο.Ν. ἐνεργεῖ ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος δοκιμαστικὰς παρελάσεις παρασκευαζομένη οὕτω διὰ τὴν παρελάσιν τῆς 3ης Αὐγούστου.

Μετὰ τὰς ἐξετάσεις τῆς σχολῆς, ἡ φάλαγγις δὲν διέκοψεν τὰς ἐργασίας τῆς. Οἱ ἐν Ἀθήναις παραμένοντες φαλαγγίται μαθηταὶ ἐξακολουθοῦν τὴν ἐκπαίδευσίν των, θεωρητικὴν καὶ στρατιωτικὴν.

Ὁ διοικητῆς τῆς φάλαγγος κ. Α. Τσιφλάκος διὰ διαταγῆς αὐτοῦ συνέστησεν ὅπως οἱ φαλαγγίται κατὰ τὰς ἐκδρομὰς καὶ ὅλην τὴν ἐν γένει ζωὴν των, ἐπιδεικνύουν ἀγάπην πρὸς τὰ φυτὰ.

Ἀπὸ τὴν διαταγὴν τοῦ κ. Τσιφλάκου ἀποσπῶμεν τὰ ἑξῆς: «Ἡ ἀγάπη πρὸς τὰ δένδρα καὶ τὰ φυτὰ καὶ γενικῶς πρὸς τὸ πράσινον ἀποτελεῖ ἐν ἐκ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ὄργανώσεως, ὅχι μόνον διότι τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις πολιτισμοῦ, ἀλλὰ κυρίως διότι ὑπαισθέρχεται καὶ εἰς τὸ πλαίσιον τῶν καθηκόντων πρὸς τὴν κοινωνίαν καὶ τὸ κράτος.

Εἶναι ἄλλως τε γνωστὰ αἱ θυσίαι καὶ αἱ προσπάθειαι τῆς Κοινωνίας καὶ τοῦ Κράτους ὑπὲρ τοῦ πρασίνου, εἰς ἃς ἐνεργὸν μέρος ἔλαβεν καὶ ἡ ὀργάνωσις».

ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Κατά τὰς ἡμέρας τῆς συμπληρώσεως τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων Ἰουνίου, ἐπιτροπὴ Σπουδαστῶν ἐζήτησεν νὰ παρουσιασθῇ πρὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῆς Σχολῆς κ. Ν. Π. Ἀπστολοπούλου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπέδωκεν πρὸς τὸν Γενικὸν Γραμματέα καλλιτεχνικὸν ἀνάμνηστικὸν ἔντυπον ἔχον ὡς ἐξῆς :

Εἰς
τοὺς Πρωτοπόρους καὶ Συντελεστὰς
τῆς Σχολῆς
τῶν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν
Ἐπὶ
τῇ Γονίμῳ λήξει
τοῦ Πρώτου καὶ Ἀρχικοῦ
Ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους
Οἱ Σπουδασταὶ
Εὔχονται τὴν Ὀλοκλήρωσιν
τοῦ Σκοποῦ, ὃ ἔθεντο
«Συνείδησις ἐν τῇ Τέχνῃ
καὶ Ἀλήθεια ἐν τῇ Ἐπιστήμῃ».
Ἀθήνησι τῇ 16 Ἰουνίου 1939

Κάτωθεν τοῦ καλλιτεχνικοῦ ταύτου ἔντυπου ἔπαιον αἱ ὑπογραφαὶ πάντων τῶν κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἰουνίου προσελθόντων Σπουδαστῶν.

Ὁ κ. Ν. Π. Ἀπστολόπουλος ἠύχαριστήσεν τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ παρεκάλεσεν τὰ μέλη αὐτῆς νὰ εὐχαριστήσουν ἅπαντας τοὺς ὑπογράψαντας Σπουδαστὰς, τονίσας ὅτι τὸ ἔντυπον τοῦτο θέλει ἰδιαίτερος συγκινήση τὸν Πρόεδρον τῆς Σχολῆς κ. Χαρίλαον καὶ τὸν Ἀντιπρόεδρον κ. Ἀνδρέαν Χατζηκυριακόν, πρὸς τοὺς ὁποίους τὴν ἐπομένην ἡμέραν ὑπέβαλεν τὸ κείμενον αὐτό.

Τὴν 29ην Ἰουνίου συνήλθεν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. Ε. Χαριλάου τὸ Συμβούλιον τῶν Σπουδῶν καὶ ἐξέδωκεν τὰ ἀποτελέσματα τῶν τμηματικῶν ἐξετάσεων Ἰουνίου ἔχοντα οὕτω :

Ἐπὶ 42 προσελθόντων	Ἀριστεύμας εἰς
	Προαχθέντες μὲ βαθμοὺς λίαν καλῶς 29
	Ἐπαναξεταιστέοι εἰς ἓν ἢ καὶ περισσότερα μαθήματα 12

Οἱ ἐπαναξεταιστέοι ὅπως καὶ οἱ μηδὲως προσελθόντες πρὸς ἐξέτασιν κατ' Ἰούνιον θὰ ἐξετασθῶν τὸ φθινόπωρον μεταξὺ 25 Ὀκτωβρίου καὶ 15 Νοεμβρίου, ἀφοῦ προηγουμένως μεταξὺ 20 καὶ 25 Ὀκτωβρίου ὑπογράψουν δήλωσιν προσελεύσεως εἰς ἐξέτασιν ἢ ἐπανεξέτασιν, εἰς τὸ σχετικὸν βιβλίον τῆς Σχολῆς.

Αἱ ἐξετάσεις καὶ ἐπανεξετάσεις τοῦ φθινοπώρου γενήσονται ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὕλης μαθημάτων ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐνηργήθησαν καὶ αἱ ἐξετάσεις τοῦ λήξαντος μηνὸς Ἰουνίου.

Οἱ ἐπιτυχόντες κατὰ τὸν λήξαντα Ἰούνιον (αἵτινες θεωροῦνται πλέον δευτεροετεί) δεόν νὰ ἀνανεώσουν τὰς ἐγγραφὰς των μεταξὺ 1ης Σεπτεμβρίου καὶ 15 Ὀκτωβρίου ἐκτὸς ἂν ἀπόφασις τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου παρατείνει τὴν προθεσμίαν.

Κατὰ τὸ αὐτὸ διάστημα (1ης Σεπτεμβρίου μέχρι 15ης Ὀκτωβρίου) ἐνεργηθῶσονται καὶ αἱ ἐγγραφαὶ τῶν πρωτοετῶν τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους.

Οἱ ἔχοντες ὑποχρέωσιν ἐξετάσεως ἢ ἐπανεξετάσεως κατὰ τὸν Ὀκτώβριον δεόν νὰ ἐνεργήσουν τὴν εἰς τὸ δευτερον ἔτος ἐγγραφήν των, εὐθὺς ὡς ἐπιτύχουν. Καθ' ὅλον τὸ τρέχον θέρος τὸ γραφεῖον τῆς Σχολῆς θὰ λειτουργῇ κατὰ τὰ ἀπογεύματα, κατὰ κανόνα δὲ ἡ ἐπικοινωνία θὰ γίνεται διὰ τῆς πρὸς τὸ τσιγκογραφεῖον «Πρωίας» θύρας.

Ἡ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΟΥ ἩΦΑΙΣΤΟΥ

Τὴν 23ην παρελθόντος μηνὸς ἐν τῇ τεχνικῇ Σχολῇ Ἡφαίστος ἐγένετο συγκέντρωσις τῶν Καθηγητῶν τῆς Σχολῆς, προκειμένου νὰ ἐπικοινωνήσῃ μετ' αὐτῶν ὁ διευθύνων τὴν ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν κ. Εὐάγγελος Ἰατρίδης, διευθυντῆς ἐν τῷ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας Ὑπουργείου.

Κατὰ τὴν συνεδίωσιν ταύτην παρέστησαν καὶ τὰ μέλη τῆς Διοικήσεως τῆς Σχολῆς. Ὁ κ. Ἰατρίδης ἀποταθεὶς πρὸς τοὺς Καθηγητὰς εἶπεν ὅτι ἀπὸ μακροῦ ἐσκόπευεν νὰ ἐπικοινωνήσῃ μετ' αὐτῶν φρονῶν ὅτι τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον καὶ ὅτι διὰ τῆς ἀμέσου καὶ συχνῆς ἐπικοινωνίας καὶ συνεργασίας μεταξὺ τῆς Διοικήσεως τῆς Σχολῆς καὶ τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς ἐξασφαλίζεται ὁ ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἔργου τοῦ Σχολείου συντονισμὸς προσπαθειῶν καὶ ἡ καλλίτερα καὶ ἀποτελεσματικώτερα ἀπόδοσις αὐτοῦ Ἐπιπλέον, ἐτόνισεν ὁ κ. Ἰατρίδης, εἶναι ἐπιβεβλημένη ἡ συνεχὴς διὰ παιδαγωγικῶν συνεδριῶν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συλλόγου παρακολούθησις τῶν ἐργασιῶν τῆς σχολῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ σχολικοῦ ἔτους πρὸς μελέτην τῶν προκύπτόντων ζητημάτων ἐκ τῆς πείρας καὶ ἰδίᾳ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἐνιαίου ἰδεολογικοῦ παλμοῦ καὶ ἰδεολογικῶν κατευθύνσεων, ὡς ταύτας ἀπαιτεῖ τὰ Νέον Κράτος τὸ Κράτος τῆς 4ης Ἀύγουστου. Ἄνευ τοῦ ἰδεολογικοῦ αὐτοῦ περιεχομένου, προσέθεσεν ὁ κ. Ἰατρίδης, τὰ ἔργα τοῦ Σχολείου μένει μονόπλευρον καὶ δὲν δύναται νὰ ἔχη τὰ προσδοκώμενα διὰ τὴν ἐθνικὴν ἐξύψωσιν ἀποτελέσματα.

Ὁ κ. Ε. ΙΑΤΡΙΔΗΣ

Ἐξῆρσεν κατόπιν τὴν ὑψηλὴν, τὴν αὐτόχρημα ἐθνικὴν ἀποστολὴν τῶν τεχνικῶν Σχολῶν διὰ τῶν ὁποίων τὸ Νέον Κράτος θὰ σφυρηλατήσῃ καὶ θὰ ἐξυψώσῃ τὸν μηχανικόν του πολιτισμὸν ἀπαραίτητον διὰ κάθε σύγχρονον καὶ πεπολιτισμένον Κράτος τόσο διὰ τὴν οικονομικὴν του εὐημερίαν ὅσον καὶ διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐθνικῆς του ἀμύνης καὶ ἐπήνεσε μὲ ἐμπνευσμένα λόγια τὴν δρόσμον ἐκ μέρους πάντων τῶν ἐν τῇ Σχολῇ ὑπηρετούντων ἀναγνώρισιν τῶν ἀληθειῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἐκ μέρους ὅλων καταβαλλομένην σύντανον προσπάθειαν διὰ τὴν καλλίτερον δυνατὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἔργου τοῦ «Ἡφαίστου» πρὸς τὰς κατευθύνσεις ταύτας. Ἐξέφρασε τέλος πρὸς πάντας τὰ συγχαρητήρια καὶ τὰς θερμὰς εὐχαριστίας του ὡς μέλος τῆς Δ. Ἐπιτροπῆς καὶ ὡς προϊστάμενος τῆς Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως διαβεβαιώσας τοὺς ὅτι ἐὰν τὸν εὐρωσι πάντοτε παραστάτην καὶ συνεργάτην εἰς τὴν προσπάθειάν των ταύτην ἀλλὰ καὶ ἀντιλήπτορα παντὸς δικαίου προσωπικοῦ των αἰτήματος.

Εἰς τὸν κ. Ἰατρίδην ἀπήντησεν δι' ὀλίγων ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Σχολῆς κ. Σωκράτης Λαδόπουλος, ἐκφράσας τὴν εὐγνωμοσύνην τῆς Σχολῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐἰτα λαβὼν τὸν λόγον ὁ Διευθυντῆς τῆς Σχολῆς κ. Παπαδόπουλος ὠμίλησεν πρὸς τὸν κ. Ἰατρίδην ἐκ μέρους τῆς ὀλότητος τῶν κ. κ. Καθηγητῶν, εὐχαρίστησεν διὰ τοὺς καλοὺς ὑπὲρ αὐτῶν λόγους, καὶ παρέσχεν ἐκ μέρους των τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι ὁ ζῆλος των θέλει πάντοτε διατηρηθῆ ἀκμαίως.

Κατόπιν ὠμίλησαν οἱ καθηγηταὶ κ. κ. Γεωργ. Αἰγινήτης καὶ Ζουμπούλης, οἱ ὁποῖοι ἀνέφεραν ὅτι οὐχὶ ἄπαξ μαθηταὶ ἐκ τοῦ Ἡφαίστου ἀποφοιτήσαντες ἠρίστευσαν εἰς ἄλλας τεχνικὰς Σχολὰς εἰς ἃς μετεγράφησαν, καὶ συνεπῶς δίκαιον εἶναι νὰ ἀυξήσῃ τὸ ὑπουργεῖον τὴν θετικὴν ἀξίαν ἣν ἔχει τὸ δίπλωμα τὸ χορηγούμενον παρὰ τοῦ «Ἡφαίστου».

Ἐν τέλει ἐλήφθη ἀπόφασις ὅπως ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς ἔτους οἱ Καθηγηταὶ συνεδριάξουν συχνότερον, καὶ ἀποκρυσταλοῦντες διὰ τῶν τοιούτων συνεδριάσεων τὰ παιδαγωγικὰ πορίσματα των, ὑποβοηθήσασιν καὶ διὰ τοῦ ἔργου τούτου, τὴν πραγμάτωσιν τῶν ὅσων ποθεῖ ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις νὰ πραγματοποιήσῃ ὑπὲρ τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Ἡμέρας τινὰς ἀργότερον ἐγένετο ἡ ἐτήσια ἐορτὴ τῆς Σχολῆς. Ὁ κ. Ρινόπουλος ἐμίλησεν πρὸς τοὺς παρευρισκομένους ἐπισήμους καὶ κηδεμόνας ὡς πρόεδρος τῆς Σχολῆς. Ἀκολούθως ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς κ. Λαδόπουλος, ὅστις ἀφοῦ ἠύχαριστησεν τὸν ὑπουργὸν τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, διὰ τὸ ἐνδιαφέρον ὅπερ εἰδείξεν διὰ τὴν πρόοδον τῆς Σχολῆς, ἀνέπτυξεν ὅτι ἡ Σχολὴ ἐκτὸς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ σκοποῦ τὸν ὁποῖον ἐτάχθη νὰ ἐκπληρώσῃ ἔχει ὡς κύριον μέλημά της καὶ τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μαθητῶν της ἵνα διὰ ταύτης οἱ ἐργαζόμενοι καὶ φοιτοῦντες ἐν αὐτῇ νέοι ἀποκτήσουσιν κοινωνικὴν συνείδησιν δηλαδὴ συνειδητὴν καθήκοντος πρὸς τὴν ὁλότητα.

Ἀκολούθως ὁ διευθυντὴς τῆς Σχολῆς κ. Παπαδόπουλος ἀνέπτυξε τὰ πεπραγμένα ἐκθέσας λεπτομερῶς τὸν τρόπον ἐργασίας ἐν αὐτῇ.

Εἶτα ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας κ. Καρυνίκας ἀφοῦ ἠύχαριστησεν τὴν διοίκησιν καὶ τὸ προσωπικὸν τῆς Σχολῆς διὰ τὴν ἐν αὐτῇ γενομένην ἐργασίαν, ἀπένευεν εἰς τοὺς ἀριστεύσαντας μαθητὰς τὰ βραβεῖα καὶ τοὺς ἐπαινοὺς.

Κατὰ τὴν τελετὴν παρίστατο καὶ ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Ἀλέξανδρος Κανελλόπουλος, ἐμφρασθεὶς λίαν κολακευτικῶς διὰ τὴν ἐν τῇ Σχολῇ συντελουμένην ἐργασίαν.

ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ

Κατὰ τὸν περελθόντα μῆνα ἐν Γαλλίᾳ εἰς αἰθούσας δημοπρασιῶν, διεξήχθη ἡ πώλησις 146 βιβλίων τῆς βιβλιοθήκης τοῦ ἀειμνήστου Γάλλου Ἀκαδημαῖου Ἀνατόλ Φράνς.

Τὰ 17 ἐξ αὐτῶν, ἀνήκοντα εἰς τὴν σύγχρονον φιλολογίαν, εἶχον δωρηθῆ εἰς τὸν Φράνς ὑπὸ τοῦ Πιερ Λοιτ, τοῦ Πῶλ Βερλαίν, τοῦ Μαρσέλ Προυὶνι καὶ τοῦ Ἐρίλ Ζολᾶ.

Τὰ ἄλλα ἦσαν παλαιὰ βιβλία. Ἐν βιβλίον τοῦ Ραμπελαί Πανταγκρέλ, ἐκδόσεως 1554, ἐπωλήθη ἀντὶ 24.000 φράγκων. Ἄλλο βιβλίον τοῦ ἴδιου ἐκδόσεως 1552, ἐπωλήθη ἀντὶ 17.000 φράγκων. Ὁμοίως ἄλλο τοῦ ἴδιου ἐκδόσεως 1574 ἀντὶ 11.200 φράγκων. Ἐπίσης ἀντὶ 16.800 φράγκων ἐν βιβλίον τοῦ 14ου αἰῶνος ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁραὶ χειρογράφοι».

Ἐπίσης ἀντὶ 12.000 φράγκων ἕτερον χειρόγραφον τῶν ἀρχῶν τοῦ 16ου αἰῶνος. Συνολικῶς ἡ δημοπρασία ἐπέφερε 266.000 φράγκα. Ἐπίσης ἐν Παρισίοις ἐπωλήθησαν ἐν δημοπρασίᾳ 37 ἀνεκδοτοὶ ἐπιστολαὶ τοῦ Ναπολέοντος καὶ 58 ἐπιστολαὶ στενῶν γνωρίμων του, ἀπευθυνόμεναι πρὸς αὐτόν, ἀντὶ 565.000 φράγκων. Αἱ 37 ἐπιστολαί, γραφεῖσαι ὑπὸ τοῦ Ναπολέοντος πρὸς τὴν ἀδελφὴν του Παυλίαν, ἐπωλήθησαν ἀντὶ 513.000 φράγκων.

ΥΑΚΙΝΘΗ Κ. ΦΙΞ

Ὁ κατὰ τὸν περελθόντα μῆνα ἐπισυμβᾶς θάνατος τῆς σεβαστῆς καὶ φιλανθρώπου Δεσποίνης, βαθύτατα συνεινήσεν τὴν κοινωνίαν τῶν Ἀθηνῶν, ἥτις ἀνέκαθεν εἶχε ἐκτιμῆσαι τὴν ἀπαράμιλλον εὐγένειαν τῆς Μεταστάσης. Τὰ φιλάνθρωπα αἰσθήματά της ἐξεδηλώθησαν πάντοτε διὰ πράξεων ἀλτρουϊσμοῦ αἵτινες ἀνεκούριζον τοὺς προσφεύγοντας εἰς αὐτήν, καὶ οὕτω τὰ ψυχικὰ χαρίσματα τῆς Υακίνθης Φιξ εἶχον καταστήσει αὐτὴν ἐκλεκτὸν παράγοντα μιᾶς οἰκογενείας ἥτις ἐκ τῆς ξένης μεταφυτευθεῖσα σχεδὸν ἀφ' ἧς ἀπελευθερώθη ἡ Ἑλλάς, κατέστη ὄχι μόνον οἰκογένεια ἑλληνικὴ, ἀλλὰ καὶ σημαντικὸς συντελεστὴς τῆς ἐπὶ ἑκατὸν καὶ πλέον ἔτη τεχνικῆς καὶ πλουτοπαραγωγικῆς ἐξελίξεως τοῦ τόπου.

Ἡ ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΗ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Ὅταν πρὸ 42 ἀκριβῶς ἐτῶν ἡ Καλλιρρόη Παρρέν μὲ τὸ ρηξικέλευθον καὶ προοδευτικὸν πνεῦμα της Ἰδρυε—ἐν τμημα τῆς Ἑνώσεως Ἑλληνίδων—τὴν πρῶτην ἐν Ἑλλάδι Ἑπαγγελματικὴν Σχολήν, χωρὶς οὐδεμίαν κρατικὴν ὑποστήριξιν, μὲ πόρους τὰς πρώτας συνδρομὰς τῶν Ἰδρυτριῶν της, πόσοι δὲν θὰ ἐσκέφθησαν ὅτι τὸ Ἰδρυμα ἐκεῖνο θὰ διελύετο μετ' ὀλίγον ἐλλείψει πόρων; Καὶ ὁμῶς ἡ Σχολὴ χάρις εἰς τὴν ἀκαταπόνητον ἐργασίαν τῶν Ἰδρυτριῶν της λειτουργεῖ κανονικώτατα ἐπὶ 42 ἔτη καὶ ἐξ αὐτῆς ἀπεφοίτησαν ἑκατοντάδες κοριτσιῶν κατεχόντων ὄχι μόνον βιοποριστικὸν ἐπάγγελμα ἀλλὰ καὶ γενικωτέραν μόρφωσιν ἢ ὅποια τὰ κατέταξε εἰς ἐπίπεδα ἀνωτέραν πολιτισμοῦ.

Προσφάτως εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἡλείρου κατάστημα τῆς Σχολῆς ἐτελέσθη ἡ ἐτήσια σχολικὴ ἐορτή. Ἡ μικρὰ χωροδία τῆς Σχολῆς ἐψάλλε τὸν Ἑθνικὸν ὕμνον καὶ τὸν ὕμνον τῆς Νεολαίας καὶ τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ διάφορα δημοτικὰ τραγούδια καὶ κατόπιν ἡ διευθύντρια ἀνεκοίνωσα ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1938—39 ἀνεγράφησαν εἰς τὴν Σχολὴν 310 Μαθήτριά. Ἐκ τούτων ἀπεφοίτησαν λαβοῦσαι δίπλωμα δεκαπέντε μὲν τῆς ραπτικῆς φορεμάτων, τρεῖς τῶν ἀσπρορρούχων, μία τῶν κεντημάτων, μία τῶν καπέλλων. Ἐδόθησαν δὲ καὶ βραβεῖα ἐν 500 δρχ. εἰς τὴν ἀπόφοιτον πιλοποιόν, ἐν 500 εἰς τὴν τῶν κεντημάτων, δύο ἐκ 350 εἰς τὰς τῶν ἀσπρορρούχων καὶ 4 ἔπαινοι ἐκ δρχ. 250 ἑκάστος εἰς τέσσαρας ἐκ τῶν φορεμάτων.

Οἱ παρευρεθέντες ἠσθάνθησαν κατάπληξιν ὅταν εἶδον φορέματα ὁλόκληρα ραμμένα ἀπὸ κοριτσάκια 13—14 ἐτῶν—χωρὶς βοήθειαν τῆς διδασκαλίας—καὶ φορέματα ἀπογευματινὰ, μεταξωτὰ καὶ ἐπανωφόρια εἰς κομψὰ σχέδια ραμμένα καὶ αὐτὰ χωρὶς βοήθειαν ἀπὸ τὰς διπλωματούχους. Εἶδον ἐπίσης ἀσπρορρούχα πολυτελείας θαυμασίως κεντημένα ἀλλὰ καὶ ἀνδρικά ὑποκάμισα. Τραπέζια πολυτελείας ἀπὸ ποικίλων εἰδῶν ἐργόχειρα, ἀπὸ τὰ λεπτότερα λευκὰ ἐπὶ λινοῦ ἕως τὰ πολυποικίλια εἰς χρωματισμοὺς καὶ μαξιλάρια καὶ τραπεζομανδύλκια. Μία ἐξαιρετικὴ καλαισθησιὰ διέκρινε τὰ ἐργόχειρα αὐτὰ ὀφειλομένη εἰς τὰς ἀρμοδίας ἐφόρους. Ἰδιαιτέρως ἐθαυμάσθησαν τὰ προωρισμένα διὰ τὴν Ἐκθεσὶν Θεσσαλονίκης λευκὰ τραπεζομάνδηλα. Ἐπίσης θαυμάσια καὶ κομψότατα ἦσαν τὰ καπέλλα καὶ τὰ ἄνθη τὰ ὁποῖα ἐξέθεσε ἡ τελειόφοιτος τῆς πιλοποιίας. Ἐν τέλει οἱ κεκλημένοι ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἐκθεσὶν μαγειρικῆς ὅπου ὀρατικώτατα φαγητὰ, ἔργα τῶν μαθητριῶν, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς ἐφόρου κ. Ρουσέν ἦσαν ἐκτεθειμένα: βολοβάν, κοτόπουλα γεμιστὰ, ψάρι μαγιονέζα, κροκέττες, petits fours τεχνικώτατα, καὶ νοστιμώτατοι μεζέδες ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἐγεύθησαν ὅλοι ὡς καὶ ἀπὸ τὸ ὄραϊον παγωτόν.

Ἡ Διοκοῦσα Ἐπιτροπὴ τῆς τελευταίας διετίας ἀποτελουμένη ἀπὸ τὰς κ. κ. Μ. Τ. Μομφεράτου, Μ. Ν. Γερακάρη, Ἐλ. Ν. Τρικούπη, Μ. Α. Ρουσέν, Ἀθ. Μοντουάρι καὶ Μ. Καλάση εἶχε τὴν τύχην νὰ δεχθῆ τὸ ὑπὲρ τῆς Σχολῆς κληροδότημα τῆς ἀειμνήστου Ἑλένης Ἐμπεδοκλέους, τὸ ὁποῖον κοινῇ ἀποφάσει κατέστη εἰς τὴν Ἐθν. Τράπεζαν ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς πυρὴν διὰ τὴν ἀπόκτησιν ἰδίου οἰκῆματος τῆς Σχολῆς ὅποτε καὶ μόνον θὰ δυνηθῆ νὰ ἐξελιχθῆ αὕτη κατὰ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς νεωτέρας παιδαγωγικῆς, εἴθε ἡ Ἐθν. Κυβέρνησις ἢ μεριμνῶσα ἴσως διὰ τὸν λαὸν νὰ θελήσῃ νὰ συνδράμῃ εἰς ἐκπλήρωσιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

M.M.

Ἡ ἐν ΒΑΣΙΓΚΤΩΝ ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

Ἡ ἤδη κτιζομένη Πινακοθήκη Βασιγκτώγος ἀπέκτησεν τὴν συλλογὴν τοῦ Σαμουήλ Κρέες ἥτις εἶναι ἀπὸ τὰς σπουδαιότερας συλλογὰς ἔργων τῆς Ἱταλικῆς Τέχνης. Ἐχει δὲ ἡ συλλογὴ αὕτη ἀξίαν ἄνω τῶν 2 δισεκατομμυρίων δραχμῶν. Περιλαμβάνει 375 ἔργα ζωγραφικῆς καὶ 18 ἔργα γλυπτικῆς.

Ἐκ τῶν κυριωτέρων ἔργων τῆς συλλογῆς εἶναι «Τὸ προσκύνημα τῶν ποιμένων» τοῦ Τζορτζόνε, ἢ «Παναγία μὲ τὸ βρέφος» τοῦ Λίππι καὶ ἡ «Γυναῖκα μὲ καθρέπτην» τοῦ Τισιάνο.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΤΟΥ ΤΡΕΧΟΝΤΟΣ ΕΤΟΥΣ

Συντάσσεται υπό την εποπτείαν του κ. ΑΛΕΞ. Θ. ΦΙΛΑΔΕΛ
ΦΕΩΣ, τέως Διευθυντοῦ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου.

11. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ. Ὁ ἀθηναϊκὸς τύπος ἀναφέρει θρασυτάτην κλοπὴν εἰς τὸ Μουσεῖον Ἡρακλείου τῆς Κρήτης.

Λεία τῆς κλοπῆς ἦσαν δακτυλιόλιθοι καὶ σμαραγδόλιθοι τῆς Μινωϊκῆς ἐποχῆς, χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ ἀρχαῖα νομίσματα καὶ ἑρᾶσται αὐτῆς δύο φύλακες τοῦ Μουσείου.

Οἷτοι κατώρθωσαν ἀπὸ καιροῦ νὰ ξεκλειδώνουν τὰ ἐκ ξύλου καὶ ὕλου κιβώτια—μόστρες—ὅπου εἶναι τοποθετημένοι οἱ θησαυροὶ τοῦ ἀρχαίου πολιτισμοῦ, νὰ ὑποκλέπτουν τὰ ἐξ αὐτῶν πολυτιμότερα καὶ νὰ τὰ ἀντικαθιστοῦν μὲ ἄλλα, ὥστε ἡ λαθροχειρία τῶν νὰ μὴ γίνεται ἀντιληπτή. Ἐβαζαν, δηλαδή, ἢ ἀπομιμίσεις τῶν κλεπτομένων ἢ ἄλλα ἀρχαῖα ἀντικείμενα μικροτέρας καλλιτεχνικῆς καὶ ἀρχαιολογικῆς ἀξίας. Ἡ ἀφαίμαξις, τοιοῦτοτρόπως, θὰ συνεχίζετο, ἀγνώστον ἐπὶ πόσον καιρὸν, ἂν μίαν ἡμέραν ὁ διευθυντὴς τοῦ Μουσείου Ἡρακλείου κ. Πλάτων δὲν ἀντελαμβάνετο ὅτι ἀπὸ μίαν προθήκην ἔλειπε μία χρυσῆ δορκάς. Τὸ θράσος τῶν κλεπτῶν μὲ τὰς «προηγούμενας τῶν ἐπιτυχίας», ὑπερέβη, μὲ ἄλλα λόγια, τὰ ὅρια καὶ εἶχαν διαπράξει κλοπὴν, τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο πολὺ χτυπητόν. Ἡ κλαπέισα δορκάς ἦτο ἐκ τῶν καλυτέρων εὐρημάτων ποῦ ἀπέδωσαν αἱ κατὰ καιροὺς ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν Κρήτην, θεωρεῖται ἀπὸ τὰς χαρακτηριστικώτερας ἐκδηλώσεις τῆς τέχνης τῆς ἐποχῆς τοῦ Μίνως. Ἐκπληκτὸς δὲ κ. Πλάτων διὰ τὴν ἐξαφάνισιν τῆς δορκάδος, διέταξε γενικὸν ἔλεγχον εἰς τὰς προθήκας καὶ τὰ ἀρχεῖα τοῦ Μουσείου. Τότε καὶ ἀπεκαλύφθη ἡ σειρά τῶν λαθροχειριῶν. Ἐλείπαν ἐκτὸς τῆς δορκάδος περὶ τοὺς ἑκα δακτυλιόλιθοι καὶ σμαραγδόλιθοι—πέτρες μὲ γλυπτὰς ἐκ' αὐτῶν παραστάσεις ἐξαιρετικῆς τέχνης τῶν Μινωϊκῶν χρόνων. Τὸ γεγονός ἐστὶν οἱ κλέπται εἶχαν ἀντικαταστήσει τὰ ἐξαφανισθέντα ἀντικείμενα μὲ ἀπομιμήσεις καὶ ἄλλα τοιαῦτα, μικροτέρας ἀξίας ἀπὸ τὰ πληθωρικῶς ὑπάρχοντα εἰς τὰ ἄλλα διαμερίσματα τοῦ Μουσείου, ἤγαγεν εἰς τὴν σκέψιν, ὅτι μᾶλλον ὑπάλληλοι τοῦτου ἦσαν οἱ ἑρᾶσται.

14. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ. Ἀνακοινῶνται ὅτι ἡ διεύθυνσις τῆς ἐταιρείας «Κοντάκ», μερίμνη τῆς διευθύνσεως τῆς τουριστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ ὕφυπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ, ἐπέτυχεν νὰ λάβῃ περὶ τὰς 500 ἐγχρώμους φωτογραφίας τῆς Ἀκροπόλεως διὰ τὸ περίπτερον τῆς ἐταιρείας εἰς τὴν Ἐκθεσὶν τῆς Νέας Ὑόρκης.

16. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ. Ἀναγράφεται ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ ἀναστήλωσις τῆς Ἐνετικῆς Λέσχης Ἡρακλείου.

Ἡ σωζομένη ἐν Ἡρακλείῳ Ἐνετικὴ Λέσχη εἶναι ἕν ἀπὸ τὰ λαμπρότερα μνημεῖα τῆς ἐν Κρήτῃ ἐνετοκρατίας (1210—1669). Εὐθὺς ὡς οἱ Ἐνετοὶ ἔγιναν κύριοι τῆς νήσου, νικήσαντες τοὺς Γενουάτας, ἐπεδόθησαν εἰς τὴν ὀχύρωσιν αὐτῆς καὶ εἰς τὸν ἐξωραϊσμὸν τοῦ Χάνδακος (Ἡρακλείου), τὸν ὁποῖον κατέστησαν πρωτεύουσαν τῆς νήσου. Ἐκ τῶν πολλῶν δημοσίων οἰκοδομημάτων, τὰ ὁποῖα ἀνήγειρον οἱ Ἐνετοὶ, ὅπως τὸ δουκικὸν μέγαρον, τὸ μέγαρον τοῦ ἀρχιστρατήγου, τοῦ λατίνου ἀρχιεπισκόπου κλπ. μεγαλοπρεπέστερον ἦτο ἡ Λέσχη (Λότζια), σὺνηθεὶς οἰκοδόμημα, τὸ ὁποῖον ἀνήγειρον οἱ Ἐνετοὶ εἰς πᾶσαν πόλιν καὶ ἀποικίαν κατ' ἀπομίμησιν τῆς ἐν Ἐνετίᾳ περιφάνους λέσχης. Εἰς τὴν Λότζια, ἀποτελοῦσαν τόπον τινα τὸ δημαρχεῖον, συνεδρίαζον οἱ εὐγενεῖς τιμαριοῦχοι, συνέζητουν οἱ πρόκριτοι οἰκονομικά καὶ πολιτικά ζητήματα καὶ ἐτέρποντο μὲ τυχερὰ παιγνίδια κλπ.

Εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐταιρείας ὠμίλησε ὁ καθηγητὴς κ. Φαίδων Κουκουλὴς «περὶ τῆς ταφῆς εἰς τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους». Παρὰ τὴν ἐπιθανάτιον κλίνην, εἶπεν, ἔκαλεῖτο ἐκ τῶν πρώτων ὁ νοτάριος, ὁ συμβολαιογράφος, ἵνα ὁ μελλοθάνατος κάμῃ τὴν διαθήκην του, ὅταν ἀκόμη διεστῆρι εἴσως τὰς φρένας του. Ἀκολουθῶς ἔκαλεῖτο ἱερεὺς, τοῦ ὁποῦ ἢ ἐμφάνει εἰς τὴν οἰκίαν ἦτο ἀσφαλὲς προμήνυμα θανάτου, δι' αὐτὸ καὶ ἔδιδε τὸ σὺνθημα εἰς τὴν ἔκρηξιν τῶν κοπετῶν καὶ τῶν γόνων τῶν οἰκείων. Ὅπως καὶ σήμερον οὕτω καὶ τότε ἦτο κοινὴ ἡ πίστις ὅτι ὀλίγον προτοῦ νὰ ἐκπνεύσῃ ὁ ἄνθρωπος, προτοῦ νὰ ἀπέλθῃ διὰ τοὺς πλείονας—νὰ πάῃ μὲ τοὺς πολλοὺς, ἔβλεπεν ἀγγέλους καὶ συνωμίλει μετ' αὐτῶν. Ὑπέρτατον καθήκον διὰ τοὺς μᾶλλον

προφιλεῖς τῶν οἰκείων τοῦ ἀποθνήσκοντος ἦτο νὰ τοῦ κλείσουν τὰ μάτια καὶ τὸ στόμα. Τὸ πρᾶγμα ἀναμφισβητήτως ἔχει τὴν πηγὴν του εἰς τὴν παναρχαίαν παράδοσιν, ἀφοῦ ὡς γνωρίζομεν ὁ Ὀμηρὸς παρουσιάζει τὸν Ἀγαμέμνονα θρηνοῦντα, διότι δὲν εὐρέθη κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἰδικούς του νὰ τοῦ κλείσῃ τὸ στόμα καὶ τὰ μάτια. Ἀκολουθῶς ἤρχιζον αἱ προετοιμασίαι διὰ τὴν ταφήν. Ἡ ἀντιληψὶς ὅτι οἱ νεκροὶ ἐθάπτοντο διὰ λόγους ὑγιεινῆς δὲν εἶναι ὀρθή. Ἢδη οἱ ἀρχαῖοι ἐπίστευον ὅτι ἡ ταφή ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ νεκροῦ. Ὁ ἄταφος δὲν ἤμποροῦσε νὰ διαβῇ τὴν Ἀχερουσίαν καὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰ Ἡλύσια. Δι' αὐτὸ καὶ ὁ Πάτροκλος παρακαλεῖ τὸν Ἀχιλλεὺς νὰ τὸν θάψῃ τὸ ταχύτερον, διὰ νὰ περάσῃ τὰς πύλας τοῦ Ἄδου, αἱ ὁποῖαι ἄλλως τοῦ εἶναι κλεισταί. Ἦτο φυσικὸν ὁ χριστιανισμὸς νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ἀρχαῖον ἔθιμον, ἀφοῦ μάλιστα μίαν ἀπὸ τὰς βάσεις τῆς πίστεώς του εἶναι ἡ ἀνάστασις τῶν νεκρῶν.

Πρώτη πρᾶξις τῆς κηδείας ἦτο τὸ μυρολογεῖν, ἐξ οὗ καὶ τὸ μυρολογεῖν, ἦτοι περιχύνω τὸν νεκρὸν μὲ μύρα, ἀπὸ το ὁποῖον προέρχεται καὶ τὸ σημερινὸν μοιρολογεῖν, διότι τὸ μυρολόγημα τοῦ νεκροῦ συνωδεύετο ἀσφαλῶς καὶ μὲ θρήνους. Ἀκολουθῶς ὁ νεκρὸς ἐλαζαρόνετο, ἦτοι ἐτυλίσσετο ὡς ὁ Λάζαρος μὲ ταινίας, σὺνήθεια ποῦ ζῆ ἀκόμη εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ἐπειτα ἠλείφετο μὲ μύρον εὐχελαίου παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς ἐκκλησίας, εἰς πολλὰ δὲ μέρη διὰ νὰ τὸν ἀπαλλάξουν κάθε ἀμαρτίας καὶ τὸν παρουσιάσουν πανάγον πρὸ τῆς θείας δικαιοσύνης τὸν ἐβαπτίζον καὶ τὸν μετελάμβανον τῆς θείας κοινωνίας παρὰ ρητὴν ἐπίσης ἀπαγόρευσιν τῆς ἐν Καρθαγένῃ συνόδου. Τῶν ἀρχιερέων ἐδέοντο αἱ σιαγόνες ἐπειδὴ κάποτε ἐδέθησαν αἱ σιαγόνες τοῦ πατριάρχου Μεθοδίου, τὰς ὁποίας τοῦ εἶχον ἐξαρθρῶσιν οἱ εἰκονομάχοι, εἰς δὲ τὰς χεῖρας γενικῶς τῶν κληρικῶν ἐτοποθετεῖτο ἅγιος ἄρτος διὰ νὰ ἀποδιώκῃ τοὺς δαίμονας. Οἱ νεκροὶ ἐνεδύοντο τὰ καλλίερά των φορέματα λευκοῦ χρώματος σὺνήθως, καὶ ἐτοποθετοῦντο ἐπὶ τοῦ φερέτρου, ὅπου τοὺς ἐρρίπτοντο ἄνθη καὶ σὺνηθέστατα τὰ μαλλιά τῆς κεφαλῆς τῶν οἰκείων των.

Μετὰ τὰς προετοιμασίας αὐτὰς ἤρχιζαν οἱ θρῆνοι καὶ οἱ κοπετοὶ. Αἱ γυναῖκες ἔλιον τὴν κόμην, ἐτίλλον τὰς τρίχας τῆς καὶ κατέβαινον τὰς παρείας τῶν μέχρι σημείου αἱματορροῆς, ἢ δὲ σὺνήθεια ἦτο ἀσφαλῶς λειψανόν τῶν ἀρχαίων ἀνθρωποθυσιῶν εἰς τοὺς νεκρούς. Αἱ ἐπ' ἀμοιβῇ θρηνοδοί, οἱ μοιρολοῖστρες ἔκαμαν τὸν μεγαλειότερον θόρυβον διὰ τοῦτο καὶ ἐπέσυρον τὴν δριμύτην κατάκρισιν τῶν πατέρων τῆς ἐκκλησίας. Ὅχι δὲ μόνον οἱ κοινοὶ θνητοὶ ἀλλὰ βασιλεῖς καὶ βασιλίσσαι ἀκόμη ἀναφέρονται νὰ σχίζουσιν τὰ φορέματά των, νὰ κυλῶνται εἰς τὸ ἔδαφος, καθ' ἣν ὥραν ἔκαναν τὸ μοιρολόγι «τὸ ἀνάκλημα» ἀγαπημένου των. Ὁ Χρυσόστομος κατέκρινε σφοδρότατα τὰς ὑπερβολὰς αὐτὰς φθᾶσας μάλιστα μέχρι τοῦ σημείου νὰ κηρύττῃ, ὅτι δὲν ἐπρόκειτο περὶ ἐκδηλώσεων φυσικῶν, ἀλλὰ περὶ ἐκδηλώσεων αἱ ὁποῖαι ἀπεσκόπουν νὰ κινήσουν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παρισταμένων καὶ νὰ διευκολύνουν ἐν καιρῷ τὴν σύναψιν νέων συνουσιῶν. Μετὰ τοὺς θρήνους ἐγένετο τὸ ἐξόδιον, τὸ σημερινὸν ξόδι. Τὸ φερέτριον, τὸ ὁποῖον σημειωτέον περὶ βασιλείας καὶ ἀρχόντων ἦτο πολλακίς χρυσοῦν ἢ ἀργυροῦν ἐσυκόνετο ἐπὶ τῶν ὤμων. Μεταξὺ ἄλλων παρηκολούθουν καὶ οἱ δοῦλοι τοὺς ὁποῖους διὰ τῆς διαθήκης τοῦ ὁ ἀποθανῶν ἀφινεν ἐλευθέρους, φέροντες ὕφασμα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς.

Ἡ ταφή ἐγένετο πάντα τὴν ἡμέραν. Ὁ χριστιανισμὸς δὲν ἀπεδέχθη τὸ ἔθιμον τῶν ἀρχαίων οἱ ὁποῖοι ἔθαπτον τοὺς νεκρούς των τὴν νύκτα, διότι τοὺς ἐθεώρουν μέχρι τοιοῦτου σημείου μολυσμένους ὥστε νὰ εἶναι ἱκανοὶ νὰ μολύνουν καὶ αὐτὰς τὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου.

Μόνον εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Ἰουλιανοῦ ἔγινε κάποια ἐξαιρέσις. Ἐπίσης εἰς τὴν Κρήτην οἱ Βενετοὶ ἀγνώστον διατὶ ἀπηγόρευσαν νὰ γίνωνται τὴν ἡμέραν οἱ ἐνταφιασμοὶ τῶν χριστιανῶν τῆς νήσου. Ὡς μανθάνομεν ἀπὸ φράσεις τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας οἱ νεκροὶ, ἐκτὸς ἐξαιρετικῶν περιπτώσεων, ἐκηδεῦντο ἀκάλυπτοι. Ἡ καθύστερ τῶν νεκρῶν μολονότι δὲν ὑπῆρχε ἀπαγορευτικὴ διάταξις τῆς ἐκκλησίας οὐδέποτε ἐφηρμόσθη εἰς τὴν πρᾶξιν, καὶ τοῦτο ἀσφαλῶς, διότι ἐθεωρεῖτο ὡς κάτι τὸ ἀντιτιθέμενον πρὸς τὴν ἐκ νεκρῶν ἀνάστασιν ὅλων τῶν κεκοιμένων κατὰ τὴν δευτέραν παρουσίαν. Ὁ νεκρὸς ἐτίθετο ἐντὸς τοῦ τάφου μὲ τὸ μέτωπον πρὸς ἀνατολὰς, διότι ἐξ ἀνατολῶν ἀιανμένεται νὰ ἔλθῃ πάλιν ὁ Κύριος εἰς τὸν κόσμον καὶ ὁ νεκρὸς πρέπει νὰ τὸν ἀντιληφθῇ ἐγκαίρως διὰ νὰ ἔγερθῇ εἰς προῦπάντησιν. Ἐντὸς τοῦ τάφου ἐρρίπτοντο μύρα, οἶνος, νομίσματα κλπ., πρᾶγμα ποῦ ἐγένετο ἐνίοτε ἀφορμὴ τυμβωρυχιῶν. Ἀκόμη καὶ αἱ χροσάματα κατὰ τὸ ἀρχαῖον ὑποδείγμα δὲν ἔλειπον καὶ ὁ ὀβολὸς διὰ τὰ πορθητεῖα τῆς Ἀχερουσίας ἐτίφετο εἴτε εἰς τὸ στόμα εἴτε κάπου ἐντὸς τῶν ἐνδυμάτων.

Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Κουκουλῆς ὠμίλησε διὰ τὸ πένθος τῶν συγγενῶν, διὰ τὰ μνημόσυνα καὶ διὰ τὰ κρατοῦντα προκειμένου περὶ τοῦ ἑνταφιασμοῦ τῶν αὐτοκρατόρων, τῶν ὁποίων αἱ σοροὶ μετὰ τὰ διατυπώσεις ποὺ προηγούνται ἐσηκόνοντο ἀπὸ τὰ ἀνάκτορα ὅταν ἠκούετο ὁ «ἐπὶ τῆς καταστάσεως», ὁ ἔχων δηλαδὴ τὸ παράγγελμα τῆς ἡμέρας, ὅπως θὰ ἐλέγομεν σήμερον ἀνώτερος ἀξιωματοῦχος νὰ ἀναφωνῇ «ἔξελθε βασιλεῦ, ἢ αὐγούστα σὲ καλεῖ ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν κυριεῶντων» καὶ μετεφέροντο πρὸς ἑνταφιασμὸν εἰς τὰς πολυτίμους λάρνακας τοῦ ναοῦ τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τὰς ὁποίας ἐλήστευσαν οἱ σταυροφόροι κατὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Βασιλευούσης τὸ 1204.

Ὁ κ. Κουκουλῆς παρουσίασεν εἰς τὸ ἀκροατήριον πλῆθος φωτεινῶν εἰκόνων σχετικῶν μὲ τὸ θέμα του καὶ κατέληξε τολῶν ὅτι μετὰ τὴν ἀλλοίωσιν καὶ τὰ περὶ ταύτης ἔθιμα τῶν Βυζαντινῶν ἀποτελοῦν ἰσχυροτάτην ἀπόδειξιν τῆς ἀκαταλύτου συνεχείας καὶ συνοχῆς τοῦ ἔθνικοῦ βίου τῶν Ἑλλήνων ἀπὸ τοῦ ἀπώτατου παρελθόντος μέχρι τῶν κλασικῶν χρόνων, μέχρι τῶν χρόνων τῆς αὐτοκρατορίας, μέχρι αὐτῶν τῶν ἰδικῶν μας χρόνων.

17. ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ. Πληροφορίαι ἐκ Πιερσιῶν ἀναφέρουν ὅτι εἰς τὸ ὑπὸ ἐκτόπων τεύχος τοῦ «Voyage en Grèce» ὁ ἔφορος τοῦ Μουσείου τοῦ Λούβρου κ. Ζὰν Σαρμπωνῶ παλαιὸς μαθητὴς τῆς γαλλικῆς σχολῆς Ἀθηνῶν, ἀφηγεῖται τὰς περιπετείας δύο ἀριστουργημάτων τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης. Καὶ εἶναι ταῦτα ἡ Νίκη τῆς Σαμοθράκης καὶ ἡ Ἀφροδίτη τῆς Μήλου. Ἡ Νίκη τῆς Σαμοθράκης ἀνευρέθη τὸ 1863 κατὰ τὰς ἀνασκαφὰς ἃς διηύθυνεν ἐκεῖ ὁ τότε ἐν Ἀδριανουπόλει πρόξενος τῆς Γαλλίας Σαρλ Σαμπουαζώ. Γράψας οὗτος τὰς ἀφηγήσεις του λέγει ὅτι εἶδεν μίαν ἡμέραν νὰ διαγράφεται «κάτωθεν ἐλαφροῦ γήινου στρώματος ἢ καμπίλη ὠραίου μαρμάρου μεγέθους 50 ἑκατοστομέτρων. Ἦτο τὸ στήθος γυναικός».

Ἡ δὲ πρώτη ἔρευνα ἣτις ἐγένετο εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον τῆς ἀρχαίας Στοῆς, ἔφερεν εἰς φῶς τὸ ἀγαλμα τῆς νίκης θαμμένον εἰς 2 μέτρα βάθους. Οἱ ἐργάται τῶν ἀνασκαφῶν ἐκθαμβοὶ ἔσπευσαν νὰ ἀναφέρουν «κύριε βρήκαμε μίαν γυναῖκα». «Διήλθομεν δὲ πολλὰς ἄλλας δραματικὰς στιγμὰς ἰδίως κατὰ τὴν μεταφορὰν τῆς Νίκης εἰς τὴν προκυμαῖαν, ἐπάνω εἰς τοὺς τροχοὺς οὓς μᾶς ἐπρομήθευσεν τὸ γαλλικὸν πολεμικὸν «Αἰάκιον» καὶ ἐπάνω εἰς ἓνα πολὺ δυσκόλον μονοπάτι 1200 μέτρων, ἀνάμεσα ἀπὸ δένδρα καὶ χανδάκια».

Ἡ Νίκη ἔμεινε ἐπὶ 15 ἔτη ἐκεῖ ἕως ὅτου ὁ Σαμπουαζώ τῇ βοήθειᾳ τοῦ πληρώματος τοῦ καταδρομικοῦ «Λατοῦλ—Τρεβίλ» ἐπιβιβάσῃ τὰ 24 μεγάλα μάρμαρα ἃτινα ἀποτελοῦν τὴν ὅλην σύνθεσιν τοῦ μνημείου καὶ τὰ μεταφέρει εἰς τὴν Γαλλίαν. Τὸ ἀγαλμα εἶναι τῶρα εἰς τὴν κεντρικὴν σάλαν τοῦ Λούβρου.

Ὁ κ. Σαρμπωνῶ δὲν παραδέχεται τὴν γνώμην ὅτι κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὸ ἀγαλμα εὕρισκετο ἐν ὑπαίθρῳ. Πιστεύει ὅτι τοῦτο εἶχεν στηθῆ εἰς ὑπόστεγον τοῦ ὁποίου ἡ μία πλευρὰ ἀνοικτὴ ἀφίενεν τὴν Νίκην νὰ εἶναι ὁρατὴ ἀπὸ τὴν θάλασσαν. Εἶχεν στηθῆ ἀπὸ τὸν τεχνίτην τῆς εἰς τρόπον ὥστε ὁ θεατὴς νὰ βλέπῃ ἀπ' ἔξω τὰ 3/4 τοῦ ἀριστεροῦ προφίλ καὶ ὅχι ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ προσώπου. Οὕτω ἐξηγεῖται διατὶ ἡ δεξιὰ πλευρὰ τοῦ ἀγάλματος εἶναι ὀλιγώτερον «δουλεμένη» ἀπὸ τὸν τεχνίτην. Ὁ κ. Σαρμπωνῶ φρονεῖ ὅτι καὶ τὸ Λοῦβρ ἔπρεπε νὰ σεβασθῆ τὴν κλίσιν, ποὺ εἶχεν κατὰ τὴν ἀρχαιότητα τὸ ἀγαλμα καὶ νὰ μὴν τοῦ δώσῃ τὴν στάσιν ἣν ἔχει νῦν, ὅποτε ἡ Νίκη βλέπει κατὰ πρόσωπον. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν περιπέτειαν τῆς ἀνευρέσεως τῆς Ἀφροδίτης τῆς Μήλου ὁ κ. Σαρμπωνῶ ἀναφέρει τὸν Γάλλον προξενικὸν ὑπάλληλον Μπρέστ μεταβάντα ἐν Μήλῳ τὸ 1820. Ὁ Μπρέστ εἰς γράμμα του πρὸς τὸν τότε ἐν Σμύρνῃ Γάλλον πρόξενον ἔγραψεν: «Ἐνας χωρικὸς μοῦ εἶπεν πῶς βρῆκε θαμμένην μίαν Ἀφροδίτην ποὺ κρατεῖ στὸ χέρι τῆς τὸ μῆλον τῆς ἔριδος. Τὸ ἀγαλμα εἶναι «λίγο» ἀκρωτηριασμένον. Τὰ μπράτσα εἶναι σπασμένα, τὸ δὲ σῶμα εἰς δύο»!

Ὁ Μπρέστ ἐπρότεινε εἰς τὸν χωρικὸν τὴν ἀγορὰν τοῦ ἀγάλματος ὁ χωρικὸς ἐδέχθη. Οἱ ἄλλοι ὁμοῦ χωρικοὶ ἀρ' ἧς ἐγένετο ἡ ἐκταφὴ τοῦ ἀγάλματος ἤρχισαν ἀλοθανόμενοι λατρεῖαν πρὸς αὐτό. Ὁ δὲ καλόγηρος Οἰκονόμου ἐκ φόβου μὴν γίνῃ ἢ πώλησις ἀπήγαγε κρυφὰ τὴν Ἀφροδίτην μίαν νύκτα καὶ τὴν ἔκρυψεν. Ἀλλ' ἐν τέλει ὁ Μπρέστ μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Γάλλου προξένου τῆς Σμύρνης Ντέ Μαρσελύς ἐπέτυχεν διὰ τοῦ χωρικοῦ ποὺ τὴν εἶχεν εὕρη, νὰ τὴν ἐπανεῦρῃ καὶ νὰ τὴν ἀγοράσῃ ἀντὶ τιμῆματος, ἑκατὸ φράγκων.

Ἰάντως ἡ παράδοσις καὶ ἡ μεταφορὰ τῆς Ἀφροδίτης ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ πολεμικοῦ ἐγένετο χωρὶς ἄλλα ἐπεισόδια, ὁ δὲ κ. Σαρμπωνῶ καταρρίπτει ἐπὶ τῇ βάσει ὠρισμένων χρονικῶν, τὰ περὶ συμπλοκῆς μετὰ τῶν γάλλων ναυτῶν καὶ

τῶν νησιωτῶν, οἱ ὁποῖοι δὲν ἤθελαν νὰ ἀποχωρισθοῦν τῆς θεᾶς των, συμπλοκῆς κατὰ τὴν ὁποίαν ἔσπασαν, τὰ μπράτσα τοῦ ἀγάλματος.

Ὁ κ. Σαρμπωνῶ βεβαιώνει ὅτι ἡ Ἀφροδίτη ἀνευρέθη χωρὶς μπράτσα καὶ ὅτι ἐκεῖνα, ποὺ εἶχεν εὕρη στὸ χωράφι του ὁ χωρικὸς τῆς Μήλου Γιώργος, δὲν ἦσαν, οὔτε ὡς τέχνη, οὔτε ὡς ἀναλόνια, τὰ μπράτσα τῆς Ἀφροδίτης.

Ὁ κ. Σαρμπωνῶ δὲν συμφωνεῖ ἐπίσης μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ κ. Γ. Δροσίνη, εὐχομένου νὰ ξαναγυρίσῃ ἡ θεὰ στὸ χῶμα τῆς Ἑλλάδος. Καὶ γράφει:

«Ἡ Ἀφροδίτη καὶ ἡ Νίκη τῆς Σαμοθράκης, πρέσβειρες τῆς ἑλληνικῆς ἀμορφίδος, ζῶσαι στὴ Γαλλίαν, προσέφεραν ἀνεκτίμητες ὑπηρεσίες στὸν ἑλληνισμό. Ἡ παρουσία τους στὸ Λοῦβρ συνετέλεσε νὰ μέγιστο στὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀνιδιοτελῶν καὶ γονίμων ἔργων τῆς γαλλικῆς σχολῆς τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ αἱ γαλλικαὶ ἀνασκαφαὶ καὶ οἱ ἀναδοθέντες θησαυροὶ τῆς Δήλου, τῶν Δελφῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐνδόξων τάφων τῆς Ἑλλάδος, κάμνουν τὴ Γαλλίαν ἀξιαν νὰ διατηρῇ αὐτὴν τὴν ἐγγύησιν τῆς ἑλληνικῆς φιλίας: τὴν Ἀφροδίτην καὶ τὴν Νίκην τῆς Σαμοθράκης...»

Εἰς τὴν ἀνωτέρω διατριβὴν τοῦ ἐπιφανοῦς Γάλλου ἐπιστήμονος ὁ κ. Φιλαδελφεὺς ἔχει νὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ συμπλοκὴ ἐν Μήλῳ ἐγένετο, καὶ ἐξηκριβωμένον τυγχάνει ὅτι κατὰ τὴν συμπλοκὴν ἔπεσαν καὶ ἐχάθησαν εἰς τὴν θάλασσαν οἱ βραχιόνες τοῦ ἀγάλματος.

3. ΜΑΡΤΙΟΥ. Ἀναγράφεται ἡ εἰδησις ὅτι ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν τῆς Αἰγύπτου ἐξέδωκε πρὸς τὰς ἀστυνομικὰς ἀρχὰς αὐστηρὰς διαταγὰς ἐν σχέσει μὲ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν προστασίαν τῶν μνημείων τέχνης καὶ ἰδίως τῶν Πυραμίδων.

Συγκεκριμένως παρατηρήθη ὅτι οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὰς Πυραμίδας περιηγηταὶ συναποκομίζουσι ὡς «ἐνθῦμα» θραύσματα λίθων ἐκ τῶν μνημείων τούτων.

(Θὰ συνεχίσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς τὴν δημοσίευσιν τοῦ παρόντος ἡμερολογίου, εὐρύνοντες τοῦτο—ὅσον μᾶς εἶναι δυνατόν—ἰδίως ὡς πρὸς τὰ ἀρχαιολογικὰ γεγονότα τῶν ἀπὸ Μαρτίου καὶ ἐντεῦθεν μηνῶν, ἃτινα εἶναι γεγονότα σημαντικὰ).

Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον

τῶν

“ ΝΕΩΝ ΔΡΟΜΩΝ ”

Θὰ δημοσιευθοῦν σὺν τοῖς ἄλλαις: Ν.Ι. Κοκίδου ἀντιστρατήγου, μελέτη περὶ καταλήψεως τῆς Θεσσαλίας τὸ 1881, ἀποτελοῦσα συνέχειαν τῶν ὄσων εἰς προηγούμενον τεύχος ἔγραψεν (βάσει ἐπισήμου ἀρχείου) ὁ κ. Κοκίδης περὶ καταλήψεως τῆς Ἠπείρου.

Μεταφράσεις ἀπὸ ἔργων τῆς ἐπιφανοῦς Ἰταλίδος διανοουμένης Σιβύλλης Ἀλεράμο, μὲ βιογραφικὰς περὶ αὐτῆς πληροφορίες.

Ἐπίσης θὰ δημοσιευθοῦν ἐργασίαι τῶν κ. κ. Ν. Π. Ἀποστολοπούλου, Α. Θ. Φιλαδελφῆος, Ρ. Κράους κ.λ.π.

ΣΧΟΛΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ίδρυθείσα υπό των έν 'Αθήναις Συνδέσμων των 'Ελλήνων Βιομηχάνων και Βιοτεχνών και του Συνδέσμου των έν 'Ελλάδι 'Ανωνύμων 'Εταιρειών.

Σκοπός της Σχολής είναι ή διά τακτικών μαθημάτων και διαλέξεων ειδική μετεκπαίδευσις των στελεχών της Βιομηχανίας, Βιοτεχνίας και των πρός αυτάς συγγενών παραγωγικών κλάδων, διά της παροχής γενικωτέρας οικονομικής, νομικής και τεχνικής μορφώσεως, πρός εξύψωσιν της έν γένει επαγγελματικής ικανότητος αυτών.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ. 'Επαμεινώνδας Χαρίλαος Πρόεδρος, 'Ανδρέας Ν. Χατζηκυριάκος 'Αντιπρόεδρος. Μέλη: 'Αγγελος Γεωργιάτος, Εὐάγγελος 'Ιατρίδης, Θ. Λεκατζιάς, 'Αριστοτέλης Μακρής, Μιχαήλ Ρινόπουλος, Λουκάς Κανακάρης Ροῦφος, 'Αντώνιος Σταθάτος, 'Ιωάννης Τερζάκης, 'Αντώνιος Φίξ.

'Η φοίτησις πρός ἀπόκτησιν πιστοποιητικοῦ σπουδῶν είναι διετής.

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α

'Εγκυκλοπαίδεια Δικαίου. Καθηγητής Στέφανος Γ. Στρέιτ, δικηγόρος. Πολιτική Οικονομία. Καθηγητής Κ. Μαλαματιανός Μέλος του 'Ανωτάτου Οικονομικοῦ Συμβουλίου.

Λογιστική. Καθηγητής 'Ανδρέας Νέζος, καθηγητής της 'Ανωτάτης Σχολής των Οικονομικῶν και 'Εμπορικῶν 'Επιστημῶν.

Οικονομική των 'Επιχειρήσεων. Καθηγητής Νικόλαος Φωτιάς, καθηγητής της 'Ανωτάτης Σχολής των Οικονομικῶν και 'Εμπορικῶν 'Επιστημῶν.

'Κοινωνική Πολιτική. Καθηγητής Δ. Ν. Δαμασκηνός δικηγόρος, πρώην Εισαγγελεὺς των 'Εφετών.

Βιομηχανική Πολιτική. Τὴν διδασχὴν τοῦ μαθήματος τούτου ἀναλαμβάνει δ κ. 'Ανδρέας Ν. Χατζηκυριάκος πρώην ὑπουργός, πρόεδρος των Βιομηχάνων και Βιοτεχνῶν.

Βιομηχανική και 'Εργατική νομοθεσία. Καθηγητής Γεώργιος Τρίμης τμηματάρχης 'Υφυπουργείου 'Εργασίας.

'Εμπορευματολογία. ('Η ἔδρα συμπληρωθήσεται).

Βιοτεχνική και Βιομηχανική 'Ιστορία. Καθηγητής Ν. Π. 'Αποστολόπουλος τέως μέλος του 'Ανωτάτου Οικονομικοῦ Συμβουλίου Καθηγητής των Τεχνικῶν Σχολῶν Σιβιτανιδείου και 'Ηφαιστου.

'Οργάνωσις Γραφείων. Καθηγητής Εὐγένιος 'Αποστολόπουλος διπλωματοῦχος τοῦ Πολυτεχνείου Στουγάρδης διευθυντής των Μηχανουργείων της Σιβιτανιδείου Σχολής.

'Οργάνωσις Παραγωγῆς. Καθηγητής 'Ιωάννης Ματζουράνης, Μηχανολόγος 'Ηλεκτρολόγος, μέλος της Gesellschaft für Organisation.

'Εν ἀρχῇ ἐκάστου ἔτους τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Σχολῆς θέλει καθορίζει και σειρὰν διαλέξεων ἐκ μέρους διακεκριμένων παραγόντων τῆς οικονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου.

Ὡραὶ διδασκαλίας: Μεταξὺ 7—9 τοῦ ἀπογεύματος.

'Ενιαύσιοι ἐξετάσεις εἰς τὸ τέλος ἐκάστου ἔτους.

Διά τὴν ἔγγραφὴν ἐν τῇ Σχολῇ δεόν νὰ ὑποβληθῶσιν:

α) Πιστοποιητικὸν ἐμφαίνον τοῦλάχιστον ἐπταετείς ἐγκυκλίους σπουδᾶς.

β) Πιστοποιητικὸν ἐμφαίνον προῦκηρεσίαν εἰς Βιομηχανικὴν ἢ Βιοτεχνικὴν ἐπιχείρησιν.

Οἱ σπουδασταὶ τῆς Σχολῆς εἰς ἐκάστην ἐνιαυσίαν ἔγγραφὴν ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλουν δραχ. 100 ὡς δικαίωμα ἔγγραφῆς, και δραχ. 500 ὡς διδάκτρα δυνάμενα νὰ καταβληθῶσιν εἰς δύο δόσεις.

'Η Σχολὴ ἐντὸς τοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πανεπιστημίου (μέγαρον Πεσμαζόγλου) διαμερισματος τοῦ Συνδέσμου των Βιομηχάνων.

Τὰ γραφεῖα τῆς Σχολῆς ἐγκατασταθέντα ἐν τῷ αὐτῷ μέγαρῳ μὲ εἴσοδον και ἀπὸ τὸν Σύνδεσμον των Βιομηχάνων, και ἀπὸ τὴν Στοάν, πλησίον τοῦ ταχυγραφείου τῆς Πρωίας, λειτουργοῦν καθ' ὅλα τὰ ἀπογεύματα (5-7) παρέχοντα πᾶσαν πληροφορίαν και ἐνεργοῦντα ἔγγραφας σπουδαστῶν.

ΑΝΑΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΩΝ "ΝΕΩΝ ΔΡΟΜΩΝ",

'Ανετυπώθησαν εἰς τεύχη αὐτοτελῆ αἱ κάτωθι εἰς τοὺς «Νέους Δρόμους» δημοσιευθεῖσαι ἔργασια:

ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ ΧΑΡΙΛΑΟΥ:

Ἡ βιομηχανικὴ πολιτικὴ (μέρος πρῶτον)

Ν. Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΥ:

'Η βεβλεσθήκη και τὸ 'Ιστορικὸν και Ἡπολιτικὸν
'Αρχεῖον Νικολάου Δ. Λεβέδη

ΣΤΑΥΡΟΥ. ΚΩΝΣΤ. ΤΣΑΛΔΑΡΗ:

'Ο περὶ ἄρσεως τῆς σταθεροποιήσεως Νόμος 5422

ΕΝ ΑΡΧΑΪΚΟΝ ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ

Ἡρὸς τιμῆν τοῦ κ. 'Αλεξ. Φιλαδέλφεως

ΕΥΡΩΤΑΣ

ΑΛΕΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΗ Α. Ε.

ΚΤΛΙΝΔΡΟΜΥΤΛΟΙ

ΑΔΕΛΦΩΝ ΚΟΥΜΑΝΤΑΡΟΥ

ΕΥΡΩΤΑΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1929 — ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

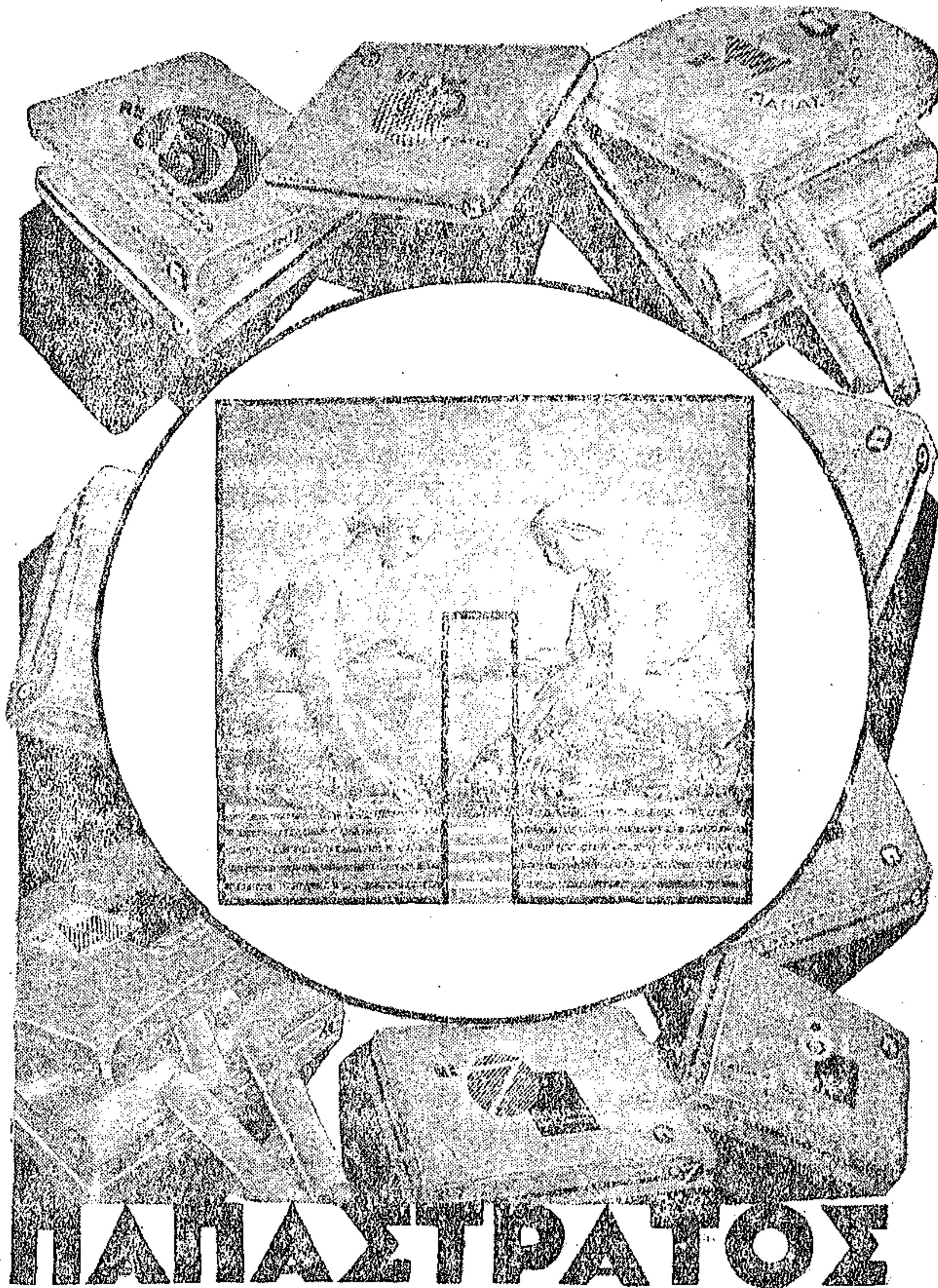
ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: 250.000 κελ.

Διεύθυνσις ('Αθηνῶν—Πειραιῶς) Πειραιεύ: Τηλ.: 43411

'Εμπορ. τμήμα ('Αθηνῶν—Πειραιῶς) » 42218

Τηλ. Κέντρου » 44081

* * *

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ Α. Ε.
 Βιομηχανία ιδρυθείσα τῷ 1883

ΕΔΡΑ · ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ · ΓΡΑΦΕΙΑ :

Νέον Φάληρον — Τηλέφωνον : 44.151—44.152

ΑΠΟΘΗΚΑΙ ΠΩΛΗΣΕΩΝ :

Ἀθῆναι—Λυκούργου 18. Τηλέφωνον : 52 381

Πειραιεύς—Λεωφ. Μιαούλη 27α. Τηλέφ. 40-211

Θεσσαλονίκη—Ἐρμού και Ἀριστοτέλους. Τηλέφ. 25-10

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΧΡΩΣΤΙΚΑΙ ΟΥΣΙΑΙ παντός είδους (χρώματα ἀνιλίνης, χρωμίου, ἀλιζαρίνης, θειοῦχα κλπ.) Διάφορα Φαρμακευτικά και Χημικά προϊόντα, Ἀνθρακικόν ἔξυ, Ἀμμωνίαί ἄεριοι και ὑγρά, Τουρκικόν ἔλαιον, Θαϊκόν νάτριον κρυστ., Ὑδροφίλος βάλβαξ, Βίτται (σαπῶν), Πάγος κλπ.

Ἡ Ἐξ Ἀνατολή,
Ἄνων. Ἑλληνική Ἀσφαλιστική Ἐταιρία

Ἦτος ἰδρύσεως 1906

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ Φιλελλήνων 15

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚῃ : Ταμισκῆ 19
 ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ : Μακρᾶς Στοᾶς και Κέντροπος
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ : ΕΙΣ ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
 ΚΑΙ ΕΝ Τῷ ΕΣΩΤΕΡΙΚῷ : ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῷ, ΣΟΥΔΑΝ ΚΑΙ ΚΥΠΡῷ

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ : ΖΩΗΣ - ΠΥΡΟΣ

και τίτλοι κεφαλαιοποιήσεως με τριμήνους κληρώσεις

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ **ΞΕΝΟΦ. ΙΩ. ΧΑΤΖΗΣΑΡΑΝΤΟΥ**

ΠΟΙΝΙΚΑ — ΑΣΤΙΚΑ — ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ

ΟΔΟΣ ΚΟΡΑΗ ΑΡΙΘ. 4

— ΤΗΛΕΦ. 24-532 —

ΑΘΗΝΑΙ

ΠΑΠΑΣΤΡΑΤΟΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : 'Οδός Πατησίων 30 α
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ : 'Οδ. 'Ορφέως (Ρούφ) | Τηλεγρ. Δ)σις «ΟΣΤΕΔΕΡΚΟ»
ΤΗΛΕΦΩΝΑ : { 24.181 Γραφεία
563.313 'Εργοστάσιον

Προϊόντα

Φυτόκαρπον :

'Ενεργός αποχρωστικός άνθραξ δι' Ολιγοποιίαν, 'Αμυλασάκχαρον, Ζαχαροποιίαν, 'Ελαιουργίαν, Πυργηλαιουργίαν, Σπορελαιουργίαν κλπ.

'Ετερα προϊόντα έργουστάσιων

Κόλλα : 'Οστεκόλλα (ΓΑΥΡΟΣ), Δερματόκολλα, Νευρόκολλα, Ζελατίνα Ολιγοποιίας, Ζελατίνα Βιομηχανική, Κόλλα Lamin Saic (Κορνιζοποιών), Πάστα τυπογραφικών κυλινδρων.

Σάπωνες : Rhododerma (Ροδόδεσμα), Bull Kake κλπ. άρωματικοί, Saic (Τύπου Σανλάιτ), Ρούφ εις κόνιν, 'Αμυγδάλου, Κοινολύσεως (Τύπου Μασσαλλίας).

Λεπάσματα : 'Υπερφωσφορικόν και 'Οσταάλευρον (έξ οστών), 'Αζωτάλευρον (όργανικόν λιπασμα).

Τροφαί ζώων : Κτηνοτροφικόν (κόνις οστών) (διζ ζώα και πουλερικά)

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΧΗΜΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΛΙΠΑΣΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ : ΚΟΡΑΗ

ΤΗΛΕΦΩΝΑ ΑΡΙΘ. : 22-631, 22 632, 22-671

'Εμπορική Δ)σις και 'Εργοστάσια : έν ΠΕΙΡΑΙΕΙ (ΔΡΑΠΕΤΣΟΝΑ)

'Αριθμός Τηλεφώνου : 40-351

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΥΑΛΟΥΡΓΕΙΟΥ

ΓΑΛΟΠΗΡΑΚΕΣ : Κοινοί, Διαμαντέ, 'Αδιαφανείς (ΜΑΤ) και Λείας 'Επιφανείας.

ΓΑΛΙΝΑ ΕΙΔΗ ΟΙΚΟΔΟΜΕΣΩΝ : Φωταγωγοί, Γούβλα, Ηλεκάνια, Εξέραιμι.

ΕΙΔΗ ΗΜΙΛΕΥΚΟΥ ΥΑΛΟΥ

Φεάλαι γυμναί : Κοιτίαι, Οίνου, Λιμέρ, Σουμάδας, Ζύθου, 'Αερισούχων κοτών, Μεταλλικών υδάτων και Βιομηχανικαί παντός είδους.

Γαλόνεα Γυμνά και Πλεκτά.

Δαμεζάναι Γυμναί, Πλεκταί, και με κόφφας.

Παγονιέραι Πλεκταί.

Βαρελάκια Γυμνά και Πλεκτά.

ΕΙΔΗ ΛΕΥΚΗΣ ΥΑΛΟΥ

Ποτήρια : 'Υδατος, Οίνου, Ζύθου, Λιμέρ, Ούζου — Φεάλαι Τραπέζης. — Πυκτοφεάλα. — Εκανάτια. — Φρουτιέρες και Σαλατιέρες. — Μεατέλλαι. — Διακάνια. — 'Αλατοδοχεία. — Πλυκοδοχεία. — Μελανοδοχεία. — Βενταύζες. — 'Εσωκάνδηλα. — 'Αυθοδοχεία. — Λάμπαι. — Λαμποδοχεία. — Αμπαζούρ. Πλήρης σειρά Φαρμακευτικών φιαλιδίων και βάζων μαρμελάδας.

ΠΑΓΙΔΕΣ δια την καταπολέμησιν τής ΜΥΙΓΑΣ τής ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

ΕΚΘΕΣΙΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ : Πανεπιστημίου άριθμό Τηλέφωνον : 27-781

Τηλεγραφική διεύθυνσις : ΟΞΕΑΛ ΑΘΗΝΑΣ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΜΕΤΑΞΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΕΙΟΝ
 Η "ΧΡΥΣΑΛΙΣ",
 ΣΤΥΛ. Η. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ Α. Ε.

Κεφάλαιον ολοσχερώς καταβληθέν Δρ. 50.000.000
 Κεφάλαια "Αποθεματικά" » 19.000.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ : 'Εν 'Αθήναις (Παδονίφη) καὶ ἐν Γουμένιστῃ (Μακεδονίας)

ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΗ : Χονδρικῆς πωλήσεως Μητροπόλεως 48.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ : Ταχυδρομ. Γραμματ. 68 Τηλεγ. Μεταξοχουσαλὶς 'Αθήνας

ΤΗΛΕΦΩΝΑ Ἑργαστ. Παδονίφη ἀρ. 81-951-81-952 Ἀποθήκης 20-248

ΕΙΔΗ ΤΙΝΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΜΑΣ

Κρέπ-Σιν—Φουλάρ—Ζωρζέτ—Κρεπόν—Μαροκαίν—Σατέν—
 Σεμιζιέ, Λατέν, Κλοκέ, Ἐμπριμέ.

ΚΡΕΠ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΗΝ ΠΟΙΚΙΛΙΑΝ ΤΥΠΩΝ

Μαλλομέταξα ἐπανωφορίων, Μετακρούτες, Ἐκουκουλίρικα,

φύδρες, ραπτῶν, φύδρες καπέλων, Μιουαρέ τσαντῶν.

'Εφόδια ἐπέπλων, Στόφες κλαδωτές.

ΑΠΑΝΤΑ ΦΕΡΟΥΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΟΥΓΙΑ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΥ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ
 ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Ἀριθμὸς Τηλεφώνου 25.404

Κεφάλαιον καταβεβλημένον Δρχ. 15.000.000

'Αποθεματικά τῆς 30)12)36 » 10.810.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Οἰνοποιίας καὶ Οἰνοπνευματοποιίας ἐν Καλάμαις.

ΟΙΝΟΠΟΙΕΙΑ 'Εν Καλάμαις—Λόγγα—Θούρια.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Ζυμῶν Ἀστοποιίτης ἐκ Στασίδης ἐν Καλάμαις

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ Παραγωγῆς τρυγικῶν δξέων ἐν Πειραιεῖ (ὁδὸς Θηβῶν)

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 158

ΕΡΙΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΝΑΟΥΣΗΣ
 ΛΑΝΑΡΑ-ΚΥΡΤΣΗ & ΣΙΑ Α.Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ.— Τέρμα Κολοκυνθοῦς

ΚΕΦΑΛΑΙΑ : Ἀποθεματικά καὶ Κρατήσεις Δρχ. 200.000.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ :

1) 'Εν 'Αθήναις	} Κλωστήριον, Ὑφαντήριον, Φινι- ριστήριον καὶ Βαμβακοκλωστήριον
2) 'Εν Ναούσῃ	

Προϊόντα :

'Όλα τὰ εἶδη τῶν μαλλίνων ὑφασμάτων ἀνδρικῶν καὶ γυναικειῶν

Παραγωγή :

3.000.000 μέτρα ὑφασμάτων ἑτησίως, ἀξίας 300.000.000 δραχμῶν

'Απασχολούμενον προσωπικόν :

- 1) Ὑπαλληλικῶν : 150
- 2) Ἑργατικῶν : 4.200

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
 ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΜΕΤΑΛΛΕΥΜΑΤΩΝ

ΕΔΡΑ : ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ (Ὁδὸς Κοραῆ 1) — ΤΗΛΕΦ. 22.475

Μεταλλεῖα Νικελίου ἐν Λαρίμνῃ Λοκρίδος

» Χρωμιούχου Σιδήρου ἐν Λαρίμνῃ καὶ Λου-
τοίῳ (Λοκρίδος)

» Λευκολίθου ἐν Εὐβοίᾳ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΦΑΝΤΗΡΙΑ Α. Ε.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Νέα Σφαγεία.—'Οδός Περραιώς
Τηλεγρ. Διεύθ. «Ελληνοφ» — Τηλέφ. 92 - 61

1) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΒΑΜΒΑΚΕΡΩΝ

- α) Άπαντα τὰ Βαμβακερά είδη είς έκλεκτάς ποιότητας.
- β) Νήματα Βαμβακερά.

2) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ ΜΑΛΛΙΝΩΝ

- α) Μάλλινα Νήματα.
- β) Υφάσματα Μαλλοβάμβακα, Άνδρικά και Γυναικεία είς πλουσίαν συλλογήν.

Α. Ε. ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ "ΕΛΑΪΣ"

ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ — Τηλ. 44 - 361

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ:

Α) ΕΛΑΩΔΙΜΑ:

- α) Έξευγενισμένα: Έλαιόλαδον, Βαμβακέλαιον, Καρυδέλαιον, Ζωϊκόν λίπος
- β) Υδρογονωμένα: Έλαιόλαδα, Βαμβυκέλαια, Καρυδίνη, Ίχθυέλαια.
- γ) Τυποποιημένα:
  - «Έλαιόλαδον άγνόν» Τύπος έλαιολάδου πρὸς έξαγωγήν.
  - «Φυτίνη» Άγνόν φυτικόν βούτυρον.
  - «Φυτολίνη» Άντικαθιστά τὸ φρεσκο βούτυρον.
  - «Στερεόλ» Μαγειρικόν βούτυρον αποκλειστικῶς ἐξ έλαιολάδου.
  - «Έλλαῆς ΟΥΣ» Λευκή έλληνική βρώμη συμπιεσμένη.

Β) ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ:

- α) Λινέλαια: Ωμά, βρασμένα, διπλοβρασμένα, ραφινάτα, διπλοραφινάτα, λευκά, Stand-oil β) Όξυγόνον. γ) Λιπαρά και στεατικά όξέα.

- Γ) ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΚΑ: Λινάλευρον, Βαμβακόπητα, Καρυδόπητα, Πίτυρα, βρώμης κ. λ. π.

ΑΓΟΡΑΖΕΤΕ

ΕΛΛΗΝΙΚΟΥΣ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ό Έλληνικός τάπητς είναι τὸ άπαραίτητον συμπλήρωμα κάθε σοβαρῆς έπιπλώσεως.

Οί Έλληνικοί τάπητες είναι πλέον άνώτεροι τῶν Περσικῶν και ὅλων τῶν Άνατολικῶν είς σχέδια, χρωματισμούς και στερεότητα.

Η άγορά Έλληνικῶν χειροποιήτων ταπήτων είναι μία πολύ καλή τοποθέτησις χρημάτων και παρέχει εργασία είς χιλιάδας εργατριῶν τῶν έπαρχιῶν και τῆς πρωτευούσης.

Έλληνικός Ταπητουργικός Όργανισμός

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

Όδός Σανταρόζα 3

ΚΟΙΝΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ Α. Γ. Ε. Τ. (Ήρακλής — Όλυμπος — Τινάν Χαλκίδος).

Διεύθυνσις Σανταρόζα 3

Άρ. Τηλ. 30-404

Γραμματεία Σανταρόζα 3

» » 30-403

Λογιστήριο Σανταρόζα 3

» » 30-405

Τμήμα Παραγγελιῶν Σανταρόζα 3

» » 30-406

ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ Α. Ε.

Διατήρησις εἰς ψυκτικούς θαλάμους
Ταπήτων, Γουναρικῶν, Μαλλίνων Ὑ-
φασμάτων κλπ.

Ἡ Α. Ε. «ΚΑΡΟΛΟΣ ΦΙΞ» καθώρεισεν διὰ τὴν
ἐφετεινὴν περίοδον (ἀπὸ 15 Ἀπριλίου ἕως 30 Ὀ-
κτωβρίου 1938) τὰ κάτωθι τιμολόγια διὰ τὸ τεμάχιο
τῆς διατηρήσεως ταπήτων, γουναρικῶν κλπ.

ΔΙΑ ΤΑΠΗΤΑΣ

Ἀπὸ 1 ἕως 5 τετρ. μ. Δρχ. 40 τὸ τεμάχιο
» 5 » 10 » » » 75 » »
» 10 » 20 » » » 7 κατὰ τετρ. μ.
Ἄνω τῶν 20 » » » 10 » »

Ἐπὶ πλέον πέντε τοῖς χιλίοις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου τάπητος, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΔΙΑ ΓΟΥΝΑΡΙΚΑ

Δι' ἕκαστον τεμάχιο Δρχ. 100.

Ἐπὶ πλέον δέκα τοῖς χιλίοις ὡς ἀσφάλιστρα ἐπὶ
τῆς δηλουμένης ἀξίας ἐκάστου γουναρικοῦ, ὡς καὶ Δρχ.
30 δι' ἔξοδα παραλαβῆς καὶ παραδόσεως τούτων διὰ
τῶν αὐτοκινήτων τῆς ἑταιρείας.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΠΑΤΗΣΙΩΝ 307

ΤΗΛΕΦΩΝΗΣΑΤΕ: 80-191

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

Κεφάλαια Μετοχικὰ καὶ Ἀποθεματικὰ Δρχ. 1.205.000.000
Καταθέσεις (τῇ 31 Δεκεμβρίου 1938) » 10.800.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Κεντρικὸν Κατάστημα ἐν Ἀθήναις.
Ὑποκαταστήματα καὶ Πρακτορεῖα εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα.
Ἀνταποκρίται εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύ-
σεως τραπεζικὰς ἐργασίας ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντας
ῥοῦς. Δέχεται δὲ καταθέσεις εἰς δραχμὰς (εἰς πρώτην ζή-
τησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ, διαρκεῖς καὶ ταμιευτηρίου) μετὰ
εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΓΕΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΣΙΜΕΝΤΩΝ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Μέγαρον Ἀφθονίδου — Δεύτερος ὄροφος ὁδὸς Παπαρηγοπούλου 9

ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΡΧ. 14.600.000

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ

Εἰς Δραπετσῶνα παρὰ Πειραιᾶ
τοιμὲντα «Ἡρακλῆς» καὶ ὑπερτοι-
μὲντα Ἐρυθροῦ κύκλου 90.000
τόντους βτησίως.

Ἐν Βόλῳ τοιμὲντα «Ὀλυμπος»
καὶ ὑπερτοιμὲντα Πρασίνου τριγώ-
νου 50.000 τόντους.

Τηλεγραφικὴ Διεύθυνσις ΣΙΜΗΡΑΚΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ — ΒΟΛΟΤΣΙΜΕΝΤ
ΒΟΛΟΥ. Αἱ μεγαλύτεραι καὶ μετὰ πλέον συγχρονισμένα μηχανήματα ἐγκα-
ταστάσεις. Τρεῖς περιστροφικοὶ κλίβανοι. Ἀρτιώτατα ἐργαστήρια χημικῶν καὶ
μηχανικῶν δοκιμῶν παρακολουθήσεως ποιότητος προϊόντων.

ΤΗΛΕΦΩΝΑ

Κεντρικῶν Γραφ. Διευθύνσεως 25.101
Λογιστηρίου 21.921

Ἐργοστασίων Δραπετσῶνος Δι-
ευθύνσεως 42.863

Ἐντολῶν 44.441

Γραφείων Βόλου 3.72

Ἐργοστασίων Βόλου 5.94

Πρατήριον Ἀθηνῶν 52.211

Πρατήριον Θεσσαλονίκης 2648

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ & ΒΙΒΛΙΟΛΕΤΕΙΟΝ
***** Τ Η Τ Ε Χ Ν Η *****
Ε. ΤΣΙΝΙΚΑ & Κ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ
ΣΚΟΥΛΕΝΙΟΥ 1 ΠΑΛΤΕΙΑ ΑΓΙΩΝ ΘΕΩΔΩΡΩΝ